

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
220. (1540.) szám**BNR- valutaárfolyamok**

1 euró	4,3530 ▼
1 amerikai dollár	3,2084 ▲
100 magyar forint	1,4016 ▼

Aktuális

2

„Egysebességű” Európát kért Berlinben Băsescu

Az „egysebességű” Európa mellett foglalt állást németországi hivatalos látogatásán tegnap Traian Băsescu. Angela Merkel német kancellárral tartott közös sajtótájékoztatóján a román államfő arról beszélt: Románia az európai integrációs folyamat felgyorsítását támogatja.

Társadalom

7

Borbély: Szatmár, a jó példa

Válságban is van pénz a környezetvédelmi beruházásokra, a jó befektetésből pedig még profitálni is lehet. Szamosdob a korszerű szeméttárolás modellje Romániában – derült ki Borbély László környezetvédelmi miniszter tegnapi Szatmár megyei látogatásán.

Vezércikk

3

Franchise

Ha már az élet minden területén hódít a módszer, miért ne lehetne lopni is... franchise-ban? A hazai korrupciós esetek javarészt ugyanarra a jól bevált

Salamon Márton László

sémára épülnek: a köztisztviselőkben levő hivatalnok kiszivároztatja a közpénzt egy általa ellenőrzött részen egy magánvállalkozásnak, amely az így szerzett nyereség egy részét visszaforgatja a hivatalnoknak. ▶

Lángokban a zöld arany

Szigorúbban bünteti a környezetvédelmi minisztérium az erdőtüzek okozóit**Megállíthatatlanul terjed a tűz: az elmúlt napokban országszerte összesen hatvankét hektár erdő vált a lángok martalékává**

Fotó: Mediafax

Nulla toleranciát hirdetett a környezetvédelmi minisztérium a gondatlanságból vagy szándékosan erdő- és tarlótüzet okozókkal szemben, miután már több napja öt megyében lángokban állnak az erdők az országban, a tarlótűznek pedig emberáldozata is volt. Borbély László tárcavezető bejelentése szerint hatvanezer lejes büntetést is kaphat az, aki engedély nélkül gyújt tüzet. Az szakemberek szerint elsősorban az emberek felelőtlensége okozza a bajt. **7. oldal ▶**

Sorin Apostu vesszőfutása**ÚMSZ**

▶ Lapzártáig még nem döntött a Kolozs Megyei Ítéltábla arról, hogy 29 napos letartóztatásba helyezi-e Sorin Apostu kolozsvári polgármestert, akit csúszópénz elfogadásával gyanúsít az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA). Az ügyészek szerint a kincses város elöljárója az elmúlt három év alatt összesen 94 ezer euró csúszópénzt kapott több, közbeszerzési eljárást megnyerő vállalkozástól. A polgármestert egyik megvesztegetőjével, Călin Stoia üzletemberrel együtt vezették tegnap délután a tárgyalóterembe. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Betűünnep Marosvásárhelyen

▶ Csaknem ötven stand, több ezer könyvcím várja az érdeklődőket tegnapról szombatig a 17. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásáron. Megnyitó beszé-

dében Markó Béla kormányfőhelyettes hangsúlyozta: nem ért egyet azzal, hogy a könyvet, a kultúrát válságos időkben segítség nélkül kell hagyni. **8. oldal ▶**

A nemzetközi vásáron 46 könyvesstand várja az érdeklődőket

Fotó: Antal Erika

Dorosz: nem Budapest diktál

▶ „A Magyarország határain kívül élő magyarok politikai életében nem Budapestről kell beszélni, de fontos minden Kárpát-medencei magyar pártnak kapcsolatot tartani egymással” – jelentette ki tegnap Dorosz Dávid, az LMP országgyűlési képviselője, aki Gergely Balázssal, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnökével és Eckstein-Kovács Péter RMDSZ-es politikussal, a Szabadelvű Kör alelnökével tartott sajtótájékoztatót Kolozsváron. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:**ÚMSZ színekép****Egyet fizet, hármat kap!**

Főnyereményünk:

ÚMSZ-előfizetési akció – 2012**1x**

Egy hétvégére szóló, kétszemélyes voucher a szovátai négycsillagos Pacsirta Szállóban!

50x

a Duna International Kiadó sorozata, a Magyar Királyok és Uralkodók következő kötetének díszdobozos kiadásai, illetve a Wass Albert sorozat, szintén díszdobozos kiadásban!

HIRDETÉS

Röviden

Ismét földrengés Törökországban

Legalább heten meghaltak, száz embert pedig keresnek, miután az 5,6-es erősségű földrengésben szerda este összeomlott házak maguk alá temették a korábbi romok eltakarításán dolgozó munkásokat is a kelet-törökországi Van településen. A térségben – ahol már fagyos éjszakákkal beköszöntött a tél – jelenleg is ezrek laknak sátorban, miután három hete a hatszáz áldozatot követelő földrengésben elveszítették otthonaikat.

Magyar nyelvű misék Kismartonban

Decembertől újra lesz magyar nyelvű misézés a burgenlandi Kismartonban. A kismartoni (eisenstadti) katolikus egyházmegye püspöke, Ágidius Zsifkovics püspök javaslatára Pál László püspöki vikárius folytatja a hagyományokat és tart istentiszteleteket a város ferences templomában. Az osztrák tartomány székhelyén 1989-ben tartottak utoljára magyar nyelvű istentiszteletet, azóta nem érkezett magyarul misézni tudó ferences atya az egyházmegyéhez.

Timosenko szabadulhat?

Még karácsony előtt szabadlábra kerülhet Julija Timosenko ukrán ellenzéki vezető, volt kormányfő – írta tegnap a *Gazeta Wyborcza* című varsói napilap. Decemberben Kijevben rendezik meg az EU és Ukrajna csúcstalálkozóját, amely reményt hozhat a bebörtönzött politikusnak, hogy Viktor Janukovics államfő kegyelemben részesíti a tanácskozás előestéjén.

Kihallgatják Moszkvában Luzskovot

Jurij Luzskov volt moszkvai polgármester (*képiünkön*) hosszabb külföldi tartózkodásáról visszatért Moszkvába, ahol hamarosan

korruptió ügyben hallgatják ki tanúként: a Bank Moszkvinál (Moszkva Bankja) történt többmilliárdos sikkasztás ügyében kell november 15-én megjelennie a nyomozók előtt. Egyszer, október 28-ra már berendelték, de levélben közölte, hogy nem tud megjelenni, mivel külföldön tartózkodik.

Moszkva közel a WTO-tagsághoz

Újabb lépéssel került közelebb Oroszország a WTO-tagsághoz. Tizenennyolc esztendei tárgyalások után azzal járult el az utolsó akadály is, hogy az egymással hadilábon álló Moszkva és Tbiliszi a Kereskedelmi Világszervezet genfi központjában tegnap kölcsönös vámegegyezményt írt alá.

Robbanások egy gázvezetéknel

Robbanás történt tegnapi virradóan egy egyiptomi távvezetéknel, amely gázt szállít Izraelbe és Jordániába. Az első detonáció a Sínai-félszigeten történt; szemtanúk fölfegyverzett férfiakat láttak a detonációt megelőzően a helyszínen. Később egy második robbanás is bekövetkezett egy szivattyúállomásnál, amely lángba borult.

Versenyfutás a Mars-szondáért

Az orosz űrkutatási hivatal, a Roszkoszmosz munkatársai tegnap megkísérelték a Fobosz-Grunt (Fobosz-Talaj) űrszonda megmentését. A szerkezet repülési magassága és korlátozott áramellátása miatt a manővereket minél gyorsabban, de óvatosan igyekeznek végrehajtani, mert egyetlen hiba is a szonda elvesztésével járhat.

Katonai légihiód Budapestre

Hazaszállították a hurghadai baleset sérültjeit és az áldozatok holttestét is

Gy. Z.

Újabb kilenc sérült tér haza Egyiptomból, miután tegnap délelőtt felszállt Hurghadából az őket Magyarországra szállító repülőgép. Velük együtt hagyta el Egyiptomot az Országos Mentőszolgálat műveleti igazgatója is. Kairóban ekkor még egy súlyos sérült és kísérője tartózkodott, tegnap délután szállt fel Kairóba, és lapzártánk után érkezett meg Budapestre. Az eddig hátramaradt összes személyi ingóságát az utazási iroda különjáratával már szerdán hazafuvarozták.

A 11 holttest hazaszállításáról is gondoskodtak az illetékesek. A magyar kormány illetékeise azonban közölte: erről az AN 26-os katonai szállítógépek magyarországi leszállását követően – vélhetőleg lapzártánk után – ad tájékoztatást. Előzetesen azt sem közölték, hogy a gépek melyik polgári vagy katonai repülőtérre érkeznek meg. A budapesti kormány előzetesen arra tett ígéretet, hogy az áldozatok földi maradványai a lehető leggyorsabban, legkésőbb tegnap visszatérnek hazájukba.

Az egyiptomi sajtó közben az ügyészség vizsgálati eredményeire hivatkozva azt írja: turistabusz-

Három napon át szállították haza a sérülteket. Már az áldozatok holtteste is elhagyta Egyiptomot

Fotó: MTI

ra nem volt jogosítványa a sofőrnek, aki a szerencsétlenül járt magyarokat szállította a repülőtérre. A lapok szerint az őrizetbe vett férfit nem is regisztrálták sofőrként az illetékes minisztériumban, ezért elmarasztalják a szállítást szervező irodát, az Eastmar Travelt. A buszon olyan készülék

sem volt, amely a sebességhatár túllépésére figyelmeztette volna a vezetőt, holott ez is kötelező. A turisztikai miniszter azt nyilatkozta, hogy a legmagasabb büntetés kiszabását szorgalmazza a vétkes sofőrrel szemben, ami hét év elzárást jelenthet. Ugyanakkor a Best Reisen magyarországi utazá-

si iroda cáfolta mindezt: szerintük sofőr rendelkezett a szükséges vezetői engedéllyel, a jármű pedig kifogástalan műszaki állapotban volt.

Mint megírtuk: a vasárnap-i hurghadai balesetben 11 magyar meghalt, 29-en pedig megsérültek. ◀

Róma súlyos árat fizet

ÚMSZ

Az olasz politika gyorsított tempóban igyekszik új kormányt ellensúlyozni a Silvio Berlusconi kormányfő lemondási szándékát követő piaci zuhanást. Már a jövő héten meg is alakulhat a tervek szerint a Mario Monti vezette szakértői kormány. A római szenátus ma, a képviselőház holnap szavaz a megszorító gazdasági intézkedéseket tartalmazó reformsomagról. A parlamenti voksolást követően Silvio Berlusconi benyújtja lemondását az államfőnek, és Giorgio Napolitano megkezdi a pártokkal való konzultációt. Minden jel arra mutat, hogy a köztársasági elnök az előre hozott választások és az ellenzékkel bőví-

tett nemzeti egységkormány helyett a szakértőit választja a közgazdász Mario Monti vezetésével. Hétfőre megalakulhat az új kormány – jósolja az olasz sajtó.

Az olasz kormánykötvény-hozamokkal együtt az Olaszországgal mint szuverén adóssal kapcsolatos befektetői félelmek erősödését tükrözve rekordot döntött a szerdai londoni kereskedésben az olasz államadósság-törlesztési kockázat biztosítási tranzakciónak árazása. Politikai átláthatóságra, vagyis a jelenlegi bizonytalanság felszámolására van szükség az olasz hitelválság elleni küzdelemhez – utalt Silvio Berlusconi utódlásának a kérdésére tegnap a Pekingben tartózkodó Christine Lagarde, a Nemzetközi Valutaalap vezetője. ◀

A bűvös dátum: 11.11.11.

Munkatársunktól

Császármetszéses csúcás várható a dél-koreai kórházakban mára a hat egyes jegyű számmissztika miatt: nagyon sok kismama szeretné, ha gyermeke ma, 2011. november 11. napján jönné világra. A várandós nők valósággal elözönlítették a szülézeteket az 50 milliós lélekszámú országban, ahol a személyi számok első hat jegye a születés dátuma: az évszám utolsó két jegye, a hónap és a nap. A következő ilyen dátum – 11.11.11. – ugyanis legközelebb csak száz év múlva fordul elő. Ráadásul ha nem szabályos arab számokkal, hanem csak vonásokkal írjuk le – valahogy így: II.II.II. –, akkor nemcsak előlről-hátulról olvashatjuk el, hanem fejjel lefelé tartva is. A számok titkos jelentését kereső középkori

numerológusok hittek abban, hogy minden számnak vannak pozitív és negatív vonatkozásai is, kivéve a 11-es számot: a felséges 10-es és 12-es számok közé szorulva a 11 maga volt a szintiszta gonosz, és a bűnösöket jelképezte. Egy amerikai horrorfilm is készült erre az alkalomra 11/11/11 címmel, amely rájátszik az emberek e számot körülvevő félelmére. A film szereplői megtapasztalják az úgynevezett „11:11 jelenséget”, mert ebben az időpontban (11 óra 11 perckor) gyakrabban tekintünk rá az órára, mint a nap bármely más időpontjában.

A modern kori numerológusok egy része ugyanakkor másként vélekedik a 11-esről, mert helyi hírforrások szerint például az Egyesült Államokban szokatlanul sok pár tervezte az esküvőjét (20)11.11.11-re. ◀

„Egysebésségű” Európát kért Merkel-től Băsescu

Cs. P. T.

Az „egysebésségű” Európa mellett foglalt állást németországi hivatalos látogatásán tegnap Traian Băsescu. Angela Merkel német kancellárral tartott közös sajtótájékoztatóján a román államfő arról beszélt: Románia az európai integrációs folyamatok felgyorsítását támogatja. „Nem hiszünk a szétszabdalt Európa jövőjében” – jelentette ki Băsescu, aki vélhetően arra utalt: az AFP hírügynökség értesülései szerint Németország és Franciaország az euróövezet leszűkítésében gondolkodik. E forgatókönyvet tegnap José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke is bírálta.

Angela Merkel igyekezett megnyugtani a közvéleményt: Németországnak egyetlen célja az euróövezet stabilizálása, jelenlegi formájában. „Ez az egyetlen célunk a válság kezdete óta” – hangsúlyozta. A német kancellár az olasz kormányfő utódlását sür-

gette. „Nagyon fontos, hogy az olasz kormány helyzete mielőbb tisztázódjék és Olaszország viszonyterje a befektetők bizalmát” – mondta Merkel. A román államfő felé fordulva megjegyezte: Románia „jó úton jár” a válság elleni védekezés terén. Közölte, hogy továbbra is támogatja Bukarest csatlakozását a schengeni térséghez. „Németország és Franciaország kezdetektől támogatta, hogy Románia két lépcsőben belépést nyerjen a schengeni övezetbe. Ezzel azonban nem ért egyet valamennyi tagállam” – emlékeztetett Angela Merkel.

Traian Băsescu szerint „minden adott” ahhoz, hogy Németország és Románia kapcsolatai kiválóak legyenek. „Románok élnek Németországban, németek élnek Romániában, kétoldali kereskedelmünk virágzó” – jelentette ki. A román államfő Christian Wulff szövetségi elnök meghívására látogatott egy napra a német fővárosba. ◀

Traian Băsescu román államfő és Angela Merkel kancellár

Fotó: presidency.ro

Sorin Apostu vesszőfutása

Folytatás az 1. oldalról

Az ügyészek azt állítják, hogy Sorin Apostu 2009 és 2011 között kapta az összeget a helyi tanácshoz tartozó intézmények gépkocsiparkjainak biztosítási szerződésért, újtjavítási, illetve köztisztasági szerződésekért. A pénzt felesége vette fel ügyvédként, fiktív tanácsadói szerződésekkel álcázva. A kolozsvári polgármestert és feleségét szerdán több órán át hallgatták ki a DNA ügyészei; este Monica Apostut szabadon engedték, a városgazdát pedig 24 órás vizsgálati fogságba helyezték, amit tegnap este 29 napos előzetes letartóztatással hosszabbítottak meg.

László és Moisin igazgatják a várost

„Nem látom most alkalmasnak latolgatni a lehetséges kolozsvári polgármester személyét. Egyelőre azt tartom fontosnak, hogy minél hamarabb tisztázódjon Sorin Apostu polgármester úr ügye” – mondta el lapunknak tegnap délután, az ítéletláblai döntés előtt László Attila, a kincses város RMDSZ-es alpolgármestere. Hozzátette: Apostu hiányában Radu Moisin alpolgármester kollégájával közösen igazgatják a város ügyeit.

Apostu „kliensei”

Sorin Apostu mellett büntetőjogi kivizsgálás zajlik több másik személy ellen is. A gyanúsítottak között vannak Simion Mureşan, Mustafa Bekar és Călin Stoia üzletemberek, akik cégei szerződéses viszonyban állnak a polgár-

Sorin Apostu kolozsvári polgármester bilincs nélkül mehetett be az ítéletlábla tárgyalótermébe

mesteri hivatallal. Értesülések szerint Simion Mureşan, az Electrogrouptól társulajdonosa közös ausztriai nyaraláson vett részt az Apostu családdal, ugyanakkor Apostuék dubai kirándulásának költségeit is fizette. Mustafa Bekar, a Kiat Group török állampolgárságú társulajdonosát az ügyészek azzal gyanúsítják, hogy a csúszópénz mellett a polgármester utazásait és elszállásolását, valamint feleségének bevásárlásait is fizette.

PDL-sek bukása

A Mediafax hírügynökség szerint Sorin Apostu és feleségének kihallgatása kapcsolatban áll az azal az ügygel, amelyben eljárás indult Aspazia Droniuc kolozsvári

vállalkozó ellen. Az ügy kapcsolódik a nemrég letartóztatott Radu Bica, a Kolozs Megyei Tanács alelnöke elleni eljáráshoz is. Aspazia Droniuc ellen még 2009-ben indult vizsgálat korrupciós bűncselekmények gyanújával több, a helyi vezetés által rende-

zett közbeszerzési eljárás kapcsán. Radu Bicát múlt hétfőn vették őrizetbe korrupciós gyanú miatt, a DNA szerint a megyei tanács alelnöke 25 ezer euró ellenében ígerte oda az Aspazia Droniucnak a Kolozsvár Aréna karbantartási munkálatait. ◀

Emil Boc kormányfő farvizén került a kincses város élére

A focsani-i születésű Sorin Apostu a 2009. február 15-én szervezett időközi polgármester-választáson a szavazatok 60,48 százalékával került Kolozsvár élére. A 43 éves városgazda Emil Boc miniszterelnök, a kormányzó Demokrata Liberális Párt (PDL) elnökének fel-felvezette, megválasztása előtt négy évet alpolgármesterként Boc mellett „inaskodott”. Miután Emil Bocot 2008 decemberében kinevezték miniszterelnökké, ideiglenesen ő töltötte be a polgármesteri tisztséget, amit a következő év elején megtartott időközi választásokkal véglegesített. Idén áprilisban a PDL kolozsvári szervezetének elnökévé választották, és a legesélyesebb jelöltként tartják számon a 2012-ben sorra kerülő polgármesteri választásokon.

Büdzsévíták a kormányban

M. Á. Zs.

Kevesli az RMDSZ a kultúrára és oktatásra szánt összegeket a jövő évi költségvetésben. A Gándul című napilap információi szerint a Boc-kabinet kedd estebe nyúló ülésének utolsó egy órájáról kitesékelték a miniszteri tanácsosokat, hogy a tárcavezetők szabadon véleményt cserélhessenek. A tanácskozás eléggé feszült légkörben zajlott, ugyanis az RMDSZ-es miniszterek nehezményezték, hogy a jövő évi költségvetésben az ideinél is kisebb összeget szánnak a kultúrára és oktatásra. Hangsúlyozták, hogy ezt nem tudják elfogadni, ugyanis elsősorban e két tárcán keresztül bonyolítják le a nemzeti kisebbségeket érintő programokat. Az RMDSZ azt szeretné, ha a két minisztérium finanszírozása legalább az idei szinten maradna. Kormányközeli források szerint az első költségvetési tervezet 200 millió lejjel kevesebbet irányoz elő a Kelemen Hunor vezette kulturális tárcának, amely a tavalyi 700 millió helyett csak 500 millió lejt kapna. Emil Boc kormányfő felszólította kabinetjének tagjait, hogy rangsorolja azokat a befektetéseket, programokat, amelyeket meg szeretne valósítani 2012-ben és csak ezek után egyeztessenek pénzügyminiszterrel a forrásokról. ◀

Dorosz: nem Budapest diktál

Folytatás az 1. oldalról

A magyarországi politikusok között azért érkezett a kincses városba, hogy felvegye a kapcsolatot az újonnan alakult erdélyi magyar párttal. Mint a sajtótájékoztatón kiderült, az LMP és az EMNP több kérdésben is egyetért. Elsősorban abban, hogy a verespataki aranykitermelés ökológiai katasztrófával fenyegeti az egész Kárpát-medencét. „Verespatak környezetvédelmi ügy, családok lennének, ha valamelyik magyar párt politikai tőkét szeretne ebből kovacsolni. A magyar országgyűlés egyöntetűen elítéli a kitermelés gondolatát. Az LMP kétoldalú kormánybeszélést kíván kezdeményezni az ügyben” – mondta Dorosz Dávid.

Gergely Balázs szerint kétségtelenül fontos lenne egy kétoldalú

Gergely Balázs, Dorosz Dávid és Eckstein-Kovács Péter a sajtótájékoztatón

lú kormánybeszélés, ám ez abban az esetben nyer értelmet, ha a kisebbik kormánypárt, az RMDSZ világos állásfoglalásra szánja el magát az ügyben.

Fehér megyei RMDSZ: Áder János jöjjön Verespatakra!

Verespatakra invitálta a Fidesz európai parlamenti küldöttségének vezetőjét, Áder Jánost a Fehér megyei RMDSZ elnöke. A magyarországi politikusnak címzett levelében Kovács Krisztián azt írta: az aranybánya terve egyaránt jelent esélyt Fehér megye gazdaságának és a nemzeti össztermék növelésének. Felhívta Áder figyelmét, hogy az állami bányavállalat bezárása után munkahely nélkül maradt helybeliek egyetlen munkahely-lehetőségét a bányaterv nyújtja. A politikus hangsúlyozta, Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter és Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter is jóhiszeműen, szakszerűen kezelték a problémát, habár nem szívügyük a projekt, többször is jártak a helyszínen, hogy pontosan felmérjék a jelenlegi helyzetet.

„A Szabadelvű Kör alelnökeként kiállok Verespatakért, és minden fórumon azt próbálom elérni, hogy a kormány megváltoztassa véleményét az aranykitermeléssel kapcsolatban. Az RMDSZ-nél is el akarom érni, hogy világos állást foglaljon az ügyben” – fogalmazott a sajtótájékoztatón Eckstein-Kovács Péter.

Az EMNP alelnöke elmondta, a két párt közti tárgyalások során öt témakört – a verespataki bányaberuházást, a MOGYE-ügyet, a támogatáspolitikát, az autonómiát és a népszámlálást – érintettek. Mind az öt kérdésben azonos álláspontot képviselünk – hangsúlyozta. ◀

Franchise

Salamon Márton László

Nem mondunk újat azal, hogy a televíziós valóságshow-k és a képernyőket uraló tehetségkutatók tömkelege teljesen megváltoztatta a tévézői szokásokat az utóbbi röpke néhány évben. Ha pár esztendővel ezelőtt a család még azzal ült le a tévé elé szombat este, hogy megnéz közösen egy jó filmet (férfitársaság esetében meccset), ma már az X-Faktort vagy a Megasztárt, esetleg a Való Világot várja türelmetlenül egy héten keresztül a franchise média-fogyasztó nép. De nemcsak a szellemi táplálék, hanem a testi is egyre inkább így készül: egyenétkeket eszünk Kínától Hollandiáig és Alaszkától Dél-Afrikáig valamennyien. A McDonald's típusú gyorsétteremláncok népszerűsége lankadatlan, és lassan már nálunk sem csak a fiatalok vevők erre a franchise-kajára, hanem a városi lakosság jelentős része.

És ha már az élet minden területén hódít a módszer, miért ne lehetne lopni is... franchise-ban? A hazai korrupciós esetek javarészt ugyanarra a jól bevált sémára épülnek: a köztisztviselő levő hivatalnok kiszívároztatja a közpénzt egy általa ellenőrzött részén egy magánvállalkozásnak, amely az így szerzett nyereség egy részét visszaforgatja a hivatalnoknak, rendszerint családi érdekeltségei révén. Így járt el az Országos Korrupcióellenes Ügyészség vádjai szerint Sorin Apostu kolozsvári polgármester is, aki felesége vállalkozásán keresztül „csapolta meg” a kincses város költségvetését. Az általa előnyben részesített – ütétpítő, illetve köztisztviselői – cégek Apostuné ügyvédi irodájának juttattak bőszegesen a dézsából, és pedig fiktív, sok nullás összegű tanácsadói szerződések formájában. Jutott is, maradt is.

A kérdés, amely ott van mindenki ajkán: hogyan lehet az, hogy a kolozsvári Emil Boc egykori jobbkeze és utódja, elvileg tehát a hatalom kegyeltje ilyen csúfosan lebukhatott, amikor a (szintén kolozsvári) Daniel Morar vezette DNA a rossz nyelvek szerint a hatalom politikai eszközeként működik?

Erre két válasz lehetséges. Az egyik, hogy mindez pusztán rágalom, és Morar ügyészei egyszerűen csak teszik a dolgukat. A másik, hogy Apostu kényelmetlenül vált, kiesett valaki(k)nek a kegyeiből, vagy pedig meg kellett leckéztetni. Vagy az is lehet, hogy a szákmány méltányos elosztásának híveként „Fifty-fifty”-nek gúnyolt polgármester megszegte saját szabályát, és a felénél többet követelt, amitől valaki dühbe gurult... Ki tudja? Lehet választani.

Román lapszemle

Két, Hollandiában élő román nő beperelte a hágai hatóságokat, mert pár perccel azután, hogy világra hozta gyermekét a hollandiai gyerekvédelmi hatóság elválasztotta kicsinyétől. A holland törvények születésüktől fogva védik a gyerekek jogait, és a gyerekvédelmi hatóságok szerint a biológiai szülők nem voltak képesek megfelelő körülményeket biztosítani. (Adevărul) ► Amerikai szakemberek által készített kutatás szerint a depressziós apák nagy eséllyel adják át betegségüket gyerekeiknek. (România liberă) ► Fokozatos leihilésre kell számítani a következő időszakban, a meteorológusok szerint a hétvégén akár az első hó is lehullhat. (Jurnalul național) ► Dél-Afrikában egyre nő a szegénység határ alatt élő fehérek száma. Az apartheid rezsim egykori kedvezményezettjei a fekete többség fel-emelkedésével egy időben elveszítették munkájukat és városzéli bádognegyedekbe költöztek. (Jurnalul național)

Tökéletlen tökéletes gyilkosság

Elodia Ghinescut 2007. augusztus 30-án, délután 6 órakor látták utoljára. Aki ekkor találkozott vele, az a 40 esztendőes ügyvédnö gyermeke, az akkor öt éves Patrick nevelőnője volt.

Bogdán Tibor

Harmadszorra is elhunyt Elodia Ghinescu. A braszói ügyvédnö először – feltehetően – 2007. október 30-án halt meg, amikor nyomtalanul eltűnt. Idén augusztusban hivatalosan is holtta nyilvánították, a hét közepén pedig immár jogi szempontból is halottnak nyilvánították.

Életfontosságú – halotti bizonyítvány

A döntésnek komoly következményei lesznek – elsősorban természetesen az ügyvédnö meggyilkolásával gyanúsított férj, Cristian Cioacă számára, akit most már törvény elé állíthatnak. Erre mindeddig azért nem kerülhetett sor, mert Elodia Ghinescu holttestét nem sikerült megtalálni – holttest hiányában pedig gyilkosság sem létezik. Ehhez az kellett, hogy az illetékes hatóságok végre tétélesen és hivatalosan is kimondják: az ügyvédnö immár holtak tekinthető.

Igaz, Ciocának még van egyetlen lehetősége arra, hogy megmeneküljön a felelősségre vonástól: a holtta nyilvánítást két héten belül megfellebbezheti bárki, aki

bizonyítani tudja azt, hogy Elodia Ghinescu életben van. Ez a személy lehet akár maga Cioacă is.

Ha nem születik óvás a döntés ellen, akkor az áldozat hozzátartozóit képviselő ügyvéd most már a holtta nyilvánítást, illetve a határozatot követően kiállítandó halotti bizonyítványt mellékelve, a törvény elé terjesztheti a férjet különösen súlyos gyilkossággal vádoló ügycsomót. A halotti bizonyítvány ebben az esetben – akár így is lehetne mondani – életfontosságú a vád számára. A Ghinescu-család ügyvédje, Crina Radu szerint ezt a vádpontot fogalmazzák meg, mert feltevésük szerint Cioacă feldarabolta volt felesége holttestét.

Hibák sorozata

Elodia Ghinescut 2007. augusztus 30-án, délután 6 órakor látták utoljára. Aki ekkor találkozott vele, az a 40 esztendőes ügyvédnö gyermeke, az akkor öt éves Patrick nevelőnője volt. Furcsamód, felesége eltűnését Cioacă csupán szeptember 5-én délután jelentette a rendőrségen. Ezzel a gyanú azonnal ráterelődött, majd

tovább erősödött, amikor kiderült, hogy a foglalkozására nézve rendőr Cioacă a rendőr-akadémiát a tökéletes gyilkosságról írt dolgozatával végezte el.

A kivizsgálást folytató illetékeseknek már korábban is az volt a véleményük, hogy Elodia Ghinescu nem él, és nagy valószínűséggel gyilkosság áldozata lett. A főügyészség „Elodia-üggyel”

foglalkozó munkatársai szerint alapos a gyanúja annak is, hogy a tettes a férj, a 39 esztendőes Cristian Cioacă. A holttestet felkutatni próbáló csoport vezetője, Vasile Viorel abban is biztos, hogy az ügyvédnö közös lakásukban ölte meg férje.

A foglalkozására nézve rendőr Cioacă a hét napos megkésés mellett több más hibát is elkövetett. Így elő-

ször biztosra vette, hogy felesége nemsokára megjelenik. Valamivel később már arról beszélt, hogy az asszony öngyilkos lett, majd ezt a változatot is elvetette, miután megtudta, hogy a kriminálisztika történetében nem volt még olyan eset, hogy ne bukkantak volna rá egy öngyilkos holttestére.

Emellett közös lakásukban vérnyomokat találtak – a vizsgálat kiderítette, hogy azok az asszonytól származnak. Cioacă kocsijának csomagtartójában is a feleségtől származó vérfoltokat fedeztek fel, ami arra engedett következtetni, hogy a holttestet autójában szállította el.

Rozsnyó mellett egy szakadékban később megtalálták Cioacă egyenruhájának egyik darabját; arra nem tudott választ adni, hogyan került oda a ruhadarab. A házkutatás során aztán az is kiderült, hogy bár három egyenruhával rendelkezett, csak kettővel tud elszámolni. A lakásból eltűnt két törülköző, egy nagy bőrönd és egy kés, és Elodiától származó vérnyomokra bukkantak Cioacă pisztolytáskáján is.

A gyilkossággal gyanúsított férj elbukta a hazugságvizsgáló tesztet is, amelynek során a felesége eltűnésére vonatkozó mindhárom kérdésre hazug választ adott; és bár ő maga mindezt fáradtsággal magyarázta, elzárkózott a teszt későbbi időpontban történő megismétlésétől. Végül az a tény is ellene

szólt, hogy feltörte eltűnt felesége e-mail postafiókját is.

Cioaca feltehetően nem is törődött az elkövetett hibákkal, ő ugyanis abból indult ki, hogy holttest hiányában semmiképpen sem ítélték el.

Alapos gyanú

Cioacă tehát vígan élte életét. Jóllehet gyilkosság gyanújával rövid ideig őrizetbe vették, mindmáig szabadlábon van. A négy esztendő alatt többször változott hölgy-partnert, luxusautókon furikázott, az idők során valósággal tévé-sztárrá változott – az Elodia-ügyet messzemenően felturbózó OTV-jóvoltából – és még manélét is irtak róla. Cioacă a dosszié lezárását sürgeti, a vizsgálatok okozta stresszre hivatkozva. Egyben következetesen és határozottan cáfolja, hogy bármilyen köze is lenne felesége eltűnéséhez vagy meggyilkolásához.

Vasile Viorel rendőrkezes, aki az Országos Rendőrfőfelügyelőség gyilkossági osztályának munkatársaként Marius Iacob ügyésszel együtt már 2007-ben elkezdte az ügy kivizsgálását, azt állítja, elegendő bizonyíték van Cioacă bűnösségének alátámasztására. Szerinte az ügyet kivizsgálók által összegyűjtött bizonyítékok több, mint elegendőek az elmarasztaló ítélet kimondásához. Egyes hírek szerint Cioacă a holttestet apja házának udvarán rejtette el. ◀

Elodia Ghinescu és Cristian Cioacă. Az arának azóta nyoma veszett

Igazságtétel vagy boszorkányüldözés?

Nem több, mint gesztus, egyfajta megkésített igazságtétel – jelentette ki a Gulyás Gergely fideszes képviselő által benyújtott, az emberiesség elleni bűncselekmények elévülhetetlenségét kimondó törvénytervezet kapcsán az Antall-kormány idején felállított Történelmi Tényfeltáró Bizottság egykori vezetője.

Gy. Z.

A ma bíróként dolgozó Kahler Frigyes szerint a javaslatnak kevés gyakorlati haszna lehet, hiszen az 1956-ot követő megtorlás felelősei közül alig néhányan élnek már. Inkább arról lehet szó: ha üldözzük a náci által elkövetett bűncselekményeket, a kommunista rendszer jog-sértései sem maradhatnak büntetlenül.

Kétszeri próbálkozás

Nagyjából ezt mondta a hét elején a parlamentben Gulyás is, hangsúlyozva, hogy elutasítják a kettős mércét. Fontosnak tartotta ugyanakkor elmondani, hogy az igazságtétel elmaradásáért nem Antall József néhai miniszterelnököt, hanem az 1990-ben antikommunista kampányt folytató, majd utóbb az MSZMP utódpártjával koalícióra lé-

pett SZDSZ-t kell inkább hibáztatni. Tény, hogy 1991 májusában nem az Antall-kormány, hanem két MDF-es képviselő, kormánypárti politikus – Zétényi Zsolt és Takács Péter – kezdeményezte az igazságtételt. Terveztük szerint a kommunista rendszerben mindazon bűncselekmény – vagyis nem csak az 1956-os jogsértések – miatt kellett volna eljárást indítani, amelyeket akkor politikai okok miatt nem toroltak meg. A visszamenőleges hatály tilalmát azzal kerültk volna meg, hogy kimondták: amíg az állam nem akarta érvényesíteni a büntetőjogi igényét, az elévülés is „nyugodott”.

A parlament a törvényt elfogadta, de csak két frakció szavazott egységesen: az előterjesztést a KDNP összes képviselője támogatta, a Fidesz pedig – miután nem akart „bosszúhadjáratot” – elutasította. A jogszabály

azonban nem lépett hatályba, mert Göncz Árpád akkori köztársasági elnök az Alkotmánybíróságtól előzetes normakontrollt kért, és a tesztet a törvényt alkotmányellenesnek találta. Ugyanakkor azonban azt is kimondta, hogy a háborús bűncselekmények több nemzetközi egyezmény alapján sem évülnek el, így üldözhetőek. Később készült még egy igazságtételi törvény, amely ugyanilyen sorsra jutott.

A „lex Biszku”

Ennek ellenére az 1956-os sortűzek felelősei ellen – akik fegyvertelen tömegbe lövtek a katonákkal – mégis indult mintegy negyven per, ám még tíz ítélet sem született, a többi ügy részben bizonyítottság hiányában felmentéssel végződött. Ezekben az esetekben a háborús és emberiesség elleni bűncselekmények elévülhetetlenségét ki-

mondó egyezmények alapján – tehát a visszamenőleges hatály megsértése nélkül – jártak el. Kahler Frigyes szerint ennél tovább is lehetett volna menni, hiszen az egyezmények nemcsak háborús cselekményekre – beleértve a nem nemzetközi fegyveres konfliktusokat – vonatkoznak, hanem a későbbi felelősségre vonásra is. Ezzel kapcsolatban arra utalt, hogy az időközben elhunyt Antall Józsefet követő Boross Péter kormánya idején a parlament elfogadott egy olyan törvényt, amely nyomatékosította: a kommunista rendszer bűneinek vizsgálatakor a nemzetközi jogot kell alkalmazni.

Azokat is felelősségre vonhatták volna tehát, akik a törvénytörő eljárásokra utasítást adtak, illetve akik közreműködtek emberek jogellenes fogva tartásában, bántalmazásában, internálásában vagy a koncepciók ítéletek meghozatalában. Am az igazságszolgáltatás szereplői ödzkodtak ettől (az akkoriban aktív bírák közül többen maguk is érintettek lehettek), így az érintettek zöme elkerülte a büntetést. A törvényes bíró úgy véli, a megtorlásokért részben felelős

Biszku Béla egykori belügyminiszter mellett – aki a „lex Biszkuként” emlegetett Gulyás-féle előterjesztés első számú célpontja (Biszku szeptemberben töltötte be 90. életévét) – a számos halálos ítélet kiszabásában közreműködő volt legfelsőbb bírósági bíró, Mátyás Miklós, esetleg néhány második-harmadik vonalbeli állami vagy pártvezető jöhet szóba.

Csökken az esély

Súlyos értelmezési problémákat okozhat ugyanakkor, hogy a hatályos Büntető-törvénykönyv emberiesség elleni bűncselekmények címet viselő fejezete köszönő viszonyban sincs a genfi és más egyezményekben meghatározott emberiesség elleni bűncselekmények meghatározással – figyelmeztetett Lattmann Tamás nemzetközi jogász. A magyar jogban tulajdonképpen csak a háborús bűncselekmények szerepelnek, amelyek elsősorban a hadijog megsértését jelentik. Az emberiesség elleni deliktumok köre ennél jóval tágabb, s – függetlenül attól, hogy van-e háborús helyzet – kiterjed egyes csoportok

alapvető jogainak durva megsértésére, a megalázó vagy embertelen bánásmód, a politikai üldöztetés, a kényszermunka vagy deportálás tilalmára. (Erre hivatkozással a megtorlások felelőseit már eddig is bíróság elé állíthatták volna.) A Gulyás-féle javaslat alkalmat kínálna, hogy ebben a tekintetben is rendet legyenek, ám a jogalkotó ezt valószínűleg ismét elmulasztja. Ami egyébként a nemzetközi kapcsolatokban is problémát jelenthet, ha emberiesség elleni büntetett felelőseinek kiadatását kérnék Magyarországtól.

Kutatások szerint ma már mindössze két ember él biztosan, egy pedig talán a Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) központi bizottságának azon egykori 51 tagja közül, akik részt vettek az 1956 utáni megtorlásról döntő ülésen. Több, mint húsz évvel a rendszerváltozás után minden nappal csökken az esély arra, hogy elérje a célját a Fidesz törvényjavaslata, amely az emberiesség elleni bűncselekmények elévülhetetlenségét kimondva lehetővé tenné az öt és fél évtizeddel ezelőtti megtorlások levezénylőinek büntetőjogi felelősségre vonását. ◀

Lap-top

A nap címe. Ponta ügyész be akarja fejezni Năstase és Voiculescu dossziéit, Silviu Sergiu, *Evenimentul zilei*

Magyarázat. Az utóbbi napokban sokakban felmerült a kérdés, bennünk is, hogy vajon mi okból ragaszkodnak egyesek, nem kevesen, a PSD-ből Mircea Geoanához, aki voltaképpen a pártnak ártott, amikor elpusztította az elnökválasztást; s akár árulónak is minősíthető – szemben Victor Pontával, aki fiatal, tanulékony, dinamikus, nem korrupt stb. Kettejük harca annyira késhegyre menő, hogy vagy az egyiknek, vagy a másiknak el kell tűnnie a porondról. Nos, az *Evsz* szerzője ezt a dilemmát osztja szét: ha a szocialisták elveszítik a szenátus elnöki tisztségét, akkor semmi sem akadályozza meg Băsescu és martalócait, hogy a korrupcióellenes harc ürügyén kinyírják Năstasét – és a párt helyi kiskirályait. Így hát a szegény fiatal és dinamikus, továbbá következetes és áldozatkész Ponta hiába ragaszkodik a kollektív vezető szerv döntéséhez és holmi elvekhez, a párt korrupciójai az áruló mellé állnak. (Sőt, még egyes újságírók is Geoanának, a korrupt, megszarolt árulónak drukkolnak, csak hogy Ponta törje ki a nyakát.) Mi pedig – s melleleg ők is, de nekik jólesik – maradunk Băsescuval és Bockal, az idők végezetéig és az ország területi, adminisztratív, morális és gazdasági átalakításáig. Újabb román rekord: minden idők leggyengébb és legsötétebb kormánya bizonyul a leghosszabb életűnek.

Megoldás megszorítások idején. Ion Barbu karikatúráján, az *Adevărul*-ban. A szegény ember azt kérdezi Emil Boctól: „– Ahogyan ön tanácsolta, megszorítottam a nadrágszíjat. Mit tegyek most?” A válasz: „– Szorítsa meg a sálját vagy a nyakkendőjét is!”

A nap állírója. Traian Băsescu – hosszú hallgatás és önmagába fordulás után – kijelentette, hogy amennyiben a mandátuma lejárt után a bírák Románia kereskedelmi flottája ügyében el akarják ítélni, meg kell jelölniük a forrásokat, amelyekből a mintegy 300–400 millió eurós kárt meg tudja téríteni. Elvégre az ország érdeke visszaszerzeni ezt az összeget! – tette hozzá az állíró.

Minden napra egy mondat

„Oszd meg a tudásodat másokkal: ez az egyik módja annak, hogy halhatatlan légy.”
Tendzin Gjacó

Gazdálkodjunk okosan

Horváth István

Beteljesedés

– Nekem még mindig nem tetszik a dolog – mondta egy hét múlva, amikor a szilaj kis hegyi pónik lefelé vitték őket a szerpentinre. És ne hidd, hogy azért lépek meg, mert bejüdtem. Csak éppen sajnálom azokat a kopott ürgéket odafenn, és nincs kedvem körülöttni lenni, amikor rájönnek, hogy milyen szédült balekok voltak (...) George megfordult a nyeregben, és végigpásztázta a hegyi utat. Ez volt az utolsó pont, ahonnan még tisztán kivehető volt a lámák kolostora. (...)

Pontosan tudta, mi történik fenn a hegyen ebben a pillanatban. A Nagy Láma segítségével feltehetően ezüsttálarban körülülük az íveket, melyeket a fiatalabb szerzetesek odahordtak az írógépektől, és a nagy kötetekbe ragasztottak. Senki nem szól egy szót sem. (...) A Himalája gyorsan leszálló éjszakája már majdnem beborította őket. (...) Felettük tisztán tündökölt az ég, az ismerős, barátságos csillagokkal. „Legalább nem kell félni – gondolta George –, hogy a pilóta a légköri viszonyok miatt nem tud majd felszállni: Egyedül ez aggasztotta még.

George az órájára pillantott
– Egy órán belül oda kell érünk! – kiáltott hátra válla fölött Chucknak. Aztán eszébe jutott még valami. – Vajon végzett-e a számítógép? Körülbelül most van itt az ideje. De mert Chuck nem válaszolt, George gyorsan hátrafordult a nyeregben. Alig látta Chuck arcát, egy fehér oválist, amint a mennybolt felé fordult.
– Nézd! – suttogta Chuck, és George felpillantott az égre. Odafenn szépen, sorban kialakultak a csillagok.

Arthur C. Clark: Isten kilencmilliárd neve. Fordította Nagy Zoltán

Túrva jó

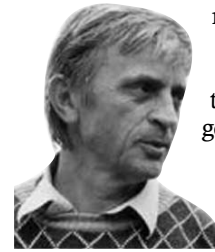
Először a tanárember hümmög föl bennem: gyerekek, ezt azért mégsem kellene! Az osztályteremben az én ízlésem a mérce, én osztályozok, én döntök a továbbhaladásról. Meg feladatomban tekintem a szabatos köznyelv elsajátítását, nagy segítséget jelenthet az életben, ha valaki jól használja a teljes kódot.

Ezek a bálás áruházak már a rendszerváltozás előtt megjelentek a piacon, a nyugati gazdagok használt ruháit olcsón vagy kilóra megvehetik a keleti blokk lakói. A világ nagyobb részén átvették az angol elnevezést (second hand), jelentése a „második kéz”, amelyben megfordul az árucikk. Nálunk – mily életrevaló a magyar nyelv – a turkáló kifejezés terjedt el, amely a felfedezés, sőt a kincskeresés mozzanatát emeli ki a folyamat egészéből. És már kezdetben megjelentek az eufemisztikus körülírások, a kérdésre, honnan van ez a szép ruhád, csak rámondták: Turkesztánból. Ez már majdnem úgy hangzik, mint egy szovjet tagköztársaság neve.

Azután volt egy most már lecsengőben zajló szóhasználati divat, a zöldség- és gyümölcskereskedők nyelvi fülkeforradalma öltött össztársadalmi méreteket, s lett a polcokon ubi, nari, pari, sőt kovi ubi. Nagyon depi helyzet volt, a felelősebb nyelvvédők már az öngyi gondolatával foglalkoztak. Ekkor lett az ilyen boltok neve turi. Turi tán jobb lett volna, de a nyelv belső önfejlődése nem sokat bagózik az ortológusok és neológusok kertészkedő buzgalmára. Ők csak nyesegetnének felelősen közös kertünk bokrait és virágait, miközben kártékony gyomok ütik föl fejüket a gondozott ágyásokban.

S most itt a szemem előtt egy új bolt címtáblája: TÚRVA JÓ. Megoszlik a véleményem. Nyilvánvalóan visszatért az ékezet a túr szóra, miközben a hivatkozott obszcennak ítéletű kifejezésben rövid az u. Nem írom le a szót, nagyobb mértékű felháborodás szükséges hozzá. Másrészt beleillik abba a negatív folyamatba, amit nem lehet eleget kárhóztatni, hogy az utca (és a médiumok, és a gyerekek) beszéde egyre mosdatlanabbá válik, legdurvább szavaink kötőszóként repkednek ártatlan bakfisok szájából.

A cégtábla kreatív kitalálója viccesnek gondolja az áthallást, és ha megcélzott vásárlóközönségének nagyobb része hasonló állásponton van a nyelvi humor kérdésében, akkor nyert ügye van, vevőcsalogató ötlettel állt elő. Ha többen vagyunk

Krebsz János

mi, a magamfajta fanyalgók, akkor felkopik az álla, velem ne vicceljenek, amikor vásárolni akarok. A tévét is elkapcsolom, amikor gyenge vicceket próbálnak eladni akár kormányprogram címen. Ízlés dolga. Az már kevésbé, hogy second hand polgárai vagyunk egy közösségnek, s kurvára rossz idők várnak ránk.

Kórházi blog (3)

(Arcképvázlatok) Itthon vagyok, ezt a bejegyzést is itthon követem el. Jókíváncsi vagyok: Saját ágy. Saját gép. / Mi kell még? Fehérnép... (A második rím B.T. barátom jóvoltából.) Mára már letisztultak az emlékek. Ebből az emléktengerből egyre plasztikusabban domborodik ki néhány figura arcmása. Mindjárt a kórházi lét jellegzetes tüneteit hordozza magán. Újabb – vélhetőleg utolsó – társadalmi keresztmetszet következik.

(A furcsa pár) Kettesben járnak: a fogpiszkáló és a hordó. A női kórteremben laknak. Még meg sem volt a hajnali hőmérőzés, máris lerohanják a folyosón az ajtónk előtt álló mérleget. Közben lopott pillantásokat vetnek felénk: vajon látjuk-e? (Látjuk.) A jelenet napjában többször megismétlődik:

reggeli előtt és után, ebéd előtt és után, vacsora előtt és után, és nemcsak a lefekvészt megelőzően, hanem mindannyiszor, ahányszor csak az eszközbe jut. A fogpiszkáló hízni akar, a

hordó fogyni. De – balsors, akit régen tép – fordítva történik. Mit remélnék? Hogy a bevitt táplálék (soványka kórházi koszt) magától elpárolog? Talán a hordónak nem kellene annyit rájárnia a betegek frizsidéjében elraktározott vérszertartékokra. Nem a mérlegre kell haragudni.

(A nővér) Erika jelenik meg az ajtóban: „Uraim, ért valaki a komputerekhez?” Kérdését nyilvánvalóan nekem címezi, hiszen egész nap a laptop előtt ülök. Megnézhetem. Kiderül: a takarítónő szétcincálta a vezetékcsatlakozásokat, és hétvége lévén nincs rendszergazda. Alábumom az asztalnak. Hamar rájövök: egymáshoz illő két vezetékkel kell csak összekötni. Lám, a rendszer működni is kezd. De mi legyen a harmadik madzaggal, hiszen nincs ellenpárja? Hosszasan töröm térdeplő helyzetben a fejem, mire rájövök: egyszerű, gazdátlan USB-hosszabítótoról van szó. Felbukkanok a mélyből: „Ha sikerült a takarítónőnek a partvissal szétverni a hálózatot, talán az asztal alatt is összepöröghetné a koszt, a porcákát...”

Rakott krumpli volt, összetevőiből csupán a burgonyától, a tojástól és a tejföltől kell tartózkodnom.

(A távgyalogló) A szomszéd kórteremben lakik, komolyzene-rajongó. Abból is a modern kakofóniáé. Onnan tudom, hogy van egy tévékészüléke, amelyet akkor is bömböltet (nyitott ajtónál, hadd visszhangozzék az egész osztály), ha nincs odabent.

Amikor először hallottam telefonálni, azt hittem, öregasszony sápitózik. Amúgy napjában kilométerek tucatját rója szélesebben a folyosón. Vajon hová siet?

(A dohányos) A második ágyban lehet valami: eddig csak szenvedélyes dohányos feküdt rajta. Az első (két hete megírtam) fél tüdővel, fibrillációt állapítottak meg nála, de a tüdőembólia veszélyével mit sem törődve már hajnali fél háromkor sietett – ahogy mondani szoktam – rossz levegőt szívni. A mostani fiatalember a mesternél is nagyobb tanítvány: nemcsak a saját tüdejét rongálja, hanem betegtársunkét is, a maga sodorta spanglijával: próbálja a leghetetlenebb időpontokban elcsábítani. Am mind gyakrabban kap kosarat. (A szakács/nő) Nem tudom, ki a kórházi konyha séfje, még ha ehétő is, amit főz,

nagy fantáziája nincsen. Minden másnap: híg zöldségleves; egyszer-másszor már színe sincs. Kettős diétát kell tartanom: cukorbetegsége és krónikus hasnyálmirigygyulladásra (erről tájékoztattam is a nővéreket) – a nekem felszolgált fogások jobbára csak abban különböznek a többiekétől, hogy utolsó fogásként körte helyett almát kapok. Előző pénteken (általában hústalan nap) rakott krumpli volt, összetevőiből csupán a burgonyától, a tojástól és a tejföltől kell tartózkodnom. Más alkotórész nem is volt benne.

(Az adjunktus) Kálváriám ezzel véget ért: hazabocsátanak. Vége a hajnali öt-fél hatos ébresztésnek (gondoljunk bele: hajnalban jobb helyeken csak a hóhérok rendelkeznek). Tizenegy esztendeje már fekvőbetegként osztályon, akkor az adjunktus még „egyszerű” osztályos orvos volt. „Mindenki lépik egyet” alapon azonban már feljebb tornászta magát. Szerencsére megőrizte akkori beleérző énjét. Persze, az orvostudomány is fejlődött azóta. Hogy teljesen gyógyultan távoznék, enyhe túlzás, a maradványtünetek kezelésére még hetente kétszer ambulánsra vissza kell járnom. Mégis: szabad vagyok, szabad!

Gyulay Zoltán

ÚMSZ-előfizetési akció – 2012

Egyet fizet,

hármát kap!

Főnyereményünk:

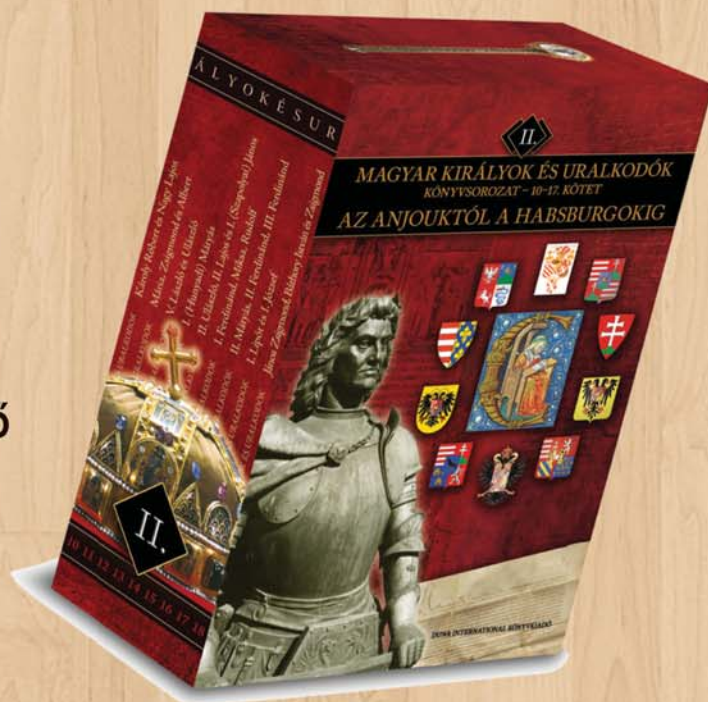
1x

Egy hétvégre szóló,
kétszemélyes voucher
a szovátai négycsillagos
Pacsirta Szállóban!

Továbbá...

50x

a Duna International Kiadó sorozata,
a *Magyar Királyok és Uralkodók* következő
köteteinek díszdobozos kiadásai,
illetve a Wass Albert sorozat, szintén
díszdobozos kiadásban!

Tavalyi „Egyet fizet, kettőt kap!” akciónk sikerétől felbuzdulva úgy döntöttünk, idén „emeljük a tétet”: a teljes 2012-es évre előfizető olvasóinkat nem egy, hanem két ingyenes előfizetéssel lepjük meg!

Ha tehát 2011. december 20-ig előfizet egy teljes évre, 150 lejért eljuttatjuk a lapot három különböző címre: az Ön címére, illetve további két, Ön által megjelölt személy címére is!*

Siessen! Legyen az első ötven egyéves ÚMSZ-előfizető között, és értékes könyvcsomaggal is jutalmazzuk hűségét: a Duna International Kiadó már közismert sorozata, a *Magyar Királyok és Uralkodók* következő köteteinek díszdobozos kiadásait, illetve a Wass Albert sorozatot, szintén díszdobozos kiadásban, magyarországi partnerünk jóvoltából!

S végül a hab a tortán: valamennyi, az Új Magyar Szót egy évre megrendelő olvasónk részt vesz az újrakezdési sorsoláson, ahol egy ÚMSZ-előfizetőre rámosolyoghat a szerencse: egy hétvégre szóló, kétszemélyes vouchert nyerhet a szovátai négycsillagos Pacsirta Szállóban!

Ne habozzon tovább! Fizessen elő 2012-re az Új Magyar Szóra és lepje meg két ismerősét is egész éves ingyenes ÚMSZ-előfizetésekkel!
Területi megbízottaink hához mennek, Önnek csak egy telefonhívásába kerül:
Hargita, Kovászna, Maros, Brassó: Baricz István, 0788 488 739 vagy 0748 314 609.

Kolozsvár és környéke: Tósa András, 0788 715 481.

Nagyvárad és környéke: Béres Attila, 0788 318 353.

Amennyiben postai utalvánnyal (mandat postal) szeretné elküldeni az előfizetés ellenértékét, a következőképpen töltsse ki:

Destinatar: Béres Attila, la Editura Scripta S. A.

Adresa: OP 9 CP 49, 410161 Oradea, jud. Bihor.

Ne felejtse el a saját, pontos címét feltüntetni a postai utalványon, illetve az utalvány hátoldalára, a „Loc pentru corespondență” felirat alá beírni a két kedvezményezett olvasó pontos nevét és címét. Így az illetők is egy teljes évig kézhez vehetik napilapunkat!

Előfizetési áraink 2012-re:

1 hónap: 15 RON

3 hónap: 38 RON

6 hónap: 75 RON

12 hónap: 148 RON

3 (személy) x 12 hónap: 444 RON helyett

3 (személy) x 12 hónap: 150 RON (megtakarítás: 294 RON)!

További információkért forduljon Béres Attilához, a 0788-318 353-as telefonszámon!

* Figyelem! Az akció csak olyan, magánszemély előfizetőinknek szól, akik közvetlenül a kiadónak vagy területi megbízottainknak fizetik ki az egyéves díjat. A postától, illetve a terjesztői cégektől ne kérje a kedvezményt.

A betű ünnepe Vásárhelyen

Tudományról Udvarhelyen

Baloga-Tamás Erika

Antal Erika

„Évek óta arról folyik a vita, hogy mi lesz a könyvvel, az írott kultúrával, de reméljük, hogy mindig szükség lesz a könyvre, nem fog az eltűnni” – mondta tegnap Markó Béla a 17. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár ünnepi megnyitóján. A miniszterelnök-helyettes Jorge Luis Borges 20. századi író – aki sokat foglalkozott a véges és végtelen gondolatával – parafrazálva úgy fogalmazott: „mindannyian tudjuk, hogy a betűk száma véges, tehát ebből következik, hogy a szavak száma is véges, tehát akkor a megírandó könyvek száma is véges”. Markó ezért arra bízta a közönséget, úgy vásároljanak ezen a könyvvásáron, mintha éppen a legutolsó könyvet vennék meg. Majd emlékeztetett: nemcsak politikusként, hanem „könyves emberként” vesz részt az eseményen.

Matei Ioan, a Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium képviselője is úgy vélekedett beszédében: a könyvekre a jövőben is szükség lesz. Kelemen Hunor miniszter tanácsosa megosztotta a nemrégiben lezárult frankfurti könyvvásáron szerzett tapasztalatait, illetve méltatta azt, hogy Marosvásárhely 17. éve ké-

A könyvvásár standjain kicsik és nagyok egyaránt kaphatnak kedvükre való olvasnivalót A szerző felvétele

pes fenntartani, működtetni egy ilyen nagyszabású rendezvényt.

Dijazták a szép könyveket

Káli Király István, a Romániai Magyar Könyves Céh elnöke a nyitórendezvényen átadta a 2011-es Szép Könyv díjakat is. A művésze-

ti kiadványok és albumok kategóriájában az elismerést az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Maros Megyei Múzeum kiadásában megjelent *Stílusok, művek, mesterek Erdély művészetében 1690-1848 között* című, B. Nagy Margit emlékére szerkesztett tanulmánykötet nyerte el. A szépirodalom kategóriában a Koinónia gondozásában napvilágot lá-

tott Søren Kierkegaard *Imák* című könyve érdemesült díjra, míg a gyerekkönyv kategóriában Vass Albert *Bonifác, a hisvéti nyuszi* című könyvének ítélte az elismerést a zsűri. Árkossy István képzőművész, a zsűri elnöke lapunknak elmondta, nem volt könnyű dolga a két képzőművészből és egy tipográfusból álló ítész testületnek, hiszen

a kiadók igyekeznek egyre szebb kivitelezésű könyveket tenni az olvasók asztalára.

Figyelnek a kicsikre is

Az idei könyvfesztiválon nagy figyelmet fordítanak a szervezők a jövő olvasójára, vagyis a gyerekekre is. Valamennyi kiadó új gyerekkönyvvel jelentkezett. A rendezvényen játszósarok is várta a kicsiket, ahol meseolvasáson, versmondáson, beszélgetéssel vesznek részt. Kádár Annamária pszichológus tegnap *A könyvszerető kisgyermektől az olvasást kerülő kamaszkorig* címmel beszélgetett Szávai Ilonával, a Pont Kiadó szerkesztőjével arról, hogy miért kerülik az olvasást a lázadó kamaszok, mit tehet a szülő, hogy könyvbarát, rendszeres olvasó felnőtté váljon a gyermeke.

Ma délelőtt 10 órakor nyitja kapuit a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház, amelynek előcsarnokában több mint hetven kiadó és könyvkereskedő számos kedvezménnyel várja a vásárlókat. A könyvbemutatók, dedikálások a színház előcsarnokában, protokolltermében, klub- és kistermében, a Bernády Házban, az unitárius egyház tanácstermében holnap estig folytatódnak. ◀

▶ Kétnapos rendezvény-sorozattal ünnepli a hét végén a magyar tudomány napját Székelyudvarhely az Areopolisz Egyesület és a Hargita Megyei Hagományőrzési Forrásközpont szervezésében. Kolombán Zsuzsanna programfelelős lapunknak elmondta: a városban megjelenő tudományos kiadványok, tudományos ülésszakok és a városban élő kutatók tevékenysége bizonyítja, hogy vidéken, a tudományosság elismert központjaitól távol is lehet tudományos kutatómunkát végezni. Céljuk, hogy a legújabb kutatások eredményeit előadásokon keresztül közvetítsék az érdeklődő közönségnek, és így hidat alkossanak a kutatással foglalkozók és a szélesebb tömegek közt. Az ünnepség ma délután a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtárban kezdődik, ahol Péter Attila nyugalmazott matematika-fizika szakos tanár *Életem filmkockái* című cikkgyűjteményét mutatja be. Szombaton tudományos konferenciára várják az érdeklődőket. A rendezvényen a dualizmus korát ismertetik az előadók, különös tekintettel Székelyudvarhely történetére. Az esti záróünnepségen átadják az Udvarhelyszéki Tudományért díjat. ◀

Röviden

Podmaniczky-est Szentgyörgyön

Ma este a sepsiszentgyörgyi Bod Péter Megyei Könyvtár Gábor Áron termében a *Történelem és történetek az új magyar regényben* címmel beszélgetést és közönségtalálkozót szerveznek. Az írói est meghívottai Podmaniczky Szilárd és Schein Gábor magyarországi írók. Beszélgetőtársuk pedig Láng Zsolt marosvásárhelyi író, a *Látó* szerkesztője.

Életműdíj Freemannek

Életműdíjat kap a januári Golden Globe-gálán Morgan Freeman Oscar-díjas színész. A 74 esztendő sztár a 69. Golden Globe díjkiosztó ceremónián, január 15-én veheti át az elismerést Los Angelesben. A Hollywoodba akkreditált külföldi tudósítók szövetsége szerdán jelentette be, hogy Freemant tünteti ki a Cecil B. DeMille-díjjal.

Eladták a világ legdrágább fotóját

A Rajna folyóról készült fotó lett minden idők legdrágábbja, miután 4,34 millió dollárért megvásárolta egy ismeretlen. *Rajna II* című fotót Andreas Gursky készítette. A képet New-Yorkban a Christie's aukción értékesítették szerdán.

Szarka László: elévülő magyar nemzetpolitika

Totka László

„Schengen hatására a magyar nemzetpolitikának sikerült újjászületnie” – állapította meg szerda este a Nagyváradi Szacsavay Akadémia *Mérlegen a magyar történelem* című előadássorozatának utolsó előtti vendége, Szarka László. Az MTA Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának fősztályvezetője a „Bel-magyar” és „kül-magyar” kapcsolatok a rendszerváltás óta című előadást az Ady Endre Gimnázium dísztermében.

Szarka László arról beszélt: a magyar nemzetpolitikát a történelem során, öt, idővel folyamatosan meghaladott eszme uralta. Az első ilyen eszme szerinte a rendszerváltás után létrejött demokrácia volt. „A demokráciától a problémáik szinte automatikus megoldását várták az emberek. Nem így történt” – emlékeztetett. A második uralkodó nemzetpolitikai eszme az előadó szerint az autonómia volt. „Az autonómia a hatalom megosztásának egyetlen demokratikus módja. Ügye igen lassan halad, erről folyamatosan tárgyalni kell. Csak úgy érhető ez az autonómia, ha a többség is megérti, hogy ez neki is jó” – jelentette ki. Szarka László szerint a harmadik eszme a

magyar-magyar együttműködés kapcsolatrendszerének intézményesítése volt. Emlékeztetett, hogy ennek hatására született meg a Magyar Állandó Értekezlet és a Határon Túli Magyarok Hivatala is. „Antall József, Magyarország rendszerváltás utáni első miniszterelnöke érzett rá először ennek szükségességére. Ez lett az Antall-doktrína: megkérdezni a kisebbségi magyarok véleményét, akik jobban tudják, mire van szükségük” – magyarázta az előadó. A magyar nemzetpolitikát meghatározó negyedik gondolat szerinte az volt, hogy kell valamilyen intézmény, amely a külhoni magyarok jogállását szabályozza. Ennek hatására jött létre a státusz törvény és valósult meg a magyarigazolvány. Az előadó az ötödik uralkodó eszmének a nemzet egyesítésének gondolatát nevezte, amelynek hatására jött létre a kettős állampolgárság lehetősége.

„Az Európai Unió egyik pozitív hozadéka a magyar nemzetpolitika számára, hogy tárgyalásra kényszerít, és a konfliktusokat csak így lehet megoldani. Nemzetpolitikánk csak úgy érvényesül, ha feladatközösséget vállalunk a szomszédjainkkal” – zárta előadását Szarka László. ◀

HIRDETÉS

Hegedűs Endre

(Budapest)

ZONGORAESTJE
A LISZT FERENC BICENTENÁRIUM TISZTELETÉRE

2011. november 16., 19,00 óra
Marosvásárhely, Kultúrpalota

Jegyek kaphatók a Filharmónia jegypénztáránál
(Kultúrpalota épülete, George Enescu u. 2. sz.)

Egy jegy ára: **10 lej.**
Kedvezményes jegyek diákoknak és nyugdíjasoknak: **5 lej.**

MŰSORON:

<p>Első rész: Liszt Ferenc: A forrásnál I. Mefisztó-keringő A Villa d'Este szökőkútjai XIV. magyar rapszódia</p>	<p>Második rész: R. Wagner - Liszt F.: Két átirat a Tannhäuser c. operából: Wolfram dala az esthajnalcsillaghoz Nyitány - Koncertparafrazis Liszt Ferenc: XV. magyar rapszódia („Rákóczi-induló”)</p>
--	--

Szervező: **CHRONOS**
„Jóllátó Idő”
Marketing, Media & PR Agency

Az esemény főtámogatója:

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG FŐKONZULÁTUSA, CSÍKSZEREDA
CONSULATUL GENERAL AL REPUBLICII UNGARE, MIERCUREA CIUC

November 11., péntek

Az év 44. hete és 315. napja, hátravan 50 nap

Ma a **Márton** és **Nimród** nevéük ünnepe.

A Márton a latin Martinus név rövidült, magyar alakja, a jelentése Marshoz tartozó és az istenség városvédelmező funkciójából következően harcos/hadakozó.

A Nimród férfinév eredete bizonytalan, feltételezések szerint asszír eredetű és a jelentése: vadász.

Szombaton **Jónás** és **Aba** napja lesz.

Vasárnap **Szilvia**, **Árkád**, és **Bulsú** napja.

Évforduló

• 1918 – Lengyelország 123 év után újra függetlenné válik.

• 1938 – Először hangzik fel Irving Berlin szerzeménye, a *God Bless America* rádióban.

Szombat, november 12.

• 1836 – Megalakul a Kisfaludy Társaság.

• 1918 – Ausztriában kikiáltják a köztársaságot.

Vasárnap, november 13.

• 1851 – Megindul a távirószolgáltatás London és Párizs között.

• 1907 – Felszáll az első helikopter Normandiában.

Vicc

A könyvelő mondja a főnöknek:

– Főnök, megcsináltam a negyedéves kimutatást! Tízszert is utánaszámoltam.

– Nagyszerű.

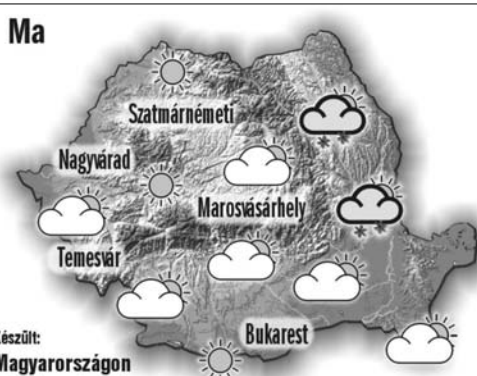
– Tessék, itt van mind a tíz eredmény!

Recept

Almáskenyér

Hozzávalók: 50 dkg reszelt alma, 15 dkg liszt, 15 dkg rétesliszt, 3 db tojás, 20 dkg porcukor, 7 ek. olvasztott vaj, 2 cs sütőpor, 2 kk. őrölt fahéj, csipet só.

Elkészítés: A lisztbe teszszük a sütőport, a fahéjat és a pici sót, majd elegyítjük. A tojásokat a porcukorral, a lehűtött olvasztott vajjal habosra keverjük. Hozzáadjuk a lazán kinyomkodott reszelt almát. Végül a lisztkeveréket is hozzáadjuk és sütőpapiros tepsibe simítjuk. A tepsit 175 fokra előmelegített sütőbe toljuk, 10 perc után 150 fokra mérsékeljük és 25 percig sütjük.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Szibéria felől száraz, hideg levegő érkezik fölénk. A több-kevesebb napsütés mellett megnövekszik a felhőzet, északkeleten és a Kárpátokban már kisebb havazás is kialakulhat. Visszaesik a nappali hőmérséklet.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Hőnap hajnali hőmérséklet
Arad	10°C	-1°C
Brassó	6°C	-4°C
Bukarest	9°C	-1°C
Csikszereda	5°C	-4°C
Kolozsvár	7°C	-4°C
Marosvásárhely	6°C	-4°C
Nagyvárad	9°C	-2°C
Szatmárnémeti	7°C	-3°C
Temesvár	11°C	-1°C

Mellékhatása tekintetében kérdezze állatorvosát

Horváth István

A hatos lottó nyerőszámai:
11, 19, 13, 6, 24, 48.

Gondolatjel

Visky István rovata

Minden háború pusztulás és katasztrófa hosszú sora, ami végül győzelemmel zárul. A győzelem nem más, mint a pusztítás és pusztulás abbahagyása úgy, hogy nem kényszerülj olyasmit cselekedni, amit nem akarsz megtenni, tehát az ellenfeled nem uralkodik rajtad. A győzelem nem jelenti az ellenség megsemmisítését. Ha már nem kényszeríthet azt tenned, amit nem akarsz, akkor már győztél. A győzelmet mégis csak akkor érezzük teljesnek, ha ellenségünket megsemmisítjük, vagy legalábbis ahhoz minél közelebb taszítjuk. Erre viszont már nem győzelemre való törekvésünk vesz rá bennünket, hanem féltünk. Nincs szörnyűbb érzés, mint amikor legyőzött ellenségünktől féltünk.

Minden háború pusztulás és katasztrófa hosszú sora, ami végül győzelemmel zárul. A győzelem nem más, mint a pusztítás és pusztulás abbahagyása úgy, hogy nem kényszerülj olyasmit cselekedni, amit nem akarsz megtenni, tehát az ellenfeled nem uralkodik rajtad. A győzelem nem jelenti az ellenség megsemmisítését. Ha már nem kényszeríthet azt tenned, amit nem akarsz, akkor már győztél. A győzelmet mégis csak akkor érezzük teljesnek, ha ellenségünket megsemmisítjük, vagy legalábbis ahhoz minél közelebb taszítjuk. Erre viszont már nem győzelemre való törekvésünk vesz rá bennünket, hanem féltünk. Nincs szörnyűbb érzés, mint amikor legyőzött ellenségünktől féltünk.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Családtagjai szokatlan kéréssel fordulnak önhöz, de ezek teljesítése nem kötelező, különösen ha ez önnek megterhelő.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Legyen aktív, mert csak így tud lépést tartani a versenytársakkal. Az építő jellegű, őszinte kritikák sokat segíthetnek.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Szentelje figyelmét a kreatív munkákra. A pénzügyek is jelentős szerepet kapnak.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Az életét vizsgálva rájön, hogy sok minden jobbra fordult. Ne aggódjon az anyagi nehézségek miatt, mindent meg tud oldani.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Karrierjében a visszavonulás gondolatával foglalkozik. Az élet bonyolult, de ön látja, hogy rendeződni fognak a dolgok.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

A munkája köti le a figyelmét. Ne bosszankodjon az új feladatok miatt, inkább figyeljen.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Szakmailag érdekes kihívás vár önre. Lényeges, hogy környezetével összhangban cselekedjen. Ha kellően aktív, a csapatmunka irányítójává válhat.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Életében jelentősebb változás várható. Ez lehet jelentős esemény is. Ha jól felkészül, nem érheti kellemetlen meglepetés.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Úgy érzi, mintha mindenki önt akarná megbántani. Vannak jelek, amelyekből következtethet rá, hogy mikor feszíti túl a húrt.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

A reggeli órákban ajánlatos a mindennapi rutinhoz ragaszkodnia. Később már rugalmasan alakíthatja programját.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Legyen nyitott minden új dolog befogadására, merjen változtatni a korábbi elgondolásán.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Az építő jellegű kritikákat fogadja el barátaitól. Párját segítse ott, ha nagyobb munkához fognak az otthonával kapcsolatban.

***	A SZABADBA HULLÓ	SAJTOT KÉSZÍTŐ	ZORRO JELE	EMŐKE BECÉZVE	LOGARITMUS TÖRT RÉSZE	ELÉGTELEN JEGY	MÉNESGAZDA	JÓL VÁG A PENGE	SPANYOL NAP
VOKSOLAS FORMÁJA									
GYÓGYKENŐCS			GÉPIESEN TANULO						
GIKERT A JAVÁRA IR			KILOBYTE (RÓV.)						
SÉRÜLÉS NYOMA				CSÉSZÉJELZŐ					PÁRNÁT KÉSZIT
DISZNÓT VÁG			LONDONI CSOK	TEASÜTEMÉNY				KELET	
***	PÁNTJA VAN		VILMOS BECÉZVE		RAMAZURI (ARGÓ)			VÖRÖS BORFAJTA	
AZ INN MEDREI	NEMET ÁLLAM VOLT	KIEJTETT BETŰ			JAPAN VALLÁS			MOTORBELSŐI	VÁLLALATI FORMA
ÉNEKIRÓ		ARGON VEGYJELE							
KATALINROZSA									

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipsicani u. 29-31. sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Balog-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0721-251429 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szó-ra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ
és a Szabad Sajtó Alapítvány

Apróhirdetés

Budapesti galéria magas áron vásárolja XIX-XX. századi neves magyar és európai festőművészek alkotásait, különleges műtárgyakat, numizmatikai gyűjteményeket. 1077 Budapest, Wesselényi utca 9., www.karaigaleria.hu, karaigaleria@karaigaleria.hu, +36209245370, nagyvárad telefonszám: 0740-181729.

Eladó régi utazóláda az Erminio Tessitori hagyatékából.
Telefon: 0265- 260 059.

MÉDIAPARTNEREK

Szombat

2011. november 12.

DUNA TV
9.00 A mesemondó (rajzf. sor.)
9.30 Daktari (am. kaland sor.)
10.30 Arcélek
11.00 Egészség + 11.30 A tudomány műhelyében
12.00 Munka-Társ
12.25 Határtalanul magyar
13.02 Híradó
13.15 Nyelvőr
13.45 Vannak vidékek
14.15 Felfedező úton a Robison család
15.15 Törzsasztal
16.10 Talpalatnyi zöld
16.40 Veszélyben
17.10 Magas Sierra (am. krimi, 1941)
19.00 Híradó
19.30 Pannónia 3 keréken
20.00 Gene Stone - Ray Cooney: Miért nem marad reggelire? (színházi felv.)
0.10 Dunasport
0.25 Elég a sötétből (olasz filmdráma, 2005)
2.05 A lovak festője (portré.)
2.55 Kisenciklopédia

m1
7.55 Opera Café
10.00 Delta
10.30 Mozdulj!
11.00 Aranymetszés
11.55 Családom és egyéb emberfajták (am. sor.)
12.15 Gyerekjáték a számítógép
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.05 Múlt-kor
13.35 Zöld Tea
14.05 HungarIQ
14.35 Natúra
15.00 Erdőjárók
15.35 Valaki
16.00 A természet csodái
-16.55 Rudi malac újra száguld (német családi film, 2007)
18.35 Gasztroangyal
19.30 SzerencseSzombat
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.15 Hallgass velem (am. rom. vígj., 1994)
22.55 Egy szoknya, egy nadrág (magyar vígj., 2005)
0.35 "Esély a lángok között" jótékonyági koncert
1.25 Sporthírek

m2
7.55 Opera Café
10.00 A Biblia gyermekeknek
10.25 Mészga Aladár különös kalandjai
10.50 Hogy volt!?
13.01 Szádfordító magyarok
13.50 Unokáink is látni fogják
14.30 Pro natura
15.20 Angi jelentí
16.50 A megsebzett bolygó
16.15 Anno
16.40 A komolyzenéről könnyedén
17.30 25 éves a Budapesti Kongresszusi Központ
18.45 Az emlékezet helyszínei
19.15 Mi micsoda
19.40 Esti mese
20.05 Szereltem a Hohenstein-kastélyban
21.00 Híradó este
21.29 Sporthírek
21.35 Rudi malac újra száguld (német családi film, 2007)
23.10 Gasztroangyal

RTL KLUB
7.30 Top Shop
9.20 Kölyökklub
11.00 Winx Klub (anim. sor.)
11.30 Asztro Show
12.35 Házon kívül (ism.)
13.05 Autómánia
13.40 Törzsutas
14.10 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
14.40 Forma-1 (élő) - Abu Dhabi Nagydíj
16.25 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
16.50 Döglött akták (am. krimisor.)
17.50 Jackie, a jó fiú (am.-hongk.-auszt. akció-vígj.)
19.30 Híradó
20.00 Fókusz Plusz
20.30 X-Faktor (2011) - Döntő
23.00 ValóVilág - Összefoglaló (élő) Utána: RTL-hírek
0.05 Bérgyilkosok kézikönyve (am. thriller, 2000)
1.55 Egy call girl titkos naplója (angol sor.)

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
11.20 Egyik kutya, másik nem!	
11.50 Bajnokok Ligája magazin (ism.)	
12.20 Babavilág	
12.50 Túsarok	
13.20 9 hónap	
13.55 Gyilkos számok (am. krimisor.)	
14.50 Autóguru	
15.20 Xena (am. kaland sor.)	
16.20 Bűbajos boszorkák (am. sor.)	
17.20 13-as raktár (angol drámasorozat)	
18.25 Hawaii Five-0 (am. sor.)	
19.30 Tények	
20.00 Magellán A TV2 tudományos magazinja	
20.35 Valami Amerika (magyar vígjáték, 2001)	
23.00 A gyűjtő (amerikai thriller, 1997) Közben: Kenósorsolás	
1.15 Kincsvadászok (kanadai-kínai-amerikai akcióf., 2007)	
2.55 EZO.TV	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó
9.30 Iskolapélda (ism.)
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
11.05 Ikon (ism.)
11.30 Ősök tere (ism.)
12.05 Tíz perc
12.30 Stopper (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Panaszkönyv (ism.)
14.30 GyógyHír
15.05 Garázs
15.30 Bruttó (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Európai híradó (ism.)
17.05 Ázsia
17.30 Globál (ism.)
18.00 Híradó
18.30 BBC Reporters (ism.)
19.05 BBC Hard Talk (ism.)
19.30 Célpont (ism.)
20.00 Híradó
20.30 Retrográd (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Riasztás (ism.)
23.05 Vetítő (ism.)
23.06 Mámó
0.05 BBC Click (ism.)

TVR 1	TVR1
8.10 Az ember és az idő	
9.30 Babamágia	
10.00 Légy okos szülő!	
10.30 Lökött professzor	
11.00 e-Fórum (ism.)	
11.30 Ahogy elő van írva	
12.00 Pro Patria	
12.30 Az én Európám	
13.00 Astra Film, Making of	
14.00 Hírek, időjárásjelentés	
14.30 UEFA Champions League Magazin	
15.00 Egyszer az életben - szórakoztató műsor (ism.)	
17.00 Találkozunk a TVR-ben! (live)	
18.45 TeleEnciclopedia	
19.45 Sport	
20.00 Hírek	
21.00 Nostalgikus évek	
23.00 Profeszionisták	
0.10 Őfelsége pincére voltam (cseh-szlovák romantikus vígjáték, 2006)	
2.05 Népi hagyaték (ism.)	
2.55 Dana kertjében (ism.)	

Vasárnap

2011. november 13.

DUNA TV
7.45 Kolumbusz Kristóf
8.10 Szimba, az orosz-lánkirály
8.35 A mesemondó
9.05 Daktari (am. kaland sor.)
10.00 Isten kezében
10.30 Élő egyház
11.00 Római katolikus szentmise közvetítése Gödöllőről
12.00 Világ-nézet
13.02 Híradó
13.15 Élő népzene
13.45 Hazajáró
14.15 Rosszcsont kalandjai (am. sor.)
15.15 Csellengők
15.45 Törvény által védve
16.15 Utókor
16.45 Múltidéző
17.15 Rákóczi nótája (magyar történelmi dráma, 1943)
19.00 Híradó
19.30 Heti Hírmondó
20.00 Önök kérték!
21.00 Mága Show (szór. műsor)
22.30 Klubszoba

m1
7.55 Opera Café
10.00 Vallási műsorok
11.05 A Biblia a magyar képzőművészetben
11.15 Kérdések a Bibliában
11.30 Református magazin
11.55 Református ifjúsági műsor
12.05 Látogatóban Gryllus Vilmosnál (ism.)
12.30 Az utódok reménysége
13.01 Hírek
13.05 Zegzugos történetek
13.35 Anno
14.05 Winston Churchill
15.10 Balázs Fecő 60 éves
15.40 Elsietett házasság (magyar vígj.)
17.00 Telesport
17.30 Apócsák a pácban (angol vígj.)
19.05 Déltenger kincse (sor.)
19.55 A Lényeg
20.30 Híradó este
21.15 Magyarország, szeretlek!
22.30 A zsaruk becsülete (am. krimi)

m2
7.55 Opera Café
10.00 Mesék
11.00 Enid Blyton kalandfilm sorozata (sor.)
11.25 Amika (sor.)
11.35 Az utolsó mohikán
12.00 Sarah Jane kalandjai (sor.)
12.30 Most a Buday!
13.15 Vallási műsorok
15.30 Az utódok reménye
16.05 A megsebzett bolygó (sor.)
16.35 Csavargások Afrikában
17.00 A komolyzenéről könnyedén
17.55 "Esély a lángok között"
18.45 Az emlékezet helyszínei
19.15 Mi micsoda
18.40 Esti mese
20.05 (sor.)
21.00 Híradó este
21.35 A Lényeg
22.05 Átok 2. (sor.)
22.30 Elsietett házasság (magyar vígj.)
23.50 Szereltem utánvételt (német vígj.)

RTL KLUB
8.00 Kölyökklub
11.00 Trendmánia
11.35 Teleshop
12.35 Theodora Vízilabda Magyar Kupa - Döntő
13.40 Robin Hood (angol kaland sor.)
14.15 Magyar autósportmagazin
14.35 Forma-1 (élő) - Abu Dhabi Nagydíj
Yas Island Circuit, Egyesült Arab Emírségek
Utána: 17.05 Hatoslottó-sorsolás
17.10 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.35 Mindent bele, fiúk! (olasz akció-vígj., 1972)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 ValóVilág (2011) (élő) - Kiválasztás
22.25 Heti hetes
Utána: RTL-hírek
23.45 Sziriana (am. filmdráma, 2005)
2.10 Portré
2.45 Egy call girl titkos naplója (angol sor.)

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
10.50 Nagy Vagy!	
11.40 Ability	
11.10 Stahl konyhája	
12.40 Kalandjártat (ism.)	
13.10 Borkultusz	
13.40 Talpig nő	
14.10 Több mint Testőr	
14.40 Simlis Jack, a karibi szuperkém (am.-új-zél. kaland sor.)	
15.05 ÖsszeEsküvők (valóságshow)	
ÖsszeFoglaló	
16.10 Bűbajos boszorkák (am. sor.)	
17.05 Valami Amerika (magyar vígj., 2001) (ism.)	
19.30 Tények Hírműsor	
20.00 Napló	
20.35 Napló Extra	
21.05 A múmia (am. kalandf., 1999)	
23.30 Frizbi Hajdú Péterrel	
Közben: Kenósorsolás	
0.30 TotalCar	
1.00 Célkeresztben (am. krimisor.)	
1.50 Sivatagi álom (fr.-koreai dráma, 2007)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Felfedező (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.) Mondatvadász
11.05 Célpont (ism.)
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Sportré
14.30 Ősök tere (ism.)
15.05 Tíz perc (ism.)
15.30 Visszajátszás
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Bruttó (ism.)
19.30 Keresztmetszet Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Versus
23.05 Vetítő

TVR 1	TVR1
7.00 Disney Klub	
7.55 Zoom	
8.10 A hit világa (live)	
10.00 Dana kertjében - kulináris műsor	
10.35 A falu élete	
11.50 Mezőgazdasági percek	
12.00 A falu élete	
13.00 Sajtó és hatalom (live)	
14.00 Hírek	
14.30 Nemzetközi Cirkusz Előadás	
15.00 Népi hagyaték	
16.00 TVR 55	
17.00 Dánut S.R.L. (szórakoztató műsor) - 1-2. rész	
19.00 Jöke, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás	
19.45 Sport	
20.00 Hírek, időjárásjelentés	
21.00 Distractis Show (szórakoztató műsor)	
21.35 Viva Maria! (francia-olasz vígjáték, 1965)	
23.40 100%-ban garantált	

Hétfő

2011. november 14.

DUNA TV
8.30 Híradó
8.40 MacGyver (ism.)
9.30 Híradó
9.35 Térkép (ism.)
10.05 Végjáték (kan. krimisor.) (ism.)
11.00 Család-barát
11.50 Élő egyház (ism.)
12.30 Hazajáró (ism.)
13.02 Híradó
13.20 Kíváncsákosár (ism.)
15.15 Heti Hírmondó
15.45 Csellengők (ism.)
16.15 Klubszoba (ism.)
17.15 Híres zeneszerzők nyomában
18.15 Kisváros (magyar sor.)
19.00 Híradó
19.30 Közbeszéd
20.00 Térkép
20.30 MacGyver (am.-kan. sor.)
21.30 A férfi a legjobb orvosság (vígj. sor.)
22.15 Hírek
22.30 Gyökerek (am. sor.)
0.00 Dunasport
0.10 Sportaréna
1.05 Kosáry Domokos olvasónaplója

m1
7.55 Ma Reggel
10.00 Bűvölet (olasz sor.)
11.00 Déltenger kincse (auszt.-fr. sor.)
11.55 Az emlékezet helyszínei (dok. sor.)
12.30 Napirend előtt
13.01 Híradó
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Roma Magazin
14.30 Domovina
15.00 Társbérletben a tárgyakkal
15.30 Budapest természeti értékei
15.55 Lássuk Indonéziát!
16.10 Angyali érintés (am. sor.)
17.00 Különleges mentőalakulat (sor.)
17.45 MM
18.40 Család csak egy van (sor.)
19.30 Maradj talpon!
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.15 Kétfény
22.10 Hacktion (sor.)
23.00 Az Este
23.35 Átok 2. (magyar játékf.)
0.05 Aranymetszés

m2
6.55 Ma Reggel
10.00 A Tízparancsolat ma
10.45 Magyar rock
11.40 Natúra
12.05 Mesélő cégtáblák
12.30 Társbérletben a tárgyakkal
13.01 Híradó délben
13.19 Sporthírek
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Napló
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
17.30 Világvédett lehetne
17.40 Zegzugos történetek
18.05 Vízkincs
18.35 Família Kft. (sor.)
19.00 Angyali érintés (am. sor.)
19.50 Esti mese
20.10 Különleges mentőalakulat (auszt. sor.)
21.00 Híradó este
21.29 Sporthírek
21.35 McLeod lányai (sor.)
22.20 Maradj talpon!
23.15 24 (am. sor.)
0.00 Stingers (auszt. krimisor.)
0.45 Az Este

RTL KLUB
7.10 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.45 Fókusz Reggel
8.35 Reggeli - Csak csajok
9.25 A szerelem rabjai (arg. sor.)
10.25 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
11.20 Top Shop
13.10 Asztro Show
14.10 A szív útjai (török sor.)
15.15 A virginiai férfi (amerikai western, 2000)
17.15 Sarokba szorítva (amerikai sorozat)
19.30 RTL Klub Híradó
20.15 Fókusz
Utána: ValóVilág Klickek
21.20 Barátok közt (magyar sorozat)
22.00 ValóVilág (élő) - Aréna
23.10 Showder Klub
0.10 Minden, amit mindig is tudni akartál a Pókerről...
0.50 Reflektor
1.05 Odaát (akció sor.)

TV2	TV 2
7.00 Magellán (ism.)	
7.25 Tények Reggel	
8.00 Mokka	
10.30 Stahl konyhája (ism.)	
10.35 Babapercek	
10.40 Teleshop	
12.15 Ki hitte volna? (olasz családi film) 2/1. rész	
14.10 Eva Luna (am.-mex. sor.)	
15.10 EXO.TV	
16.10 Rex felügyelő (osztrák-német-olasz sor.)	
17.10 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)	
18.15 Update Konyha	
18.20 Eva Luna (am.-mex. sor.)	
19.30 Tények	
20.20 ÖsszeEsküvők (magyar sorozat)	
21.35 Jóban Rosszban (magyar sor.)	
22.20 NCIS (amerikai krimisor.)	
23.20 NCIS: Los Angeles (krimisor.)	
Közben: Kenósorsolás	
0.20 Aktív Extra	
0.50 Esküdj! - éjszakai-show	

HÍR TV
7.00 Befutó (ism.)
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Zöld övezet (ism.)
12.30 Bruttó (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Ázsia (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
16.00 Híradó (ism.)
16.30 Keresztmetszet (ism.)
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág (ism.)
19.20 Stopper
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárt
23.00 Híradó
23.30 BBC Reporters (ism.)
0.05 Rájátszás (ism.)

TVR 1	TVR1
7.00 Reggeli híradó	
8.00 Románia, nap mint nap! (live)	
10.10 Lee Sun: Vihar a palotában (koreai sor.)	
11.25 Sajtó és hatalom (ism.)	
12.20 TVR 55	
12.40 A palota legendái: A szelek királya (dél-koreai drámasor.)	
14.00 Hírek	
14.45 Curier TV (live)	
15.15 Teleshopping	
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor	
17.00 Hírek	
17.30 Nina otthona (francia f. dráma, 2. rész)	
18.25 A palota legendái: A szelek királya (dél-koreai drámasor.)	
19.45 Sport	
20.00 Hírek, időjárásjelentés	
21.00 Prim Plan (talk show)	
22.00 Négy szem közt	
23.10 Visszajátszás	
0.30 Éjszakai beszélgetések (talk show)	

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.30 Szentek és mesterségek 9.00 Balkáni szokások 10.00 Young Dracula (angol vígjátéksorozat) 11.00 Liga 2: Juventus Colentina-Poli Temeşvár labdarúgó mérkőzés (live) 13.10 Puzzle - Hétféle kettőben (live) 15.00 Vésd a fejedbe! 16.00 CSM Bucureşti - SPR Lublin női kézilabda mérkőzés (live) 17.30 Akrobatikus torna Európa Bajnokság 18.00 Román útlevel 18.50 A divat világa 19.00 Öt perc hírnév 20.00 Rázushow 21.00 CSI: A helyszínelők (am. sor.) 21.50 Egészségpszilla 22.00 Hírek 23.00 Gitárok ideje 0.00 Murdoch nyomozó rejtélyei (kanadai-angol sor.) 0.55 Topping (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 10.00 Mi történik doktor úr? 10.45 Fogadás az élettel (román sorozat) (ism.) 11.45 Fogadás az élettel (román sorozat) (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 13.05 Legend of the Seeker (amerikai akció sorozat) 14.00 Érted táncolok - verseny show (ism.) 15.00 Ştefan Bănică és Lulia Vântur műsora 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 Kém a szomszédban (amerikai akciófilm, 2010) 22.30 Invázió (am. thriller, 2007) 0.45 Kém a szomszédban (amerikai akciófilm, 2010) (ism.) 2.15 Pro Tv hírek, sport (ism.)	4.45 Közvetlen hozzáférés (talk show) (ism.) 7.00 Híradó, Sport 10.00 Kóagy őrnagy (amerikai vígjáték) 12.00 Xena (amerikai kaland sorozat) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live) 14.00 Menyasszony a fiannak - reality show 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live) 17.00 Menyasszony a fiannak - reality show 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live) 20.20 X-Faktor - verseny show 22.45 Rettetés (amerikai thriller, 1996) 0.45 A védelem bére (am.-kan. thriller, 2001) 2.15 Kóagy őrnagy (amerikai vígjáték, 1995) (ism.)	7.00 Fején a nagyvilág 7.30 Teleshopping 8.00 Földindulás New Yorkban (am. katasztrófa f., 1999, 2. rész) (ism.) 10.00 Teleshopping 10.30 Autóforum 11.00 Stílustitkok 11.30 Sport, diéta és egy sztár 12.00 Az 5 csillagos otthon 12.30 Mondenii (ism.) 13.00 Az égig érő paszuly legendája (amerikai kalandfilm, 2001), 2. rész 15.00 Horia akadémiaja 16.30 Anyacsere 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán (ism.) 20.30 Kisanyám - Avagy mostantól minden más (amerikai vígjáték, 2004) 23.15 Köszönjük, hogy rágyújtott! (amerikai vígjáték, 2005) 1.30 Hírek (ism.)	6.30 Széptépitők - Falak, keretek, csatlakozások 7.00 Hogyan készült? 8.00 Autókereskedők - Bogárhátúból Beach Buggy 9.00 Óriás költöztetők 10.00 Para? Normális? 11.00 Állítólag... 12.00 A túlélés törvényei - Arizona Sky Islands, Kína 14.00 Édesvízi szörnyek - Halálsugár 16.00 Állítólag... 18.00 Óriás költöztetők 19.00 Mocsári macsók 20.00 Szén 21.00 A mérnök szemével 22.00 Iparkodjunk - Olajfűrő sziget, Kamionok 23.00 Kíváncsiság - Van-e élet Mike-on? 0.00 Bin Laden halála (dokumentumf.) 1.00 Hétféle kettőben 2.00 Keith Barry trükkjei - A randevú	9.00 Sport.ro Hírek 10.00 Sport.ro Hírek 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Örülünk a focinak 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Mítica ligája 20.15 Ne kezdj ki Seagal-al 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Kombat.ro Tenerife (live) 0.00 Wrestling SMACK, Showtime 1.00 Fogadás a félelemmel	8.15 A csábítás földjén (amerikai sor.) 9.45 Együtt örökké (sor.) 12.30 A kötelék (sor.) 14.30 Clase 406 (sor.) 15.30 Amor real (mexikói sor.) 16.30 Igaz történetek 17.30 Az örökösök (amkol. sor.) 19.30 A csábítás földjén (mexikói sor.) 20.30 A szerelem győzelme (mexikói sor.) 22.00 Perro amor (amerikai sor.) 23.30 Szerelmeinkönyvek (román sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó 15.10 Hétféle kettőben Marosvásárhelyi rádió 8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonszolgálat, Nyelvőr, Világjárók 10.05 Térör 14.00 Híradás, Aranyszalagvár, Alternatívzene 16.00 Híradó 16.05 Ótóra tea: Megy a magnó, Súrított grádics, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, műsorism., Hangoló 9.15 Cifra palota 9.55 Hírek, műsorism. 15.05 Slágerlista 16.00 Hírek, műsorism. 16.10 Láthatár 16.40 Körhinta, Zenenegyed 17.30 Sorsok az operaszínpadon 17.55 Hírek, műsorism.
8.00 Vésd a fejedbe (ism.) 9.00 Román útlevel 10.00 Young Dracula (angol vígjátéksorozat) 11.00 Motomágia 11.30 Női siker 12.00 Jamie 30 perces ebédje 13.10 Hétféle kettőben (live) 15.00 Akrobatikus Gimnasztika Európa Bajnokság 16.25 A divat világa 16.35 Akrobatikus Gimnasztika Európa Bajnokság 18.00 Kaland és természet 18.30 Csavargó halász 19.00 Szélességek 19.30 Nagy lábón 20.10 A préri gyermekei (amerikai western) 21.30 Gyulafelhérvár 22.00 Hírek 23.00 AG Weinberger zenei műsora 0.00 Murdoch nyomozó rejtélyei (kanadai-angol sor.)	7.00 Pro Tv hírek, sport 10.00 20 év után (talk show) 11.00 A szomszéd nője mindig zöldebb (am. vígj., 1993) 13.00 Pro Tv hírek, sport 13.05 Apropos TV - szórakoztató műsor 14.00 Legend of the Seeker (amerikai akció sorozat) 15.00 Románia hangja - szórakoztató műsor (ism.) 18.00 Románia szeretlek! 19.00 Hétféle kettőben Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 Bolondok aranya (amerikai romantikus kalandfilm, 2008) Sz.: Matthew McConaughey, Kate Hudson, Donald Sutherland 23.00 Keménykötésűek (amerikai akcióthriller, 2001) 1.00 Apropos TV - szórakoztató műsor (ism.)	7.00 Híradó, Sport (live) 10.00 Hárman a slamasztikában (amerikai vígjáték, 1980) 12.00 Xena (amerikai kaland sorozat) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live) 13.30 X-Faktor - verseny show (ism.) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live) 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live) 20.20 A fenébe is - szórakoztató műsor 21.45 X-Faktor - Szavazás (verseny show) 23.00 Drakula 3 - Az örökség (amerikai horror, 2005) 0.45 A fenébe is - szórakoztató műsor 2.15 Drakula 3 - Az örökség (amerikai horror, 2005) (ism.)	8.00 Stílustitkok - life style magazin 9.00 Fintescu hídja 9.30 Ház, építés, design 10.00 Teleshopping 10.30 Fején a nagyvilág - szórakoztató műsor 11.00 Levintza bemutatja 11.30 Tanulj, álmodj, szeress! 12.30 Mondenii - szórakoztató magazin (ism.) 13.00 Idősek és nyugtalanok (ism.) 13.30 Miss vidéki lány - reality show (ism.) 15.30 Kötekedők krónikája (ism.) 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán 20.30 Anyacsere - reality show 22.00 Titkos szerelmek (telenovella) 0.00 Titkos szerelmek (telenovella) 1.00 Fél Nelson (am. filmdráma, 2006)	7.00 Hogyan készült? 8.00 Autókereskedők - Mazda MX5 9.00 Hogyan csinálják? Légzsák, jégpálya, matrac, páncélautó, lift, sajt 10.00 Újjáépítők - Családi teherautó 11.00 Amerikai hotrodok - '42-es Woodie 12.00 Nagymenők négy keréken 13.00 Autókereskedők 15.00 Óriás költöztetők 16.00 Kíváncsiság - Léteznek-e párhuzamos univerzumok? 18.00 Édesvízi szörnyek - Néma merénylő 19.00 Egyszemélyes hadsereg - Bajtársak 20.00 Az úrsíki program utolsó küldetése 21.00 Autókereskedők - Volvo P1800S 23.00 Újjáépítők - Chevy Bel Air 1.00 Óriás költöztetők 2.00 A fegyverkovács	10.00 Sport.ro Hírek 10.05 Pro Motor 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Ploiesti harcok 14.30 Pontos sportidő 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Pontos sportidő (live) 20.00 A fény harcok 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Kombat.ro Tenerife 23.00 Gigászok harca	8.15 A csábítás földjén (sor.) 9.45 Együtt örökké (sor.) 12.30 A kötelék (sor.) 14.30 Clase 406 (sor.) 15.30 Amor real (sor.) 16.30 Mesés hölgyek 17.30 Az örökösök (sor.) 19.30 A csábítás földjén (mexikói sor.) 20.30 A szerelem győzelme (sor.) 22.00 Perro amor (amerikai sor.) 0.00 Szerelmeinkönyvek (román sor.) 1.00 Clase 406 (mexikói sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 10.00 Egyházi műsor Marosvásárhelyi rádió 10.00 Híradó, Ultrarövid rádió 11.00 Híradó, gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Igéihirdetés, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nóta 14.00 Itthon, Erdélyben 15.00 Zenés üzenetek 16.00 Híradó 16.10 Zenés üzenetek 17.00 Vasárnapra válogattuk KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 14.00 Hírek 15.10 Dalposta 15.30 Vidékről vidékre 16.00 Hírek 16.05 Vidékről vidékre 16.30 Aranyhangok 17.00 Operett 17.25 Rádióistentisztelet unitárius egyház 17.55 Hírek, adászárás
8.00 Hannah Montana (amerikai sorozat) 8.35 Nyomoz a tanárnő (olasz sorozat) 9.30 Topping (ism.) 10.30 Nagy lábón 11.00 Vallomások (ism.) 12.00 Bazár 12.35 Biznisz óra 13.25 Egészségtabletta 13.30 Jamie gasztroradalmá 14.00 Építész 14.35 Együtt Európában 15.30 Teleshopping 16.00 Nyomoz a tanárnő (olasz sor.) 17.00 Vallomások 18.00 Hírek, időjárásjelentés 18.30 Rázushow - szórakoztató műsor 19.30 Oroszlánok arénája 20.25 Biznisz óra 21.10 Késhegyen 22.00 Hírek, sport 23.00 Minden pénzt megér 23.35 A víz (kan.-indiai thriller) 1.35 Rázushow - szórakoztató műsor (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató 10.30 The legend of the seeker (ism.) 11.30 Nevezz csak! (am. vígj. sor.) 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport 14.00 Apropos TV (szórakoztató műsor) (ism.) 15.00 Román Komédia Társaság (szórakoztató műsor) (ism.) 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 Fogadok az élettel (román sorozat) 22.30 Pro Tv hírek, sport 23.00 A mentalista (amerikai krimisor.) 0.00 Románia szeretlek! (ism.)	6.00 Híradó, Sport 8.00 Reggeli matiné - Răzvan és Dani műsora (live) 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval 10.50 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.) 11.30 Nálam az irányítás - reality show 13.00 Híradó, Sport 14.00 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.) 16.00 Híradó, Sport 17.00 Közvetlen hozzáférés - talk show Simona Gheorghe műsora 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.20 Az elnök zsoldosa (am. akcióf., 2000) 22.00 Lale (török sorozat) 23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 23.45 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora (live) 1.00 Az elnök zsoldosa (ism.)	7.30 Az 5 csillagos otthon (ism.) 8.00 Családban (ism.) 9.00 Teleshopping 9.30 Szívek találkozása (indiai sor.) 10.30 Tanulj, álmodj, szeress! 11.30 Fintescu hídja 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Szívek találkozása (indiai sor.) 15.00 Családban (román sor.) (ism.) 16.00 A cseresznye a tortán 17.00 Lököttek (román sorozat) 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Titkos szerelmek (telenovella) 20.30 Miss vidéki lány 22.15 Lököttek (román sorozat) 23.15 Mondenii (szórakoztató műsor) 23.45 NCIS (amerikai krimisor.) 1.00 Fintescu hídja (ism.)	7.00 Hogyan készült? 8.00 Autókereskedők 9.00 Hogyan csinálják? 11.00 A túlélés törvényei 12.00 Amsci motorok - Silver State chopperek 13.00 Autókereskedők - Lotus Elan 14.00 Autókereskedők - Lexus LS400 15.00 Kíváncsiság - Élhetünk örökké? 16.00 Hogyan készült? 17.00 Amsci motorok - Silver State chopperek 18.00 Autókereskedők 19.00 A túlélés törvényei 20.00 Arizona Sky Islands 21.00 Állítólag... 22.00 Hogyan készült? 22.00 Kíváncsiság - Van-e élet Mike-on? 23.00 Keith Barry trükkjei 0.00 Autókereskedők - Range Rover 2.00 A túlélés törvényei	10.00 Pontos sportidő 12.00 Sport.ro Hírek 13.00 Pontos sport 14.00 Sport.ro Hírek 15.10 Pontos sportidő 16.00 Sport.ro Hírek 16.30 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Pontos sportidő 19.05 Információ 20.00 Pontos sportidő 20.05 Red Bull X-Fighters World Tour 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 KO királyok 23.00 Sport.ro Hírek	8.15 A csábítás földjén (sor.) 9.45 Együtt mindörökké (sor.) 12.45 Mesés hölgyek 14.15 Clase 406 (sor.) 15.30 Amor real (sor.) 16.30 Igaz történetek 17.30 Lola (amerikai sor.) 18.30 A lángoló ég alatt (sor.) 19.30 A csábítás földjén (sor.) 20.30 A szerelem győzelme (sor.) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Perro amor (am. sor.) 23.30 Szerelmeinkönyvek (sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnevedőrá 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor. 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Híradás, KultúrPresszó 15.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Figyelő 17.55 A nap hírei röviden KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.10 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Hétköznapok igazsága 17.00 Nap-óra 17.30 Zene, zene, zenelánc 17.55 Hírek, műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.00 Hannah Montana (amerikai sorozat) 8.35 Nyomoz a tanárnő (olasz sorozat) 9.30 Topping (ism.) 10.30 Nagy lábón 11.00 Vallomások (ism.) 12.00 Bazár 12.35 Biznisz óra 13.25 Egészségtabletta 13.30 Jamie gasztroradalmá 14.00 Építész 14.35 Együtt Európában 15.30 Teleshopping 16.00 Nyomoz a tanárnő (olasz sor.) 17.00 Vallomások 18.00 Hírek, időjárásjelentés 18.30 Rázushow - szórakoztató műsor 19.30 Oroszlánok arénája 20.25 Biznisz óra 21.10 Késhegyen 22.00 Hírek, sport 23.00 Minden pénzt megér 23.35 A víz (kan.-indiai thriller) 1.35 Rázushow - szórakoztató műsor (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató 10.30 The legend of the seeker (ism.) 11.30 Nevezz csak! (am. vígj. sor.) 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport 14.00 Apropos TV (szórakoztató műsor) (ism.) 15.00 Román Komédia Társaság (szórakoztató műsor) (ism.) 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 Fogadok az élettel (román sorozat) 22.30 Pro Tv hírek, sport 23.00 A mentalista (amerikai krimisor.) 0.00 Románia szeretlek! (ism.)	6.00 Híradó, Sport 8.00 Reggeli matiné - Răzvan és Dani műsora (live) 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval 10.50 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.) 11.30 Nálam az irányítás - reality show 13.00 Híradó, Sport 14.00 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.) 16.00 Híradó, Sport 17.00 Közvetlen hozzáférés - talk show Simona Gheorghe műsora 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.20 Az elnök zsoldosa (am. akcióf., 2000) 22.00 Lale (török sorozat) 23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 23.45 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora (live) 1.00 Az elnök zsoldosa (ism.)	7.30 Az 5 csillagos otthon (ism.) 8.00 Családban (ism.) 9.00 Teleshopping 9.30 Szívek találkozása (indiai sor.) 10.30 Tanulj, álmodj, szeress! 11.30 Fintescu hídja 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Szívek találkozása (indiai sor.) 15.00 Családban (román sor.) (ism.) 16.00 A cseresznye a tortán 17.00 Lököttek (román sorozat) 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Titkos szerelmek (telenovella) 20.30 Miss vidéki lány 22.15 Lököttek (román sorozat) 23.15 Mondenii (szórakoztató műsor) 23.45 NCIS (amerikai krimisor.) 1.00 Fintescu hídja (ism.)	7.00 Hogyan készült? 8.00 Autókereskedők 9.00 Hogyan csinálják? 11.00 A túlélés törvényei 12.00 Amsci motorok - Silver State chopperek 13.00 Autókereskedők - Lotus Elan 14.00 Autókereskedők - Lexus LS400 15.00 Kíváncsiság - Élhetünk örökké? 16.00 Hogyan készült? 17.00 Amsci motorok - Silver State chopperek 18.00 Autókereskedők 19.00 A túlélés törvényei 20.00 Arizona Sky Islands 21.00 Állítólag... 22.00 Hogyan készült? 22.00 Kíváncsiság - Van-e élet Mike-on? 23.00 Keith Barry trükkjei 0.00 Autókereskedők - Range Rover 2.00 A túlélés törvényei	10.00 Pontos sportidő 12.00 Sport.ro Hírek 13.00 Pontos sport 14.00 Sport.ro Hírek 15.10 Pontos sportidő 16.00 Sport.ro Hírek 16.30 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Pontos sportidő 19.05 Információ 20.00 Pontos sportidő 20.05 Red Bull X-Fighters World Tour 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 KO királyok 23.00 Sport.ro Hírek	8.15 A csábítás földjén (sor.) 9.45 Együtt mindörökké (sor.) 12.45 Mesés hölgyek 14.15 Clase 406 (sor.) 15.30 Amor real (sor.) 16.30 Igaz történetek 17.30 Lola (amerikai sor.) 18.30 A lángoló ég alatt (sor.) 19.30 A csábítás földjén (sor.) 20.30 A szerelem győzelme (sor.) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Perro amor (am. sor.) 23.30 Szerelmeinkönyvek (sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnevedőrá 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor. 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Híradás, KultúrPresszó 15.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Figyelő 17.55 A nap hírei röviden KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.10 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Hétköznapok igazsága 17.00 Nap-óra

Barátságos összecsapások

Labdarúgás

ÚMSZ-összeállítás

► Emlékhelyet alakítanak ki a Puskás Stadion négy jól látható és megközelíthető pontján, s a szurkolók ezeknél helyezhetik el gyertyáikat a ma esti, Magyarország–Liechtenstein barátságos labdarúgó-mérkőzésen, amelyet a Magyar Labdarúgó-szövetség (MLSZ) elnöksége az október 30-án elhunyt Albert Flórián emlékének szentel.

Az MLSZ arra kéri a drukereket, hogy a meccseket ne vigyék fel a lelátókra. A találkozót előtt nem kapcsolják ki a reflektorokat, a csapatok kivonulását megelőzően viszont egy csaknem ötperces filmmel idézik fel a magyar labdarúgás egyetlen aranylabdásának pályafutását, annak legemlékezetesebb pillanatait, majd a himnuszok és a térfelváltás után egyperces gyászszünet következik. A meccsre a belépés ingyenes.

Kezdként Cristian Tănase (10-es mez) bizonyítaná, hogy rászolgált a válogatottságra. Fotó: Gazeta Sporturilor

A román válogatott Liegeben a belgák vendége, a 21.45-kor kezdődő mérkőzésről az *Antena 1* számol be élőben. Victor Piturca a jövő trikolórijait keresi, hiszen

nem hívta be Adrian Mutu, Ciprian Maricát és Cristian Săpunaru, viszont lehetőséget adott Marian Pleșcanának, Alexandru Chipciunak és Ionuț Neagunak.

A szövetségi kapitány fiatalítási szándéka nyilvánvaló, csakúgy, mint a játéktípus megváltoztatásáé. Egyébként Bourceanu sem utazott el Belgiumba, mivel vese-

bántalmak kínozzák. A Steaua középpályása helyett a rapidos Nicolae Grigore ugrott be.

A hétvégén barátságos-nagyüzem lesz. A pénteki műsorból válogatunk: Mexikó–Szerbia, Grúzia–Moldova, Fehéroroszország–Niger, Albánia–Azerbajdzsán, Dánia–Svédország, Ciprus–Skócia, Hollandia–Svájc, Görögország–Oroszország, Ukrajna–Németország (21.45 óra, *Sport.ro*, élő), Lengyelország–Olaszország, Franciaország–Egyesült Államok.

Szombaton a londoni Anglia–Spanyolország barátságos mérkőzés a sláger, a meccs miatt Fabio Capello angol szövetségi kapitány késni fog fia esküvőjéről. Szintén szombaton Walkes–Norvégia, Algéria–Tunézia és Dél-afrikai Köztársaság–Elefántcsontpart barátságos találkozót rendeznek, vasárnap pedig India–Malajzia- és Marokkó–Kamerun-összecsapásokat. ◀

Röviden

Eb-pótszelejtezők

Ma este a 2012-es labdarúgó-Európa-bajnokságon való részvételért lép pályára nyolc válogatott. A pótszelejtezők műsora: Bosznia-Hercegovina–Portugália (Zenicán), Törökország–Horvátország (Isztambulban), Csehország–Montenegró (Prágában), Észtország–Írország (Tallinnban). Az éjszta fővárosban Kassai Viktor magyar játékvezető fújja a sípot. A négy találkozó visszavágójára november 15-én, kedden kerül sor.

Szatmárnémeti kudarc

Súlyos vereséget szenvedett a női kosárlabda-Közép-Európai Liga (CEWL) A csoportjában a Szatmárnémeti CSM: Dan Fleseriu csapatát a cseh Kara Trutnov győzte le 90-65-re. Két hét múlva, november 23-án, a szatmárnémeti csapat a cseh Valosun Brno, a B csoportot veretlenül vezető Aradi ICIM UVG pedig a német TSV 1880 Wasserburg vendége lesz.

Pitești-re megy a bajnok

Kosárlabda

ÚMSZ

► A hét végén három felvonásban rendezik meg a férfi-kosárlabdabajnokság 8. fordulójának mérkőzéseit. A jövő kedden, Belgiumban, Eurochallenge Kupa-mérkőzést vívó Kolozsvári U-Mobitelco BT ma játszik Pitești-en a BCM U-val, a *Digi Sport* pedig 18 órától sugároz élőben Marosvásárhelyről, ahol a BC Mureș a CS Otopeni-t fogadja. Szombaton, 17.30-tól, a *Digi Sport* a Medgyesi Gaz Metan-CSU Aseoft Ploiești rangadó közvetíti élőben. Ugyanaznap CSS Giurgiu–Nagyvárad CSM, Temesvári BC–Poli Iași- és Csíkszeredai Hargita Gyöngye–Nagyszebeni Atlásib-mérkőzések kerülnek sorra. A vasárnapi mérkőzések is élőben követhetők: a Craiovai SCM–Dinamo összecsapást a *TVR 3* (18 óra), az Energia Rovinari–CS Municipal meccset pedig a *Digi Sport* (19.30) közvetíti. A női bajnokság 9. fordulójából elmarad a CSM Sportul Studentesc–Szatmárnémeti CSM-találkozó, miután utóbbi vasárnap pótolja a Bball 6 Sepsi BC ellen elmaradt mérkőzését. A sepsiszentgyörgyi szombaton is pályára lépnek Marosvásárhelyen, az újonc Nova Vita vendégeként. Szombaton Kolozsvári U–CST Alexandria, Temesvári BCM Danzic–CSM Târgoviște, Politehnica Iași–Rapid, Bukaresti Olimpia–Aradi ICIM UVG és Gyulafehérvári CSU–Brasó Galactica mérkőzéseket rendeznek. A Craiovai SCM–Nagyvárad CSM U-találkozó vasárnapra marad. ◀

Temesvári SZKC-kudarc

Kézilabda

T. J. L.

► A férfi kézilabda-Nemzeti Liga 7. fordulójából elhalasztott mérkőzésen a Székelyudvarhelyi KC 26-24 (13-10) arányú vereséget szenvedett Temesváron a Politól. Szerdán este ádáz csata folyt a győzelemért, a vendégek pedig egyik húzóemberük, Vladimer Rusia sérülése után már nem tudtak lépést tartani olykor túlzottan is keményen védekező ellenfeleikkel. Az SZKC góljai Florea (8, 2x7m), Kuzmanoski (8, 4x7m), Rusia (2), Tálás (2), Orbán (2) és Mihălcea (2) osztozott, játszott még Johansson, Adomnicăi és Ferenczi. Váró kapus 16 lövést hárított a 42-ből.

Az SZKC (piros mez) 26-24-re kapott ki Temesváron. Fotó: szkc.ro

Csonka forduló a női Nemzeti Ligában

A román csapatok hétvégi európai kupaszereplése miatt a 8. forduló két mérkőzését már korábban megrendezték, a Zilahi HC 23-20-ra nyert a Kolozsvári U-Jolidon ellen, a Dévai Cetate pedig ikszelt (20-20) a Galaci Oțelullal. Ma HC Dunărea Brăila–Oltchim, Nagybányai HCM–HC Roman- és CSM Ploiești–Konstancai Tomis-mérkőzéseket rendeznek, a Craiovai SCM szombaton fogadja a Brassói ASC Corona 2010-et. A Bákói CSM 2010–Bukaresti CSM-meccset november 20-án pótolják.

Váratlan győri vereség

Kézilabda

Hírösszefoglaló

► A sok hibával játszó Győri Audi ETO KC szerdán este 29-27-re kikapott az osztrák Hypo Niederösterreich otthonában a női kézilabda-Bajnokok Ligájában, s egyelőre nem középdöntős. A C csoportban, szombaton, a francia Metz a dán Randerst fogadja, vasárnap pedig Győr–Hypo-mérkőzés lesz. A zárófordulót megelőzően az állás: 1. Győr 6 pont (146-125), 2. Randers (dán) 6 (143-145), 3. Metz 4 (129-136), 4. Hypo 4 (138-150). Az első két helyezett jut a nyolcas középdöntőbe, a harmadik átkerül a KEK nyolcaddöntőjébe.

A már biztos továbbjutó Oltchim a csoportelsőségért fogadja az Itxako Navarrát. Miután Spanyolországban

25-22-re nyertek, a valceaiaknak a döntetlen is elég ahhoz, hogy megőrizték első helyüket a D csoportban s így kedvezőbb helyzetből várhatják a sorsolást. A kvartettben az Oltchim (8 pont, 138-124) vezet az Itxako (8p, 141-128), a Volgográdi Dinamo (4p) és a Buxtehuder SV (0p) előtt, így már biztos, hogy az orosz alakulat folytathatja a KEK-ben.

A Debreceni VSC már a legjobb 16 között van a KEK-ben, két-két magyar, illetve román csapat pedig a hét végén harcolhatja ki a továbbjutást. Az U-Jolidon mindkét csapat Kolozsváron fogadja a norvég Levanger HK-t, a *TVR 3* pedig élőben közvetíti a mérkőzéseket: szombaton 15 órától, vasárnap pedig 16.30-tól. Szombaton este, Skopjében, a Galaci Oțelul ötgólos előny

birtokában játszik a macedón WHC Metalurggal. A magyar csapatok már a nyolcaddöntőre összpontosíthatnak, az Alcoa KC idegenben játszik a török Üsküdar BSK-val (az első mérkőzésen 35-23-as székesfehérvári siker született), a Ferencváros pedig a Westfriesland SEW-et fogadja, miután Hollandiában 34-19-re nyert.

Az EHF Kupában a Békéscsaba már a legjobb 16 között van. A Váci NKSE és a Zilahi HC is mindkét hazai közönsége előtt játszik a fehérorosz BNTU-BelAZ Minszkkel, illetve az izraeli Bnei Hertzeliyával. Szombaton, 16 órától, a Bukaresti CS Municipal kétgólos hátrányt próbál meg ledolgozni a lengyel SPR Lublinal szemben, a 16 órakor kezdődő mérkőzést a *TVR 2* közvetíti élőben. ◀

Kiestek a nagyváradiak

Vízilabda

Turós-Jakab László

► Nem sikerült a legjobb nyolc közé jutnia a férfi-Eurokupában a Nagyvárad CSM Diginak: a hazai 9-9-et követően Tóth László tanítványai 8-6-ra kikapott Belgrádban a szerb Crvena zvezdától és búcsúztak.

A második számú kontinentális kupasorozatban érdekelt magyar csapatok közül is csak az egyik tudott továbbjutni. A hazai 13-13 után a Szolnoknak sikerült nyernie az orosz Sturm 2002 Ruza otthonában (7-5), és ez a legjobb

nyolc közé jutást jelentette a gárdának. A budapesti Kőér utcában a Honvéd csak egy 12-10-zel tudott visszavágni az olasz RN Savonának az október 22-i vereségért (10-14), így a bravúr elmaradt.

Negyeddöntőbe jutott még az olasz CN Posilippo (7-4 és 10-8 a horvát VK Mornar

Splittel), az orosz Szintez Kazany (11-8 és 7-9 a görög NC Chiosszal), a horvát VK Medvescak (12-11 és 12-10 a Moszkvai Dinamóval), a spanyol CN Sabadell (10-5 és 18-11 a holland Schuurman BZC-vel) és a görög Panioniosz GSS (8-6 és 13-14 a szintén athéni Panathinaikosszal). ◀

A Szeged nyerte a magyar rangadót

A Szeged nyerte a magyar rangadót a férfi Bajnokok Ligája csoportküzdelmeinek szerdai játéknapján: Vincze Balázs tanítványai hazai medencében 6-3-ra győzték le a bajnoki címvédő Eger együttesét. Ugyanabban a C csoportban a Vasas 10-10-re mérkőzött a Belgrádi Partizannal. A szerbek négy másodperccel a vége előtt egyenlítették. Két forduló után a sorrend: 1. Szeged 6 pont, 2. Vasas 4, 3. Partizan 1, 4. Eger 0.

Átrendezni a színháziak sorait

Alexander Hausvater rendező szerint vérfrissítésre van szükség a romániai teátrumok „generációs” működésében

Neves interjúalanyunk úgy véli, az idősebb nemzedék nem engedi érvényesülni a hazai színháztársulatokban az új trendekre nyitott fiatalokat. Emellett úgy gondolja, „színházásításra” is szükség van Romániában, minél több független társulat kellene, amelyek versenyhelyzetet teremtenének az állami színházak monopóliumában. Mint mondja, megfelelő feltételek mellett hatalmas dolgokra képes a romániai színháztársulat, hiszen mind a művészek, mind a befogadók szintjén óriási a potenciál.

Farkas István

▶ **Az ötvenes évek végén családjával Izraelbe emigrált, színházi tanulmányait Írországra végezte, ezt követően harminc évet Kanadában élt, de a világ számos színházában dolgozott már. Jelenleg a Temesvári Állami Német Színház meghívott rendezője. Milyennek látja a külföldi „minták” után a hazai színházi életet?**

– A román színházban fantasztikus potenciál van, tele van energiával, alkotóvágygal. Emellett egy olyan közönségnek játszhat, amelyik imád színházba járni, érti a színház nyelvét, megélt, átéli az egyes előadásokat, ugyanis, jó értelemben véve, megfertőzték azokat a 89 előtti előadások, amelyek burkolatlan, kódolva nyilvánították véleményüket, amelyek a szó szoros értelmében kommunikáltak a nézővel.

▶ **Úgy ítéli meg tehát, hogy a romániai színháztársulatok az aranykorát élik?**

– Nem. Korántsem erről van szó, hiszen mindezek mellett hatalmas gondok vannak. Rengeteg az idős színházi ember, akik még 89 előtről „ragadtak le” a vezetői pozíciókban – olyan színházi intézmény is van, amelyet több mint húsz éve ugyanaz a személy vezet. Ezek az emberek nem tartanak lépést az egyre gyakrabban változó trendekkel, a felgyorsult kommunikációval, ennek ellenére nem engedik át a helyüket a tehetséges fiatal generációnak, amely tele van energiával, és velük ellentétben helyt tudna állni a folyamatos mozgásban lévő színházi talajon is. A fiatalság azonban, sajnos, nem lázong, és fejet hajtva elfogadja, hogy ugyanazt kell tennie, amit az előtte járó generáció.

▶ **Idős színházi emberen rendezőket és színészeket is ért?**

– Főként előbbieket, de nem csak. Ott vannak az irodalmi titkárok, művészeti igazgatók, a Román Színházi Szövetség, az Uniter öregjei, akik minden évben megünneplik a múltat és halottait. Nagyon kevés színház tekinthető kivételnek, a temesvári intézmény szerencsére ezek között van, harmincéves személyek vezetik, és felvállalják a fiatal nemzedék képviselését, ami nagyon fontos. Úgy vélem, hogy azok az emberek, akik betöltötték a 65–70. életévüket, azok az emberek, akik a rendszerváltás előtt tanulták a szakmát, túl komolyan vették a leckét, nem tudnak elvonatkoztatni, nem tudnak nyitni az új színházi trendek felé. Idejétmúltak már azok a tanok, amelyeket követnek. Ehhez még hozzátevéődik az infrastruktúra hiánya és egy olyan jogszabály szükségessége, amelyik bátorítja a magánszféra színházi befektetéseit vagy, ha úgy tetszik, támogatásait. Mindezek hiányában egyre kevesebb független társulat alakul, amelyek nélkül a színház mint olyan, nem képes fejlődni.

▶ **Pontosabban milyen független társulatok hiányára, megalakítására gondol?**

– A „Broadway”-típusú, tehát az ezer–ezeröttszáz fő befogadására alkalmas kereskedelmi színházakra, amelyek komédiát, illetve más, közönségbarát darabokat játszanak, egészen a kis színházakig, amelyek különböző stílusú kísérleti darabokat játszanak. Egy olyan városban, mint Bukarest, legkevesebb ötven-száz ilyen társulatnak kellene működnie, ezeket a magánszféra finanszírozná.

▶ **A független színházak „felszaporítása” nem lenne végzetes hatással a kőszínházakra?**

– Ideális esetben nem. Ellenkezőleg, „beoltanák”, kom-

petensebbé tennék azokat. A független színházak térnyerése versenyhelyzetet teremtene, megtörné a színházról való archaikus gondolkodásmódot, amely miatt a legtöbb kőszínház még most is provinciális. Nem azt mondom, hogy meg kell szüntetni az állami színházakat, nem azt mondom, hogy a független színházak megjelenése után nem léteznének. Versenyben lennének, viszont nemcsak a színészek és a rendezők, hanem gazdasági téren is. Felfoghatatlan az, hogy egy nemzeti színház befektet egy halom pénzt egy darabba, és két alkalommal játssza azt, mert nem tudja cserélni a díszletet. Az a felfogás tehát, hogy az állami színház az egyetlen működőképes színházmodell, már rég érvényét veszítette.

▶ **Ön szerint melyik színházforma működik a leginkább napjainkban?**

– Nem hiszem, hogy el lehetne vagy el kellene különíteni az egyszemélyes színházat a társulatszínházról. Egy ember mögött is ugyanúgy van csapat, mint három vagy tíz mögött. Nem az a fontos egyébként, hogy hány színész mondja, hanem az, hogy hogyan teszi és milyen üzenetet közvetít. A színház mint olyan ötvözi az összes művészetet, a zenétől a táncon és szobrászaton át egészen a filmig. Az én színházam a meg nem élt világról szól, nem a megélt világról, Imaginárius életről, párhuzamos világról, a megélt világról, arról, amit meg kellene élnünk, ha nem lennénk gyávák hozzá, és semmiképp nem arról a világról, amelyet az utcán látunk. Ezt kell közvetítenie egy színésznek, akár egyedül, akár más színészek mellett áll színpadra.

▶ **Viszonylag sok Shakespeare-darabot vitt színre pályafutása során. Mivel**

magyarázható ez a szerelem?

– Túl azon, hogy őt tartom a színház megteremtőjének?

▶ **Igen.**

– En az angol kultúra témekének tartom magam. A Tabitha Schoolban, ahol középiskolai tanulmányaimat végeztem, az érettségi vizsgára oldalakat kellett megtanulni Shakespeare műveiből. Tizenhat-tizenhét évesen kívülről szavaltam több tíz oldalnyi műveiből, anélkül, hogy érttem volna valamit. Az idő múlásával ezek a részletek kezdtek értelmet nyerni, körvonalazódtak a szavak, sorok mögötti jelentések. William Shakespeare élettem szilárd alapja, a mindennapi fejlődésem része, éltető erő a média által tált banalitások között – nem

egy szerző a sok közül, nem lehet lefokozni klasszikus szerzővé, ugyanis a világ színházának legismertebb alakja, számunkra ő a Biblia, a Korán, a Talmud. Az improvizáció nagy mestere volt, akitől mindannyiunknak tanulni kellene. Shakespeare világa egy teljesen más bolygó, amelyen különleges pillanatokat élhetsz meg, de nem engedi, hogy meg is telepedj ott.

▶ **A hazai drámaírók közül ki a mérce?**

– Hát semmiképp nem az agyonragott és -játszott Caragiale. Mihail Sebastian tartom a legnagyobb-nak, ő az, akinek az írásai mindegyik másik drámaíró alkotása fölött állnak – tragikus élettörténete miatt sokkal mélyebb nyomot hagy a román kultúrában,

mint a nagyra tartott Ion Luca Caragiale vagy Eugen Ionesco. Caragiale soha nem érintett meg, egyleg ismeretlen számomra, annak ellenére, hogy műveit olvastam, igaz, francia fordításban. Ennek ellenére néha látok olyan darabokat, legutóbb a temesvári színháznál, Ada Lupu rendezésében, amelyek eredeti módon dolgozzák fel drámáit. Ada egy olyan darabot vitt színre, amely a fiatal generáció reakciójaként fogható fel, az ő Caragialeja nemcsak a társadalom hibáiról beszél, szerelemről, gyöngédségről és más hasonlóan szép dolgokról szól. De a magyaroknál is vannak számomra kedvesek, például Molnár Ferenc, akinek Liliomját a huszadik századi Európa legizgalmasabb drámájának tartom.

A szerző felvétele

Alexander Hausvater (1949, Bukarest)

Romániai születésű, neves kanadai színházrendező. Szüleivel együtt 1959-ben emigrált Izraelbe, a Tel-Avivi Egyetem politikatudományi szakán diplomázott, majd dramaturgiai tanulmányokat folytatott Dublinban. 1969 és 1972 között ugyanott a Peacock Színház művészeti igazgatója. Később megalapítja a Montréal Theatre Lab elnevezésű társulatot, ennek 1973 és 1979 között igazgatója. Vezette a L'Échiquier színtársulatot (1979–1985), 1989-től pedig a L'Archipel Színház művészeti igazgatója volt. 1983–1987 között a québeci Quinzaine Internationale du Théâtre fesztivál igazgatói tisztét töltötte be. Volt vendég előadó számos kanadai, illetve az Amerikai

Egyesült Államokban és Oroszországban működő felsőoktatási intézményekben. Jelenleg több kanadai színművészeti egyetemen tanít. 1969-től világszerte közel másfél száz darabot rendezett, az egyetemes drámairodalom markáns szerzőitől. Emellett adaptációkat készített, forgatókönyveket írt, kétszázánál több rádiószínházi munkáját mutatták be, tévés és filmszínházi alkotásoknál is közreműködött. 1959 után Romániába először 1990-ben tért vissza, rendezni. Életéről, pályájáról 2005-ben jelent meg átfogó igényű könyv, Cristina Modreanu román színikritikus tollából, *Măștiile lui Alexander Hausvater* (Alexander Hausvater maszkjai) címmel.

Murvai Olga emlékére

Október végén, hatvankilenc éves korában elhunyt Murvai Olga nyelvész, egyetemi tanár; Marosvásárhelyen helyezték végső nyugalomra 2011. november 2-án.

Az ismert szakember és pedagógus 1942. október 10-én született Kolozsváron. 1965-ben diplomázott magyar nyelv és irodalom szakon szülővárosában, a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen. 1977-ben a filológiatudomány doktora lett.

1972-től tanított, több mint harminc évig, a Bukaresti Tudományegyetem Idegen Nyelvek és Irodalmak Karának Hungarológia Tanszékén, előbb tanársegédként, később docensként, egyetemi tanárként. Ugyanott tanszékvezető (a 90-es évek közepén) és doktorátusvezető volt. 2006-tól a Sapientia EMTE Marosvásárhelyen működő Műszaki és Humántudományok Karának főállású professzora, dékánhelyettese volt. Kutatási területe: stilsztika, szemantika, pragmatika, kommunikációelmélet. Murvai Olga fontosabb kötetei: *Sti-*

Fotó: Demian József

Murvai Olga (1942–2011)

lisztikai tanulmányok (Kriterion, Bukarest, 1977), *Irodalomszemiotikai tanulmányok* (Kriterion, Bukarest, 1979), *Szöveg és jelentés* (Kriterion, Bukarest, 1980), *Magyar-román kifejezések szótára – Román-magyar kifejezések szótára* (Sprinter, Budapest, 2000), *Vers-rekviem* (Kriterion, Kolozsvár, 2005), *Viseltes szavak* (Pallas-Akadémia, Csíkszereda, 2006).

1998 és 2002 között Szé-

chenyi-ösztöndíjjal Magyarországon tanított. Tagja volt a Magyar Szemiotikai Társaságnak, a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaságnak, a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak, az Anyanyelvpolók Erdélyi Szövetségének, de az ő nevéhez fűződik a Kolozsvári Akadémiai Bizottság keretében működő pedagógiai tudományi szakosztály létrejötte is.

Pályatársak búcsúszavai

Nehéz róla beszélni. A testet magába záró koporsó a tevékeny élet nyomasztó hiányára figyelmeztet. Mit tehetünk? „Viseltes” szavakba kapaszkodunk, mert Ő hiit a szavak megtartó erejében. Viseltes szavakkal idézzük fel az életút mozzanatait, nem azokat, amelyeket a lexikonok rögzítenek, hanem azokat, amelyek emberi arcát villantják fel. Előttünk áll a körültekintő gonddal nevelő tanár, akinek szeme szigorúan villan szemüvege mögöl a helyesírás hibáit elkövető diákra, aki arra biztatja a hallgatókat, hogy érdemes birkózni a nyelvvel a pontos és árnyalt önkifejezés érdekében; a tanító-képzők számára magyar nyelvtankönyvet szerkesztő nyelvész, aki fontosnak tartotta, hogy az anyanyelv működési szabályait ismerő és értő tanítók neveljék a kisiskolásokat. Retorikai és stilsztikai gyakorlataival kézen fogva vezette a diákat a nyelv végtelen gazdagságát felfedező úton, így váltak szemináriumai a nyelvi nevelés műhelyévé. Műelemzéseivel „szemüvegeket” készített a nyelvközösség tagjainak, hogy bevezesse őket a szépirodalom „teremtett világ”-ába, hogy megtanítsa őket látni és felismerni a közvetített művészi igazságot.

Jelképes, hogy utolsó jelentős alkotása a *Vers-rekviem*, Kányádi Sándor *Halottak napja Bécsben* című poémájáról írt kismonográfiája. A gyászolóknak vigasz, mert az alkotás meghosszabbított élet. A rekviem az élők fohásza a halottért: „Örök nyugodalmat adj nekik, Uram...”, és üzenet, amely figyel-

meztet az emlékezés közösséget formáló, közösséget megtartó erejére. A mi feladatunk most már felépíteni emléket tisztá, becsületes és fájdalmat enyhítő „párnás” szavakból, „Mert a legárvább, akinek / még halottai sincsenek”. (*A Sapientia EMTE munkaközössége nevében: dr. Pleil Rita egyetemi előadótanár, a Humántudományok Tanszék vezetője*)

Péntek János írt Kolozsvárról, hogy meghalt Murvai Olga nyelvész, egyetemi tanár, ma temetik Marosvásárhelyen. Murvai Olgában nemcsak a kollégát, de szerzőtársamat is gyászolom, hiszen van egy közös könyvünk, *A szövegek szövésmentái* (Kolozsvár, 2002). Az 1990-es évektől sokat jött Budapestre, segítettem neki néha az adminisztrációban, ő pedig tartott vendéglőadásokat a Mai magyar nyelvi tanszéken szövegtanból, pragmatikából, verbális agresszióból, számos érdekes elemzést mutatott be a Magyar Szemiotikai Társaságban. Amikor Bukarestben jártam, ő mutatta meg nekem a várost. Nemrég Marosvásárhelyre költöztek, az ottani egyetemre került, többször hívott, menjek. Mindig halasztottam, nem volt jó az időpont. Tavaly megállapodtunk abban, hogy most már mindenképpen megyek. Sajnos, ez most már végleg elmarad. Egy nagyon kedves kollégát gyászolunk, Isten nyugosztalja. (*Dr. Balázs Géza nyelvész, néprajzkutató egyetemi tanárnak, az ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszék vezetőjének 2011. november 2-i bejegyzése honlapján*)

Murvai Olga

Meditáció

Mindenkinek van kedvenc verse, amelyet nemcsak hogy szépnek tart, de szeret is. És ez elég ok arra, hogy másokat is igyekezzen meggyőzni arról, hogy amit ő szépnek tart és szeret, az gyönyörű és tökéletes. Nekem sok kedvenc versem van – rendszerint azok a kedvencek, amelyeket gyakran előveszek; olvasgatom, szép szavakat és frappáns kifejezéseket izlelgetek, a gondolat megfogalmazásában gyönyörködöm. Ilyenkor muszáj megosztani az élményt másokkal, hangosan felolvasni belőle a jelenlévő családtagnak, vagy – ha tanár az ember – bevinni órára és azt elemezni a diákokkal, beszélni arról, hogy miért szép, és a szép hogyan bontakozik ki benne, a vers szépsége hogyan vonzza magához a körülötte lévő tárgyasságokat, és hogyan lesznek szépek a tárgyak is a vers fényudvarában. És a Költő, a nagy mágnus, egyetlen szó, egy szokatlan igealak, egy fordulat segítségével hogyan és miként tudja olyan tökéletesen kifejezni a gondolatait, hogy ha akarunk se tudunk szabadulni a hatása alól.

Ez történt ezzel a Kányádi-verssel is (*Halottak napja Bécsben – szerk. meg!*). Valahányszor valamelyik magyarországi egyetem felkért előadásra, vittem magammal, ez volt a példaszöveg, amely úgy összmagyar, hogy megmarad sajátosan erdélyinek (szóhasználatában, fogalomvilágában). A poéma terjedelme nem en-

gedte meg, hogy egyszeri alkalommal végig lehessen menni rajta akár nagyvonalakban is, ezért válogattam: lehetett beszélni Mátyás királyról és Kolozsvárról, Balassi és a székely nyelvjárás archaizmusairól; regősénekekről, Ótestamentumról és tárgyversőről; az apokalipszisről; az egyatomú hidrogén az példázta, hogy épül be az elvont tudományosság a versbe, mikor mi jött sorra. Egy idő után azonban úgy éreztem, hogy olyan szakrális szöveget tartok a kezemben, amelyet nem lehet fragmentumokra bontani, vagy ha lehet, sürgősen a helyére kell illeszteni mindegyiket. Nem akartam profanizálni, ezért nem használtam többé példaszövegnek. Csak egyben és a maga teljességében akartam elfogadtatni.

Az is érdekelni kezdett, hogy egy 1976-ban írt, úgynevezett kortárs vers, amelyet akkor nagynak éreztünk (úgy látszik, ez is generációs probléma!), ma hol találja meg a helyét? Ráillik-e még a kortárs jelző? És lesz-e helye a jövőben a magyar költészet kincsesházában?

Poémát elemzek, egyféle olvasatot ajánlok, nem a Költőt értékelem.

A Költőkhöz csak az apostolok mérhetők.

(A szerző *Vers-rekviem. Kismonográfia Kányádi Sándor Halottak napja Bécsben című poémájáról* c. könyvének – Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2005 – általa jegyzett előszava)

Totka László

Egy könyvmaraton életkorai

Az elmúlt hét végén sor került Nagyvárad újabb könyvünnepére, a harmadik alkalommal megrendezett Könyvmaratonra. Az idej, „Mi tudjuk, hogy Ön szereti a könyvet!” mottóval megrendezett könyves találkozó kiállító helyszíne a korhűen felújított, aranybevonatdíszen úszó, helybeli teátrum volt. Stílszerű, valóban hatásos helyszínnek bizonyult, ünnepi hangulatot árasztott. Az érkezőt halk beszélgetés csendes moraja fogadta, jóízű társalgás szófoszlányai, nevetgélés. A földszinti csarnokban könyvkiállítás és -vásár, az emeleten, a páholyok előtti térben pedig beszélgetések írókkal, költőkkel, vers és zene.

Diszes bársonyszékek kéztámlával, a háttérben rózsák, a padlón puha, piros szőnyeg. Igazi ünnep. Látszólag mindenki mindenkit ismer. A látogatóban felmerülhet a kérdés: vajon csak a dedikáló rokonokért, ismerősökért jönnek, vagy tényleg szeretik a könyvet? Valószínűleg mindkettő igaz. Egy picit aggasztó, hogy kevés a fiatal...

Hétfőn Simon Juditot, a Könyvmaraton egyik főszervezőjét kérdeztem benyomatairól, a rendezvényt kapcsolatos tapasztalatairól. Úgy véli, sikeres volt, de a tapasztalat azt mutatja, hogy jövőre másképpen kell megszervezni az eseményt, „hogy ne váljon unalmassá, sablonossá a forgatókönyv”. Jellegében nem, formá-

Nagyvárad Könyvmaraton, 2011: családias hangulat, jóízű beszélgetések. Jellegén nem, formáján igazítanának a szervezők

jában változhat, mondja. Célkitűzéseiben is sikeres volt a rendezvény, tudom meg, a szervezői szándék szerint ezek a következők voltak: megismertetni a kiadókat, a legújabb könyvtér-mindkettő igaz. Egy picit aggasztó, hogy kevés a fiatal... jában változhat, mondja. Célkitűzéseiben is sikeres volt a rendezvény, tudom meg, a szervezői szándék szerint ezek a következők voltak: megismertetni a kiadókat, a legújabb könyvtér-mindkettő igaz. Egy picit aggasztó, hogy kevés a fiatal...

Kérdésemre, hogy a fiatalokat mennyire sikerült bevonni, Simon Judit azt

mondja: ez is erősen változó. Voltak olyan szerzők, akikre bejöttek a fiatalok, voltak, akikre nem. Ez a szerző személyétől, a mű tartalmától, műfajától, stílusától is függ. Megtörténhet, a fiatalok kevésbé szeretik a könyvet, vagy az is jellemző, hogy kulturális téren a legkisebb ellenállás és a könnyen emészthetőség mediatiszt, trendi irányába haladnak zömmel, azonban az idősebb generáció felelőssége megmutatni, feltárni, megkedveltetni a könyv titkait és értékeit.

A Könyvmaratonon Demény Péter kolozsvári író, költő, műfordító a még

nyomdában lévő meseregényéből olvasott fel. Kértük, visszatekintve meséljen benyomásairól. „Én jól érzem magam”, mondja, „kisebb, de lelkes közönség fogadott.” Ő is úgy értékeli, a létszám a téma szerint változott. Szilágyi Aladár riportkötete a szörványról például nagyobb közönséget vonzott, vagy Simon Juditnak Halasi Erzsébet színművésznővel készített interjúkötete is tömeget hozott. A szörványtéma az idősebb nemzedéket jobban megérintette, Halasi Erzsébet pedig ötven éve játszik a nagyváradi színpadon, így a népszerűségi index képletének ez a része jól érthető. A fiatalok száma változó volt, de azért akadtak a rendezvényen, véli Demény Péter, aki másodjára vett részt a nagyváradi Könyvmaratonon. Tapasztalata szerint egyre rutinosabb a szervezés, egyre inkább ráéreznek, hogyan kell ezt csinálni. Az egész színebb, érdekesebb lett, tette hozzá az említett meseregény, a Koinóniánál előkészületben lévő *Hóbuca Hugó a mókusoknál* szerzője. Érdeklődésünkre elmondta: azt tapasztaltam, hogy gyermekkorban kell elkezdni az olvasást, és akkor még van remény, hogy valóban megteressék a könyvet. Akaratlanul továbbgondolom szavait: akkor talán többen lesznek egy-egy ilyen könyvmaratonon. Idősek és fiatalok is. Mert szeretik a könyvet.

Az önértékelés zavarai

Fél év nem a világ

Aczél Endre
NÉPSZABADSÁG

Orbán Viktor hajdanán becsmérően nyilatkozott a „jogászokodásról” abban az értelemben, hogy nincs olyan jogszabálysértés, ami alól jogászokodással ne lehetne kibújni. A jövőbe látott. A Magyar Országgyűlésnek ugyanaz a bizottsága, amely – a házszabályra hivatkozva – tizenöt éve önálló frakcióalakításra érdemesnek találta az MDF-ből Szabó Iván vezetésével „disszidáló” Magyar Demokrata Néppártot, tegnap ugyanezt az érdemeséget – ugyanarra a szabályra hivatkozva – megtagadta az MSZP-ből kivált Demokratikus Koalícióból. A jogászokodás ezúttal a házszabály értelmezése – szétválás kontra kilépés – körül folyt. Annak idején Szabó Ivánnak elég volt azt mondania, hogy az MDF-frakció „szétvált”, és az MSZP/SZDSZ-es többségű bizottság (megérősítve a Fidesszel, mellesleg) máris úgy döntött, hogy az MDNP önálló frakciót alakíthat. Most Mesterházy Attilának, az MSZP elnökének elég volt azt mondania, hogy Gyurcsányék és az ő pártja nem „szétváltak”, hanem a DK-sok „kiléptek” a párt parlamenti csoportjából, és a Fidesz/KDNP-s többségű bizottság máris úgy döntött, hogy a DK nem alakíthat önálló frakciót. Mint ha a szétválás és kilépés között bármilyen érdemi különbség volna. (...)

Fél év nem a világ, hacsak ki nem jogászokodik (alkot új törvényt) ezúttal maga a Fidesz, hogy a teljes választási ciklusra távol tartsa a Gyurcsány-pártot a frakcióalakítás örömeitől. De még ekkor sem lesz képes újtát állni annak, hogy sok-sok – politikailag otthontalan – liberális, konzervatív-liberális, egyszerűen „magyar demokrata” politikus ne gravitálódjon egy olyan új párt felé, amely nemcsak a nevéből, hanem a magára akasztott attribútumokból is taktikusan kiirtotta a „bal”-t, legföljebb a balközépet hagyta meg, azt is utolsónak. A DK a mai kurzus valamennyi ellenfelének (a szélsőjobbot leszámítva természetesen) felkínálja a maga szabad vegyértékeit, méghozzá olyan demonstratív módon, hogy Gyurcsány elnök mellé a lelkészek emeli a volt MDF-es, ám az SZDSZ-re még ma is súlyos szavakat használó Debreczeni Józsefet, hozzá meg az MSZP-re a szeretet szavait kevésbé vesztegető volt SZDSZ-es Bauer Tamást. Egyáltalán nem tartom kizártnak, hogy Gyurcsány olyan befolyásos kiválóságokra is „vadászik”, mint mondjuk az erősen konzervatív Ungváry Rudolf, és ezernyi más ember a

szellem (tudomány, kultúra) világából. Fogadok rá, hogy a karizmatikus pártelnök egy Tusk-féle formációban gondolkodik; végtére azt is a lengyel „orbánokkal”, az időutazó Kaczynskiakkal szembeni utálat kovácsolta párttá, idővel győztes párttá.

Őrültk beszéd, de van benne rendszer – Ijesztően látja helyzetünket a házelnök

Lengyel L. László

Minden bi-

168óra

zonnal a Fidesz most induló, a bizonyítványát magyarázni próbáló országjárásának alaphangját adta meg a hétvégén Kövér László a Fidelitas rendezvényén. A gazdasággal kapcsolatos kijelentései nem csupán távol állnak a valóságtól, de egyenesen ijesztők: azt tükrözik, hogy ő és a pártja nem okultak az elmúlt másfél év kudarcáiból és képtelenek szembenézni velük.

Arra szót sem érdemes vesztegetni, hogy Isten kiválasztott pártjának tekinti a Fideszt, amely az utolsó esélye ennek a szegény országnak, az egyetlen, amely kivetheti a népet a kizsákmányoló nemzetközi pénztöke fogságából. Ezzel a messianisztikus önértékeléssel jól rimél az a felfogás, hogy a korábbi kormány gátlástalan gazemberekből állt, akik kirabolták és lepusztították az országot, és kiszolgáltatták azt a gonosz pénzvilágnak – legalábbis így értelmezhetőek a parlament elnökének meglehetősen zavaros, viszont annál durvább mondatai. Ezzel a szemlélettel nincs mit kezdeni, inkább jellemzik a szónokot, mint a valós helyzetet.

Érdemesebb foglalkozni a konkrétabb kijelentésekkel, mert Kövér azokkal igyekszik igazolni politikájuk helyességét. A már megszokott IMF-ellenes retorikát képviselve azt állította, hogy a valutaalap válságkezelése mindig gazdasági és szociális katasztrófához vezetett. Példát nem említett, nehéz is lett volna, mert a szervezet csak akkor szokott beavatkozni, amikor az érintett országokban már válsághelyzet van, azaz nem lehet az okozója annak. (...) Ez történt például velünk is 2008 őszén: az IMF segítségével sikerült elkerülnünk a legrosszabbat és a közösen elhatározott intézkedésekkel stabilizálnunk a pénzügyeinket. Arról már nem az előző kormány és a valutaalap tehet, hogy a Fidesz-kormány szakított az addig sikeres stabilizációs politikával és „nem szokványos” lépésekre kezdett, a mára sajnos már jól érezhető következményekkel. Ezt az ellentmondást nyilván Kö-

vér is érzékelte, és kudarcuknak megdöbbentő magyarázatát adta. Párhuzamot vont az 56-os forradalom és a jelenlegi helyzet között, azt állította: ahogy akkor a Szovjetunió nem engedhette meg magának a magyar forradalom győzelmét, úgy most a nemzetközi pénzvilág nem engedheti meg, hogy a nem szokványos magyar gazdasági intézkedések mintául szolgáljanak másoknak. Azaz nem a Fidesz-kormány felelőtlen és hibás lépései miatt kerülünk egyre nehezebb helyzetbe, hanem az ellenséges „pénzvilág” tudatosan árt nekünk, nehogy sikerüljön a különutas politikánk. Ebből a paranoiás eszmefuttatásból már logikusan következik a fideszes házelnöké 2012 nagy kérdése: talpon marad-e Magyarország vagy „elvérik a szabadságharcban” azok ellen, akik „kizsákmányolandó gyarmatként, pénzvívó kimeríthetetlennek tűnő medencéjeként” tekintenek

Gyurcsány Ferenc
– szükségből pluralista

ránk. Elképesztő szavak... Ha jól értjük a lényegét, mi egyedül küzdünk a világ, azaz a mindent irányító pénz hatalma ellen, amely csak kiszippolyoz és szolgáskorba dönt minket – ezt a Jobbik sem tudta volna ilyen szépen megfogalmazni. Az az apró tény szóra sem érdemes, hogy a sokat kárhoztott EU-tól az utóbbi évtizedben több tízezer milliárd forintnyi támogatást kaptunk a kizsákmányolás jegyében, a külföldi magáncégek befektetései pedig nagyságrenddel nagyobbak, mint amennyit eddig profitként kivittek a mi kiüríthetetlen medencénk-ből. Mindezek után már nem csodálkozhatunk azon, hogy Kövér szerint a jövő év stratégiai célja minél tovább maradjon a „zaklatott világtól”. Ugyan miként tehetjük ezt meg? Energia- és nyersanyag-felhasználásunk kétharmada importból származik, nemzeti össztermékünk nagyobbik része az exportban realizálódik, amelynek nagy részét nálunk megtelepedett multik adják, meghatározó mértékben függünk tehát a külső környezettől. (...)

Félelmetes vízió, amelyet a házelnök felvázolt, kérdés, komolyan gondolja-e. Shakespeare-t idézve őrültk be-

széd, de van benne rendszer. Az értelme az, amit Kövér le is szögez: a Fidesz kiváló munkát végez, jó döntéseket hoz, s hogy mégsem láthatók az eredmények, azért kizárólag a külső válság és a fülkeforradalmat eltiporni kívánó, az 56-os szovjet tankokhoz hasonló gonosz pénzvilág tehet. Ez a demagóg nacionalizmus a fő motívuma a Fidesz kommunikációjának, ezt próbálják sulykolni az emberek fejébe. Ezzel magyarázzák a jövőre tervezett 1400 milliárd forintos megszorítást, és természetesen szó sem esik az elhibázott adórendszerrel, a nemzetközi bizalmat megrendítő, a forintot gyengítő és a kilátásainkat egyre rontó, végiggondolatlan lépésekről, hogy példaként csak a fix árfolyamú végtörlesztést említsük.

Erőlködni persze lehet, de a felmérések szerint a lakosság egyre kisebb hányada hiszi el, hogy bajainkért, a térségünkötől való leszakadá-

Kövér László
– paranoiás EU-ellenesség

sunkért nem a kétharmados, példátlan befolyást koncentráló kormány, hanem a külvilág és valamiféle ellenünk irányuló összeesküvés a felelős. Ilyet csak a hatalmukat féltő, diktatórikus rendszerek hirdettek, de ez a jelek szerint Kövér Lászlót és a Fidesz vezetőit nem zavarja.

Meghalt a császár, él a császár

Szále László

ÉLET ÉS IRODALOM

Kevés világszínvonalú teljesítmény volt a hatvanas évek Magyarországnak. Az életet az „ahogy lehet” jellemezte. Ebbe a kisszerű világba hozott fölényes eleganciát, erőlködés nélküli sikert, átélhető, valódi győzelmeket Albert Flórián. Nem az életben, csak a pályán. Egy mézsvonalal kijelölt külön kis világban. De ott igen. Ha játszott, lehetett bízni abban, hogy győzzünk. Nem mindig győztünk, de bizni lehetett. Ez nagy érzés, nagyon hiányzó érzés. (...) Persze, amit igazán adhatott, azt már régen megadta. Ezért

nem is a gyász a legerősebb bennem most, inkább hála és a szeretet. A saját ifjúságomért. Hogy több öröm és büszkeség volt benne, mint lett volna nélküle. Nem is tudom, miért sírom el magam halálhíre óta már vagy negyedszer. Igazából azt érzem, amit ő érzett, mondta is: kerek volt az életem. Kerek volt, tehát teljes. (...) Életét leélte, sorsát betöltötte. Amíg élt, ezt nem fogadtuk el. Miért nem lett világhírű edző, kérdeztük, vagy legalább miért nem csinált bajnokot a Fradiból, miért nem virágoztatja föl a klubot, miért nézi tétlenül, tűri szótlanul, hogy hosszú évek óta agonizál, pusztul, szürkül a klub, enyészik hírve, dicsősége. Nem akartuk tudomásul venni, hogy az az életmű, amelyben zseniális teljesítményre volt képes, régen lezárult. A többiben nem az. Nem három, csak egy zseni lakozott benne. Életműve mulandó, akár a balett-táncosoké, néhány

Albert Flórián
– biztatta a fiúkat is...

rossz minőségű film örzi csak utánózatlanul elegáns, mégis dinamikus mozgását, amint bűvöli a labdát, és örületbe kergeti az ellenfeleket. Sosem erőlködött, szép volt a mozgása, nagyvonalú, természetes és könnyed. Könnyed az, akinek a nehéz is könnyű. Tudta, hogy kicsoda. Nem kivagyimódon, hanem csak úgy. Ahogy Jókai mondja: a zseni nem tanul, hanem tud. Nem szeretett vitatkozni, harcolni, ezért hihették, hogy nem küzd teljes erővel. Nem is küzdött, játszott. A futball játéka.

Ő, milyen semmitmondó, halovány, közhelyes a róla való beszéd. Nem úgy az emlékezet. Ott tökéletes az élmény. Látjuk a 66-os brazil meccs ellenállhatatlan szalomszövegét, érezzük az akkori eufóriát, s ha van illata a gyönyörűségnek, azt is érezzük. S ez a gyönyörűség bármikor felidézhető, elég, ha ketten-hárman találkoznak a „Zöld Villám”-ban vagy máshol, s kikérik a kisfröcsöt. Nem egyet, hanem fejenként kettőt. Kettő egy „adag”, ahogy Flóri szokta.

Koccintsunk, és éljünk soká, ha másért nem, azért, hogy örizzessük az emléket s benne önmagunk jobbik felét.

Levél
Tarlós Istvánnak

Budapest Főváros
Önkormányzata
Főpolgármesteri Hivatal
Tarlós István Főpolgármester
Úr részére
2011. október 31.

Tisztelt Főpolgármester Úr,

október 12-én több budapesti díszpolgártársammal együtt levelet küldtünk Önnek, melyben kértük, magyarázza el az Új Színházzal kapcsolatos döntésének indokait, hogy a politikai hatalom és a rasszista szélsőjobb összefonódásának és cinikus háttéralkuk megkötésének gyanúját eloszlassa. Levelelünkre a Városháza részéről senki sem reagált. (...) Ezt a levelet most csak a magam nevében írom. Mint művész „legfeljebb” azon háborodhatnék fel: vajon a művészeteknek milyen fontosságot tulajdonít az a politika, amely egy budapesti színház igazgatását ilyen, művészi érdekektől teljesen távol eső alkudozások tárgyává tesz? A sokkal súlyosabb kérdést, hogy milyen mértékű a kormányzó pártok és a vállalkozatlan szélsőségek közötti összefonódás és együttműködés, átengedem politikai elemzőknek és oknyomozó újságíróknak. Arról sem érdemes vitát nyitnunk, hogy Csurka István mennyire tekinthető antiszemitának. Politikusi megnyilvánulásait interneten elérhető, bárki kialakíthatja azokkal kapcsolatban saját véleményét. Viszont, ha nem is művészként, de több bel- és külföldi jogvédő szervezet tagjaként le kell szögeznem: demokratikus erők rasszistákkal való összejátzását életveszélyesnek tartom. A tüzzel játszik az, aki antiszemitákkal együttműködik, és ezzel legitimmé teszi őket. A német nyelvterületen demokraták között az újnáci jelenségekkel szemben általánosan vallott alapelvek a „wehret den Anfängen”, vagyis hogy a szélsőséges megnyilvánulásokat a kezdet kezdetén, csírájában kell elfojtani. Mi Magyarországon erről már sajnos lekéstünk. Nekünk már vissza kell fordulnunk azon az úton, amelyre soha nem lett volna szabad rálépnünk. És ez nagyon nehéz lesz. De nem adhatjuk fel a nyitott és toleráns Budapestért vívott harcot. Mindannyiunknak, akik tisztességes akarunk maradni, kötelességünk küzdeni azért, hogy Budapesten semmi olyan jelenség ne lehessen újra társadalmilag szalonképes, amely Bécsben, Berlinben, Párizsban vagy Londonban legkésőbb a II. világháború óta nem az. Kérem Önt, Főpolgármester Úr, hogy aggodalmainkat vegye komolyan, és gondolkozzék el rajtuk.

Tisztelettel:
Fischer Ádám

Vívások és vívódások

Milyen Európát szeretnénk?

Ovidiu Nahoi
adevăru

Európa válaszüthöz érkezett. Aggódo, kiábrándult vagy felháborodott állampolgárokként, látjuk, amint az unió vezetői a kiutat keresik. Vajon fennmarad az eurózóna? Összezsugorodik? Meddig terjed majd a gazdasági kormányzás? Az államok vagy az európai intézmények lesznek a dominánsak? Európa az összes 27 tagországé lesz, vagy az eurózónából kialakul egy „kemény mag”? A jövő Európája ezekben a hetekben születik a válság kínjai között. És akárhogy néz majd ki, egy bizonyos határt nem volna szabad átlépünk. Mit kérhetünk hát a vezetőinktől?

Vigyázzanak a békére. A legtöbb európai nem ért meg egyetlen háborút sem. De ez nem jelenti, hogy létezik örökös garancia a békére. Az Európa-projekt összeomlása ismét kétféle szakítaná a kontinentet, az új szövetségek pedig most is a kereskedelmi előjogokra és a gyengék alárendelésére vadászó „nagy-hatalmak” köré szerveződnének. Így kezdődött Európa összes háborúja. Egyesek úgy találhatják, a mai európaiak túlságosan elkényelmesedtek és hozzászoktak a jóléthez, semhogy háborúba indulnának. De jobb nem alapozni erre. Hitesd el az emberekkel, hogy büntetés veszélye nélkül ölhetnek és követhetnek el erőszakot, és szörnyekké válnak. Példa rá a második világháború és a jugoszláv tragédia.

Ne nyúljanak a szabadságjogainkhoz! Majdhogynem elfelejtettük, milyen volt, amikor Európába csakis vízzel utazhattunk. Aki nek rövid a memóriája, kérdezze meg a moldovai testvéreket – már azokat, akiknek nem volt elég hegyes a könyökük, hogy megszerezzék a román útlevélet.

A személyek, a javak, a tőke és a szolgáltatások szabad áramlását nem szabad korlátozni a válságkezelés részeként. Korlátokat emelni az unió belső határai mentén, eleget téve ezzel néhány zajos politikai csoportnak, csupán az első lépést jelentené más szabadságok megcsönkítése felé, mindez a döntések illuzórikus „újraállamosítása” nevében. Mi következhet ezután? A kereskedelem? A beruházások? A tanuláshoz vagy a letelepedéshez való jog az Európai Unió teljes területén?

Maradjon Európa mindenkié. Egy adott pillanatban felelősségre vonhatók vagy felügyelet alá helyezhetők az olyan felelőtlen kormányok, amilyen az athéni vagy a római. Ez Romániával is megtörténhet, ha nem tudja elkölteni az európai

alapokat és fennmarad a korrupció jelenlegi szintje. De a „nagy” államok mindig is dönthettek a kicsik helyett. Végül is mit szeretnénk: a mindenkit érintő döntések kétfős vagy népesebb konklávékban születessenek? Vagy a határozatokat a „bürokratikus” európai intézményekben hozzák meg, de valamennyi tagország részvételével, velük egyezkedve? Bármelyik modellt alkalmazzák is, nem szabad, hogy a „privilegizáltak” döntsenek a „másodrangúak” helyett.

Ha ezek az elvek érvényesülnek, jól fogjuk érezni magunkat a mi Európánkban, bármilyenné alakul is ezekben a zavaros időkben.

(Fordította: Sz. L.)

Az ellenzék ereje
Geoană ülepe
alatt leledzik?

C. T. Popescu

adevăru

Mircea Geoană azoknak a gyengéimnek az egyikére emlékeztet, amelyek távol tartottak attól, hogy belépjenek a politikába: képtelen vagyok az érzéketlen szemtelenségre. Geoană úr művészi szinten szemtelen. Képes bedobni egy egy hete döglött macskát az ebédlő szőnyegére és közölni veled, hogy nem jött a szemeteskosci kukát üríteni. Azért a módért, ahogyan önként, szantszándékkal képes volt elveszíteni a 2009-es elnökválasztást, már természetes lett volna, hogy kirúgják a pártból. Kezde a jelenleg előzetesen ülő S.O. Vintunál tett látogatással, Mircea Geoană csak kárt okozott a pártnak, amely a politikai színtér előterébe emelte, s a csúcst az egyenesen provokációnak minősülő „Ismét indulok az elnökválasztáson” és „Az ellenzék vezetője vagyok” pofátlan kijelentések jelentették. Emlékeznek, hogy csókolta Mircea Geoană Crin Antonescu vállát az alvajáró elnöki dícsőség röpke pillanatában?

Ugyanaz a Geoană most az efféle nyilatkozatokkal az USL elnökjelöltjét, Crin Antonescut támadja. Nem politikai megjegyzés ez részéről, nem érdekel, hogy ki kinek a színeiben indul, itt a PSD volt elnökének jelleméről van szó. Amit most Geoană úr művel, azt egyszerűen zsarolásnak hívják. Bármit mondhatok, nincs merszetek leváltani, mert elvesztitek a szenátus elnöki posztját! Hogy miért teszi, nagyon nehéz megmondani. En személy szerint nem látok más választ, mint megalomániát, megvető arroganciát saját válsztóival szemben, mindazokkal szemben, akik támogatják – ugyanazt az arroganciát, amely arra készítette, hogy Vintuhoz menjen, immár elnöknek képzelve magát. Nem tudom, milyen

platformmal mehetne M. Geoană más párthoz, hiszen ő nem ideológiai disszidense a PSD-nek, csupán önnön személyének megszállottja. Ami a PSD-t illeti, megtörténhet, hogy ezzel a döntéssel elveszíti a szenátusi elnökséget, de ha ebben a székben rejlik az USL minden ereje és potenciálja a 2012-es választások megnyerésére, akkor a PDL a világ vége után is a legjobb strici marad, aki utcára küldheti Romaniát. Egyetlen kérdés marad még: ha Geoană a 2009-es választások siralmas veszteseként így viselkedik, ugyan mit tett volna, ha elnökké válik? (Fordította: K. B. A.)

Ahol Egyiptom
vergődik,
ott Németország
virágozik

Richard Cohen

The Washington Post

Múlt hónapban a Financial Times címlapján közölte, hogy a Volkswagen „lesz idén a világ legnagyobb autógyártója... elvéve a vezető pozíciót a Toyotától”. Ez rossz hír a többi autógyártónak, gondolom, illetve bizonyosan rossz az Arab Tavasznak, nem beszélve a tiszteltreméltó idealista amerikaiak hadáról, akik szeretnék, ha farmernadrág módjára szörnánk a demokráciát szerte a közönsős világban. Így minden egyes eladott VW keresztlúzza az amerikaiak várakozásait. Alig voltam

Mircea Geoană – kettős játék vagy egyszerűen tökfilkóság?

négyéves, amikor 1945-ben véget ért a második világháború. Noha nem lehettem valami nagy újságolvasó akkoriban, biztosan üvöltve menekülök anyámhoz, ha valaki azt mondja, még megérem, hogy az autós világot Németország és Japán uralja. (...) Képzeljék csak el! Az atombombák a földdel tették egyenlővé Hirosimát és Nagaszakit. Tokió leégett. Japán körülbelül hárommillió harcost és civilt vesztett. Infrastruktúrája megsemmisült. Németország hasonló állapotban volt, több mint négy-öt millió halottal. Az ország teljesen lepusztult. Ami érintetlenül maradt, gyárak és hasonlók, azt kirakós játék módjára darabokra szedték és a Szovjetunióba vitték. Ez történt a tudósokkal is. Né-

metország és Japán pusztulása teljes volt. (...) Mégis mi állhat a Financial Times sztorija mögött? A kultúra áll. Ne kérjék, hogy definiáljam a kifejezést – valami, ami bennünk, egyénekben rejtőzik, illetve közösségként a nemzetekben vagy népekben. Ez az, ami Japánnak és Németországnak megmaradt – mert az olaj vagy a földgáz biztosan nem. Ezért lehet Németország – amelyet megtizedelt egy átfogó és szörnyű lakosságcsere, majd a keleti felével éveken át rosszul gazdálkodtak az idióta kommunisták – ma Európa elsőszámú gazdasági ereje. Németország talán már nem „über alles”, de jó néhány fellett kétségtelenül „über”.

Gyakran semmibe vesszük a kultúra szerepét. Kellemetlennek érezzük a témát. Azt üzenheti rólunk, hogy rasszisták vagyunk és fanatikusok, illetve nem vág egybe a csodálatra méltó liberális gondolattal, hogy mind egyformák vagyunk, és elegendő pénzzel a zsebünkben képesek vagyunk a fejlődésre. Eppen ezért lengi be a reményesség az Arab Tavaszt: Vagyis ha a csúnya fiúk eltűnnek, akkor a líbiaiak és az egyiptomiak, hamarosan pedig a szírek is olyanok lehetnek, mint mi. Nagy jelentőséget tulajdonítanak a mobiltelefonoknak és a Twitternek és más közösségi médiumoknak (...), mintha északról dél és a keletből hirtelen nyugat lehetne pusztán attól, hogy valaki iPhone-t tart a füléhez. Kiejteni a „kultúra” szót figyelmeztetésként egyet

Victor Ponta – az eddigi legnagyobb próbatétel...

jelent a káromkodással. Csakhogy az egyiptomi forradalomról kiderül, hogy valójában ellenforradalom, hiszen az újabb katonai rezsimek sokban különbözik attól, amely 1952-ben gasztronómiai és szexuális kihívásokban bővelkedő száműzésre ítélte Faruk királyt. A demokrácia esélye hovatovább csökken. Valami hasonló vár Szíriára, amely Egyiptomhoz hasonlóan soha sem volt demokrácia, és amely vélhetően a Moammer Kadhafi névre hallgató hadifogoly meggyilkolásával bizonyította kezűgyességét. Mi helyett Bassár el-Aszad elhagyja az országot vagy e világot, Szíria aligha lesz más katonai diktatúránál. Ami pedig Irakot illeti, az utolsó amerikai katona hazatérésevel új

időszámítás kezdődik. Irak és Afganisztán azért vált ingoványos területté, mert nem számoltak a kultúrával. A megboldogult Richard Holbrooke, Obama elnök afganisztáni különmegbízottja a „korrupció” szót szokta ismételtetni oly módon, ahogy Joseph Conrad Mr. Kurtzja mondogatta: „Borzalom! Borzalom!” Ebből a korrupcióból egyetlen új vezet kifelé: a kulturális fejlődés. Ami sikerülhet, de évekre be telik, és kizárólag fegyverrel biztosan nem megy. A kultúrák változnak, de a változás sebessége a gleccsereké. Nem véletlen, hogy Európa déli része – a görögök, olaszok, spanyolok, portugálok – alamizsnáért fordul az észak felé. Nem véletlen, hogy az arab országoknak nem jön össze a demokrácia, és az sem véletlen, hogy Japán és Németország az 1. és 2. számú autógyártó. Az FT-nek igaza volt, hogy címlapon hozta a sztorit. De a cikk nem az autóról szólt, hanem a kultúráról – korunk legfontosabb sztorijáról. (Fordította: Sz. L.)

A politikai
lomhaság elleni
orvosság

Francis Fukuyama,
American Interest

Az amerikai politikai rendszer túlságosan lomha. Békeidőben betonozza az érdekcsoportokat, és ezek válság idején megnehezítik a gyors reagálást. De Francis Fukuyama szerint van kiút.

„A liberális demokráciák az utóbbi években a populizmus felé mozdultak el, de ezen kénytelenek lesznek változtatni, mert elkerülhetlenné válik a mai jóléti államokat megalapozó társadalmi szerződések átfogalmazása” – írja Francis Fukuyama az *American Interest*-ben.

Jó két évtizeddel az után, hogy a történelem végéről cikkezett, s a liberális demokráciák végső győzelmét hirdette ki, Fukuyama egymás után teszi közzé cikkeit arról, hogy ha a szovjet tömbnek vége lett is húsz éve, azért a történelem nemcsak hogy folytatódik, hanem egyre újabb kiigazításokra kényszeríti a liberális demokráciát. Bevezetőben Fukuyama szembeszáll azzal a *Metazimból* is jól ismert tézissel, amely szerint a mai társadalomban óhatatlanul radikálizálódnak az egymással szemben álló erők nézetei. Ennek azért van jelentősége, mert ha maga a társadalmi szövet beteg, akkor intézményi változásokkal reménytelen a rendszer javítása fáradozni. Márpedig nyilvánvaló, hogy valami baj van az amerikai politikai rendszerrel, ha egyszer nyár óta keservesen próbálja megvédeni az ország első osztályú hitelbesorolását.

Közvélemény-kutatási és egyéb adatokra hivatkozva

Fukuyama azt állítja azonban, hogy nem a társadalmi háttérben van a hiba. Morris Fiorina politológus egy év alatt három kiadást megért könyvében azt állítja, hogy a társadalom polarizálódásáról szóló elmélet mítosz csupán. Valójában a nagy megosztó kérdések ügyében is kimutatható egy szilárd többség, amely az értelmes kompromisszumokra vágyik. A politikai rendszer hibája, hogy nem ezt mozdítja elő, nem tompítja, hanem tovább élezi az ellentéteket. Az amerikai alkotmány erősen korlátozza az elnök hatalmát. A végrehajtó hatalom feje nagyon kevés ügyben dönthet egyedül, nagyon sok a vétőjoggal felruházott szereplő, akikkel meg kell állapodnia, és ezek mind-mind erőteljes részvételeket képviselnek. Az ilyen helyzet eleve költségvetési deficitre predestinál. Más demokráciákban a végrehajtó hatalom a parlamenti többség kezében van, vagyis nincs közöttük alkukényszer, nem valószínű a pathhelyzet. De még ott is beágyazódnak a hatalomba a különféle befolyásos érdekcsoportok, s hasonló alkufolyamatok alakulnak ki. Mancur Olson, a neves néhai társadalomkutató, akinek a kollektív cselekvés logikájáról szóló első nagy munkáját Magyarországon is kiadták, *A nemzetek felemelkedése és hanyatlása* című művében harminc évvel ezelőtt kimutatta, hogy a hosszú békekorszakokban, amikor a gazdaság huzamos ideig virágozik, olyan érdekcsoportok betonozódnak be a kormányzat köré, amelyek egyfajta járadékot képesek szedni a közjavakból. Olson szerint ebből csak háború vagy forradalom képes kizökkenteni őket (ez tette lehetővé a háború utáni nagy fellendülést Németországban és Japánban). Lát azonban más lehetőséget is: hathatós kereskedelmi versenytárs fellépése is hasonló eredménnyel járhat. Fukuyama szerint viszont van egy harmadik esély is. A fékek és ellensúlyok rendszerén, amelyre Amerika oly büszke, nem lehet változtatni. De intézményesíteni lehetne az olyan szakértői bizottságokat, amelyeknek javaslatait a döntéshozók nem zülalhatnák szét alkuikkal, hanem csak igennel vagy nemmel szavazhatnának róluk. A demokratikus rendszerek az elmúlt években inkább a populizmus felé mozdultak el, és a szinte egyetlen szakértői döntéshozó intézményt, a jegybank szerepét betöltő Szövetségi Tartalékalapot, a FED-et gyanakvással. De a mai válság fordulatot hozhat. Világos, hogy súlyos és népszerűtlen döntéseket kell hozni, hozzá kell nyúlítani a megszokott jóléti rendszerekhez. Ez pedig nem fog menni a jól beágyazott érdekcsoportok alkupozícióinak meggyöngyítése nélkül. (metazin.hu)

Ismerjük meg az új polgári törvénykönyvet (5)

Könnyített válás

Deák Levente

2011. februári 4–6-i lapszámunk *Törvénytár* rovatában a közjegyző előtti válás eljárási szabályairól már közöltünk ismertetőt. Ennek alapjául a 2010. évi 202. törvény szolgált, amelyet akkor az igazságügy kis reformtörvényének neveztek el. Ez tette lehetővé a válás kimondását az addig ismert kizárólagos bírósági eljárás kivételével közjegyző útján két szerv vagy hatóság előtt: a közjegyzők és a lakosság nyilvántartói közhivatalok előtt, mely utóbbi elnevezés helyett (a jobb érthetőségért) mi a régi anyakönyvvezetői hivatal fogjuk használni. Ezek a rendelkezések 2010. december 26-án léptek hatályba. Utóbbi két eljárásban az is közös volt, hogy megkövetelték, akárcsak jelenleg – amikor már a válást is az október 1-jén hatályba léptetett új polgári törvénykönyv szabályozza – a felek egyező akaratának a meglétét, valamint azt is, hogy a válni akaró házastársaknak ne legyenek kiskorú gyerekeik. (Mert ha vannak, csak a bíróság mondhatja ki a válást.) A közben megalkotott alsóbb szintű jogszabályok a közigazgatási eljárásban lefolytatható eljárás szabályait tovább részletezték, és pedig a közjegyzői eljárásban az igazságügyi miniszter 81/C. rendeletével (a 2011. január 24-i 59. *Hivatalos Közlönyben*), az anyakönyvvezető előtti pedig a 2011. évi 64. kormányhatározattal, közelebbről ennek

IX. fejezetében (megjelent a 2011. március 2-i 151. *Hivatalos Közlönyben*.) Erről a 64. kormányhatározatról azt is tudni kell, hogy hatályon kívül helyezte a régi (és egyben újraszabályozta) a anyakönyvekkel kapcsolatos eljárási szabályokat, amelyeket a szakma csak az 1997. évi 1. szabályegyettes (Metodologia nr. 1/1997) elnevezéssel illetett.

Mindezeket azért eleve nitettük fel, hogy az új polgári törvénykönyvnek azokról a ma hatályos szabályairól be tudjunk számolni olvasóinknak, amelyeket a törvénykönyvet hatályba lép-

tető 2011. évi 71. törvény tartalmaz, és pedig két, egymást kiegészítő törvényalkotói eljárással. Egyfelől több helyen is módosítva a már kihirdetett, de hatályba még nem léptetett törvénykönyvnek vonatkozó előírásait, majd pedig átmeneti rendelkezéseken keresztül irányt mutatva a jogalkalmazáshoz ebben az átmeneti időszakban, amikor esettől, helyzettől függően a már folyamatban levő ügyekben legtöbbször még a régi, de kivételnek számító esetekben már az új előírásokat kell alkalmazni. Nem lesz helyünk mindent

ismertetni, amiért a következőkben csak a bevezetett, a közjegyzői eljárásban ma érvényesülő könnyített szabályokról lesz szó.

Az új polgári törvénykönyv 375. szakasza, a közjegyző és az anyakönyvvezető előtti eljárásban akkor teszi lehetővé a válás kimondását, ha a feleknek nincsenek kiskorú gyerekei. E tekintetben tehát nincs változás. De ezt követően, a 375. szakasz 2. bekezdésében, a közjegyző előtti eljárásban akkor is engedélyezi a válást, ha a házastársaknak kiskorú gyerekeik is vannak. Igaz, ehhez nem

elégendő csak egyező akaratuk megléte, mert ennek „összetevői” is fontosak, perdöntőek, azaz az eldöntendő kérdésekre is közös, egyező választ kell találniuk, hogy aztán a válaszok, a megoldások bekerülhessenek a válást kimondó hivatalos okiratba (in certificantur de divort).

Miben is kell a feleknek megegyezniük ahhoz, hogy a közjegyző előtti válást kérhessék akkor is, ha kiskorú gyerekeik vannak? A válás utáni családnév viselésében, mely lehet a házasság előtt viselt név vagy a házasság fennállta alatti közös név. (Új Ptk. 383. szakasz 1. bekezdés.) Aztán, a szülői jogok gyakorlásában, a kapcsolattartás és a láthatás minden részletében mindkét szülő és minden gyerek esetében, a kiskorú lakóhelyének meghatározásában, megválasztásában, a tartásdíj fizetése kérdésében. Amennyiben e kérdésekben a felek nem tudtak megegyezni, a közjegyző nem illetékes dönteni, hanem köteles elutasítani a kérelmet (Ptk. 378. szakasz 1. bekezdés.). E döntése ellen jogorvoslatnak helye nincs (ugyanott, 2. bekezdés), de a felek válókeresetükkel a bírósághoz fordulhatnak. Mind a közjegyző előtti eljárásban, mind az anyakönyvvezető előtti, ha felek bármelyike az elutasító döntést önkényesnek véli, és ezt azért sérelmezi, mert kárt szenvedett, külön perben kártérítési keresettel fordulhat az illetékes bírósághoz (3. bekezdés).

Válasz egy olvasói levélre

Czédly Lószef

A tényállás röviden a következő: egy feltételezett hűtlen vagyonkezelés miatt elítéltek és több évet töltött börtönben, annak ellenére, hogy a vádiratban megjelölt kár összege jóval kisebb volt, mint amiért az akkori törvények szerint börtönbüntetést járt volna. Olvasónk ezt úgy értelmezte akkor és ma is, hogy ez kizárólag magyar nemzetisége miatt történt, és ennek a megállapítását kéri most bírói úton és ennek alapján erkölcsi és anyagi kártérítést, a fennálló törvények alapján. Természetesen képviselőjét nem vállaltam el, de egy bukaresti ügyvéd segítségével igyekeztünk felmérni a lehetőségeket egy kedvező ítélet meghozatalához (olvasónk igényét alsóbb bírói fokokon visszautasították). Egy tegnapi, november 7-én, megjelent, 789. számú *Hivatalos Közlönyben* közzétett Végzése a Legfelsőbb Semmitőszéknek és Bíróságnak (Decizia nr. 12/2011 a Înaltei Curții de Casație și Justiție) véleményem szerint olvasónk számára kedvezőlen pontot tesz az ügyre. Ugyanis kimondja, hogy mindazok a perek, melyek jelenleg folyamatban vannak, és melyekben a politikai üldöztetés miatt igényelnek kártérítést a 2009. évi 221. sz. törvény alapján, két 2010. évi alkotmánybírósági döntés alapján (nr. 1358 és 1360/2010) tárgyalatánál válnak. Ezek az alkotmánybírói döntések ugyanis alkotmányellenesnek mondják ki az említett törvénynek azt a cikkelyét, mely lehetővé tette volna a politikai üldöztetésért járó kártérítést.

Ismerjük meg az új polgári törvénykönyvet (6)

A túlzott ingyenes juttatások csökkentéséről

Deák Levente

A cím a polgári jognak azt az intézményét nevesíti, amely a köteles részes örökösök védelmét szolgálja az örökösök olyan ingyenes jogügyleteivel szemben, amelyek következésében ötlet a köteles részükből is kismimmizik. Az ingyenes jogügylet pedig lehet ajándékozási szerződés vagy végrendelet. Ezekben az a közös, hogy ingyenes juttatások (sunt liberalitativi), ha pedig ezek nyomán a köteles részes örökös ún. köteles részét is megsértik, egészében vagy csak részben, az említett jogügyleteket a törvénykönyv, vagyis a jog túlzott ingyenes juttatásoknak tekinti (sunt liberalitativi excesive). Ha a köteles részesek, ezek örökösei és egyszerű hitelezői (moștenitori rezervatori, succesorii și creditorii lor chirografari) ilyen helyzettel szembesülnek, a hagyaték megnyílása-

tól vagy másképpen, az örökösök elhunyt napjától számított 3 éven belül mind a végrendelet kedvezményezettjétől (a hagyományostól), mind a megajándékozottól kérhetik a túlzott ingyenes juttatásoknak oly szintre történő csökkentését, hogy köteles részüket természetben, egészében megkaphassák. (Lásd az új Ptk. 1092–1095. szakaszaiban, az 1097. szakasz 2. bekezdésében és az 1099. szakasz 1. bekezdésében.) A csökkentés csak kérésre mondható ki bírósági úton, perben, ami azt jelenti, hogy a kezdeményezés a köteles részesek kezében van, és pedig a túlzott ingyenes juttatás csökkentését szorgalmazó polgári kereset benyújtásán keresztül (acțiune în reducere a liberalitativii excesive). Ha több köteles részes örökös van, a csökkentésre csak az ezt kérő örökös javára és köteles részének szintjéig vagy

nagyágig kerülhet sor, azoknak a társörökösöknek javára már nem, akik a csökkentést nem kérték. (Új Ptk. 1094. szakasz, 3. bekezdés.)

A fentieket bevezetőnek kell tekinteni, mert a jogi megoldást kereső tanácskérők elmondása nyomán összeálló tényállás bemutatása csak most következik. Tehát: a családi háznak jelenleg három tulajdonosa van, a túlélő házastárs és az elhunyt egyik szülő részét öröklő két nagykorú gyerek. A tulajdonrészek pedig, az ingatlan egészére számítva: 10/16 rész a túlélő házastársé, 3/16-3/16 rész pedig a gyerekeké. A túlélő házastárs részét oda szeretné ajándékozni egyik unokájának, aki neki jelenleg nem örököse, mert „előtte álló szülője” életben van, tehát ő és nem az unoka az egyik kötelesrészes leendő örökös. Vele, mármint a szülővel nem lenne gond, mert

szavai szerint nem támadná meg a gyermeke javára kötött ajándékozási szerződést, bár ezzel köteles részétől is elesne. Ellenben a túlélő házastárs másik gyermeke, aki az ingatlan 3/16 részének már ma is telekkönyvbe bejegyzett tulajdonosa – feltételezésük szerint – nem fog belenyugodni abba, hogy a másik szülője után ne örököljön majd, amiért a szerződés megkötését a család egyelőre csak fontolgatja, vagy másképpen mondván, ahogy fogalmaztak, csak „támadhatatlan” jogügyletet szeretné kötni. Mi tehát a legjobb megoldás, egyáltalán, ebben a „felállásban” létezik-e támadhatatlan ajándékozási szerződés? – szegezték nekünk a kérdést.

A köteles rész nagyságát a törvénykönyv 1088. szakasza határozza meg. Ez egyenlő a köteles részes örökösök (a leszármazókat, a túlélő házastársat és az el-

hunyt szüleit) törvényes örökösként megillető örökrész felével. Esetünkben, amikor a két gyerek egyenként 5/16-5/16 részt örökölné majd, mindkét gyereknél egyformán az 5/16 rész fele, vagy másképpen kifejezve: 5/32 rész. Ennyit kellene érintetlenül meghagyni a másik gyermeknek, és akkor a hagyaték megnyílásakor ő ezt a köteles részt egyedül örökölné, miután testvére, az unoka szülője lemondana részéről, aki az ajándékozási szerződést sem támadná meg. Ezt követően akkor vagy később ő az anyai örökségét is gyermekeire ruházná valamilyen élők közötti jogügylettel. Véleményem szerint ez lenne az a támadhatatlan ajándékozási szerződés, amit kívánnak. Amennyiben mégsem biztosítanak a másik gyerek köteles részét, az örökség megnyílásától számított 3 éves elévülési időn belül számolhatnak a már ismertett per-

rel, amelyben csak veszíthetnek.

Az elmondottak érvényesek akkor is, ha a nagyszülő unokája javára végrendelezne és tulajdonrészét rá hagyná, mert a törvénykönyv a hagyományt (a végrendeletet) is ingyenes juttatásnak tekinti. (Atât legatele, cât și donațiile sunt liberalitativi.)

Felmerülhet valamilyen visszterhes szerződés megkötése is a nagyszülő és az unoka között (adásvételi, tartási vagy életjáradéki szerződés). Itt nincs helyünk ezek bemutatására. Csak arra kell vigyázni, hogy ne kössünk más elnevezés alatt burkolt ajándékozási szerződést, azaz kérjenek és fizesse nek vételárat, nyújtsanak tényleges eltartást, fizesse nek életjáradékot, mert ha nem ez történik, a jogügylet éppen úgy támadható lesz a köteles rész megsértése miatt, mint az ajándékozási szerződés!

Előzzük meg az otthoni baleseteket!

Az egyéves kor fölött bekövetkező balesetek több gyermek és fiatal életét követelik, mint a gyermekbetegségek együttvéve. Vajon tisztában vagyunk-e azokkal, hogy melyek a leggyakoribb balesetek? És persze készülünk fel arra is, hogy mi képpen előzhetjük meg ezeket.

Szülőként tehetjük a legtöbbet: gondoljuk át, melyik korosztály milyen típusú veszélynek van a leginkább kitéve, és tegyünk meg mindent a balesetek megelőzéséért.

Tipegők, óvodáskorúak

A kisdedek és az óvodáskorúak, a felfedezés időszakát élik. Ebben az életkorban legtöbbször a saját otthonukban vagy annak környékén sérülnek meg. Mi az, amit megtehetünk a gyerek biztonságáért?

Terasz, kert: tartsuk zárva az ajtókat, nehogy a kicsi kiszökjön. A növényvédőszerkeket – az eredeti csomagolásban – zárjuk el a gyermek elől. A kerti szerszámokat szintén tároljuk a gyermek elől elzárva. Háziállatokkal csak szoros felügyelet mellett játszasson a kisgyerek. Jó, ha tudjuk, hogy a lakás legveszélyesebb helyiségei a fürdőszoba, a konyha és a kamra. Alakítsuk olyanná a gyermekszobát, a nappalit, hogy ott a kicsi számára érdekes, a korának megfelelő biztonsá-

gos tér és játéklehetőség álljon rendelkezésre. Az elektromos aljzatokat biztosítsuk gyermekbiztonsági zárral. Az ablakokra szereljük biztonsági zárat. Ne engedjük a kicsit a forró sütő közelébe. A késeket, az ollókat, a villákat olyan helyen tároljuk, ahol a gyermek nem érheti el. A nyílt terű fűtőtestek elé tegyünk védőrácsot. A gyógyszereket tároljuk zárható, a gyermek számára nem látható helyen.

Kisiskolások

A kisgyerekek szeretnék minél több mindent önállóan végezni, ám még nem mérik fel a veszélyeket. Milyen helyzetekben éri őket a legtöbb baleset?

Esés: a kisiskoláskorúak egyik leggyakoribb balesete. A gyerekek – főként a fiúk fészegetik képességeik határait –, gyakran vakmerően megteszik azt, amire társaik biztatják őket. Gyalogosközlekedés: a kisiskoláskorúak gyakran már önállóan közlekednek gyalogosként, azonban ebben a korban még nem tudják jól felmérni a közeledő autók sebességét és a távolságát. A közlekedési szabályokat sem mindig ismerik, vagy egyszerűen csak nem tartják be ezeket. Kisiskolásoknak még egyáltalán nem javasolt a közúti kerékpározás. A kerékpározási készségük ekkor még folyamatosan javul. Minél fiatalabb a gyermek,

annál gyakrabban sérül meg kerékpározás közben. Gépkocsiban: sok sérülés az otthonunkhoz közel, a rövid utakon történik, ezért a biztonsági gyerekülés hevederét, illetve a biztonsági övet már az elindulás előtt ajánlatos bekapcsolni. Fulladás: akkor is fontos a fokozott óvatosság, ha a gyerek jól úszik, mert a vízben adóhatnak váratlan helyzetek, amelyekre nincs felkészülve. Vágás, szúrás: a gyermekek ebben a korban tanulnak meg a hegyes, éles eszközökkel bánni, azonban gyakorlatlanságukból kifolyólag nem ritkák a balesetek. Égés, forrázás: óvatosan vonjuk be a kicsit a hétköznapi tevékenységekbe, például a főzésbe, és közben beszéljünk vele az ebből adódó veszélyekről.

Serdülők

A kamaszkor természetes velejárója a fokozott önállóságra, a szülőktől való fokozatos leválásra való törekvés, a függetlenség igénye. Egyre fontosabbak a barátságok, nagy a kortársak hatása. Ennek ellenére a szülők még ekkor is sokat tehetnek gyermekük biztonságáért. Mely tevékenységi körök igényelnek fokozott figyelmet?

Sportolás: az edző által irányított tevékenység a legbiztonságosabb, fontos a bemelegítés és a levezetés, a védőfelszerelés használatával csökkenthető a sérülések előfordulása.

A gépjárművezetést csak akkor támogassuk, ha serdülő gyermekünket elég érettnek érezzük arra, hogy felelősséggel közlekedjen. Amíg vezetni tanul, tanítgassuk mi is a gyakori forgalmi helyzetekre való reagálásra. Miután kamasz gyerekünk megszerzte a vezetői engedélyt, egy darabig igyekezzünk sok időt vele tölteni az autóban.

Nem veszélytelen az öregedés elleni gyógyszer

A ritkuló szempilla, a kopaszodó fej és a ránc nem betegség, mégis annak tarthatják egy olyan társadalomban, ahol azzal „kezelik” a normális állapotokat, hogy gyógyszereket fejleszzenek ki, amelyekkel állítólag nem gyógyítják, csak javítják ezeket.

Az tehát, hogy egy kozmetikai cég egy ösztülésgátló tablettát fejleszt, még az eddigieknél is jobb lehetőséget nyújt nemcsak az idő kerekének visszaforgatására, hanem arra is, hogy eltüntesse az emberek egyediségét adó különbségeket.

Az életstílusgyógyszerek globális piaca, amely 2007-ben meghaladta a 29 milliárd dolláros forgalmat, nem olyan állapotokra koncentrálnak, amelyek testi egészségünket vagy jólétünket veszélyeztetik, hanem amelyek társadalmi illetve kozmetikai természetű problémákat céloznak. Azonban minden gyógyszernek ugyanolyan szigorú engedélyeztetési eljárás kell átésznie függetlenül attól, hogy betegségek kezelésére, vagy az emberek kinézetének, illetve viselkedésének megváltoztatására szolgálnak. Ez a megkülönböztetés néhány emberben felveti azt a kérdést, vajon a hiúság gyógyszerészetileg megérdemeli-e ugyanolyan jelentősé-

get, mint az egyesek szerint hitelesebb egészségügyi állapotok.

Miről is van szó? Veszik a hagyományos normálisnak ítélt emberi változatosságot, és megpróbálják homogenizálni az emberek kinézetét. Az ösztülés elleni tabletták például a sokadik azon vényköteles gyógyszerek sorában, amelyek a sokak szerint kellemetlen állapotokat célozzák. Az eredetileg a prosztata megnagyobbodás kezelésére szolgáló finasteridet 1997 óta a férfiak androgén hajhullása ellen használják. A botoxot 2002 óta ráncosodás ellen, a Latisse-t 2009 óta kozmetikai célokra alkalmazzák, miután a zöldhályog elleni kezelés során a betegek felfedezték, hogy szempillájuk hosszabbá és sűrűbbé válik.

A helyzetet csak még tovább bonyolítja, hogy a gyógyszerek többségének mellékhatásai vannak. A L'Oréal új ösztülés elleni tablettája a pigmentáció módosítása miatt problémát okozhat abban az esetben, ha hatást gyakorol az anyajegyekre, és ennek következtében nehezebben lehet majd ezeket lehetséges melanómákként diagnosztizálni. Az igazi probléma az, hogy gyakran semmit sem lehet tudni a valódi mellékhatásokról.

Programajánló

Szép Ernő: Lila ákác

Helyszín: Déva, Teatrul de artă, november 12., szombat, 19 óra.

„Játszódik Pesten, a vízözön előtt” írta a darab címe alá Szép Ernő. A közel száz éves történet azonban ma is friss és tiszta, mint az első szerelem. Rendező - László Csaba.

Identitáskeresés – két évtized Hargita megye építészetében

Helyszín: Kézdivásárhely, Vigadó Művelődési Ház, 2011. november 11., péntek, egész nap.

Amit bemutatnak, az korok dokumentum: helyek, terek, majdani emlékképek sajátos rétegződése. Hű tükörképe a világunknak, minősíti az egyént és közösségét egyaránt. A munkák között találni kiforrott, időtálló és kevésbé érett karakteres épületeket, épülettervet is. Az összkép változatos. A kiállítási anyag Hargita megyében gyakorló építészek és leendő építészek munkáinak szubjektív válogatása, a teljesség igénye nélkül.

Henry Sugar barátja

Helyszín: Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház, no-

vember 12. (szombat) 17 óra.

Egyfelvonásos felnőtt előadás. Roald Dahl különös történeteit Puskás Győző viszi színpadra, rendező Barabás Olga. Az előadással kapcsolatos információkat, illetve helyfoglalást a színház titkárságán (Posta utca 2), valamint a 004-0788-715-766-os telefonszámon lehet kérni. A helyek száma korlátozott!

Székek – Vizuális találkozások a hatalommal

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, MAGMA Kortárs Művészeti Kiállítótér, Szabadság tér 2. sz., Sepsiszentgyörgy, 520008. A csütörtökön megnyílt kiállítás szom-

batig, november 12-ig tart nyitva.

Program: november 11., péntek: 09:00–12:00 Animációműhely a Plugor Sándor Művészeti Líceum diákjai-val. November 12., szombat: 10:15–11:00 Az animációműhely legjobb alkotásainak bemutatása, díjazása. 11:15–14:00 A vizuális kommunikáció hatalma (műhelybeszélgetés).

Pál Ferenc: Sors és önismeret

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Szakszervezetek Művelődési Háza, november 11., péntek, 19 óra.

A neves előadó Sepsiszentgyörgyön sorsról és önismeretről beszél majd a közönségnek. Az előadás után

Pál Ferenc dedikálja *A függőségtől az intimitásig* című könyvét. A kötet – számos karácsonyi újdonsággal egyetemben – megvásárolható lesz a helyszínen. A november 11-i előadásra jegyek kaphatók a Szakszervezetek Művelődési Házában és a városi szervezőirodában.

N. V. Gogol: Egy örült naplója

Helyszín: Kolozsvár, Tranzit Ház, str. Barițiu (Malom utca) 16, november 11., péntek, 20 óra.

Marosvásárhelyi könyvvásár

Helyszín: Marosvásárhely, Nemzeti Színház,

Program: péntek, november 11: 11.00 Gutenberg Kiadó standja – gyermekfoglalkozás – Kibe bújt több csizó? Esztendőkerülő társasjáték, öröknaptár készítése.

14.00 Gutenberg Kiadó standja – gyermekfoglalkozás – Afrikai szafari. Társasjáték az afrikai állatokkal, közös rajzolás.

15.00 Protokollterem – Gutenberg Kiadó – könyvbemutató – Bicsok Zoltán, Orbán Zsolt: „Isten segédével udvaromat megépítettem...” Történelmi családok kastélyai Erdélyben.

Szombat, november 12. 11.00 – Gutenberg Kiadó standja – könyvbemutató – László Noémi: Afrika. 12.00 – Gutenberg Kiadó standja – gyermekfoglalkozás – Afrikai szafari.

Variációk pürére

A krumplipüré az egyik legnépszerűbb alapételünk, éppen ezért (vagy ennek ellenére) nem variálunk az alaprecepten. Pedig egyéb zöldségekből is lehet fantasztikus pürét készíteni, amelyekkel feldobhatunk egy mindennapi étkezést. Íme néhány zöldségpürétípus és -recept.

Valójában szinte minden zöldség pürézhető, de leginkább gumós zöldségekből lehet igazán krémes, selymes pürét készíteni. Ideális a sütőtök, vajrépa, paszternák, karalábé, sárgarépa, cékla, édesburgonya, zellergumó. Ezeket kombinálhatjuk burgonyával vagy egymással is. Jól pürézhető a hüvelyesek és káposztafélék is – pl bab, csicszeriborsó, zöldborsó, kelbimbó – továbbá avokádó, póréhagyma, édeskömény, spárga, brokkoli is érdekessé varázsolhatja a pürét.

Zellerpüré fenyőmaggal

Hozzávalók: 1 ek fehérborecet, 1,5 kg zellergumó, 5 dkg margarin/vaj, fél tk reszelt szerecsendió, 3 ek tej, 1 maréknyi fenyőmag, fél citrom leve.

Elkészítés: A zellergumókat megpucoljuk, kockákra szeleteljük. Egy lábasban vizet forralunk, beleöntjük az ecetet és hozzáadjuk a zeller darabokat. Fedő alatt puhára főzzük. Lecsurgatjuk, átöltjük egy turmixgépbe. Sózzuk, borsozzuk, szerecsendiót reszelünk rá, és hozzáadjuk a vaj felét és a tejet. Pürézzük. A fenyőmagot a maradék zsiradékban megsütjük. A pürét egy tálaló edénybe töltjük, rákanalazzuk a vajas fenyőmagot, rácsavarjuk a citromot és kevés szerecsendiót reszelünk rá.

Petrezselymes zellerpüré

Hozzávalók: 1 zellergumó, 2 gerezd fokhagyma, 3 dl tej, csipetnyi reszelt szerecsendió, csipetnyi gyömbérpör, 1 kiskocka vaj, 1 kiskanál tejszín, 1 kis csokor petrezselyem, aprítva.

Elkészítés: A zellert kockákra vágjuk. Egy lábasba töltjük, és leöntjük annyi tejjel, hogy ellepje. Hozzáadjuk a megpucolt fokhagymát és 1 csipetnyi sót. Forráspontig melegítjük, majd 20 percig alacsony hőfokon rotyogtatjuk. Leszűrjük, a tejet nem öntjük ki. Egy mixerbe töltjük a főtt zellert, pürézzük. Töltünk hozzá a tejből annyit, hogy sima, sűrű állagú pürét kapjunk. Hozzáadjuk a fűszereket, a petrezselyemzöldet, ismételt turmixoljuk. Belekeverjük a vajat és a tejszínt. Sózzuk, borsozzuk.

Céklapüré
Hozzávalók: 1 ek olívaolaj, 1 kis fej vöröshagyma, 1 gerezd fokhagyma, 2 nagy főtt cékla, 1 ek tejföl, 1,5 tk balsamecet, 1,5 tk reszelt tormá.

Elkészítés: Felaprítjuk a hagymát és fokhagymát, majd az olajban üvegesre dinszteljük. A céklát közben apró kockákra vágjuk és hozzáadjuk a hagymához. Lelocsoljuk a balsamecettel, és addig sütjük, amíg az ecet felszívódik, a cékla pedig kissé ragadós lesz. Levesszük a tűzről, hozzáadjuk a tejfölt, kézi turmixszal pürézzük, bele keverjük a reszelt tormát.

Francia zöldségpüré
Hozzávalók: 1 avokádó, 2 zellerszár, 1 fej római saláta,

1 paradicsom (meghámozva), 1 marék spenót, 1 uborka, 2 gerezd fokhagyma, 1 kis vöröshagyma, 2 ek olívaolaj, francia fűszerkeverék (vagy vegamix, bazsalikom, oregánó).

Elkészítés: Pürésítsük alacsony fokozaton turmixgépben az alapanyagokat. Ízlés szerint adjuk hozzá az olajat és a fűszereket. Csírákkal megszórva tálalhatjuk.

Batátapüré

Hozzávalók: 2 gerezd fokhagyma, 2 batáta (édesburgonya), 2 közepes sárgarépa, 2 ek aprított petrezselyemzöld, fél csésze zöldséglevés, 1 ek olívaolaj, 2 ek koriander (opcionális).

Elkészítés: A batátát és a répát vágjuk fel 3-4 cm-es darabokra. Főzzük puhává a fokhagymával. Dolgozzuk el egy robotgéppel, közben adjuk hozzá az olajat és a zöldséglevést – az utóbbiból annyit, hogy egy sűrű pürét kapjunk. Sózzuk, borsozzuk

ízlés szerint. Tálaljuk aprított zöldségfűszerekkel.

Sütőtökpüré zsályával

Hozzávalók: 1/2 sonkátök, 1 ek friss zsálya, só, 4 ek tejszín.

Elkészítés: A tököt meghámozzuk, kanállal eltávolítjuk a magokat, majd a húst kis darabokra vágjuk. Egy serpenyőben fedő alatt 10 perc alatt puhára pároljuk, majd hozzákeverjük az apróra vágott zsályát, a tejszínt, ízlés szerint sózzuk. Botmixerrel pürésítjük.

Zöldségpüré sárgarépával

Hozzávalók: zöldborsó, karfiol, brokkoli, sóska, vöröshagyma, fokhagyma, sárgarépa, só, bors, extra szűz olívaolaj.

Elkészítés: A vöröshagymát felkockázzuk, a karfiolt és a brokkolit rózsákra szedjük. Párolóedényben megpároljuk a zöldségeket. Fedő alatt hagyjuk őket kihűlni, a pároláshoz használt víz ma-

radékát ne öntsük ki. Míg a zöldségek hűlnek, hámozzuk meg a sárgarépát, és főzzük vagy pároljuk meg. Egy tálban pépesítjük a párolt zöldségeket, sózzuk, borsozzuk, tört fokhagymával ízesítjük. Attól függően, hogy milyen állagú pépet szeretnénk, adhatunk a zöldségekhez a párolóvízből, vagy 1-3 evőkanál extra szűz olívaolajat keverhetünk hozzá. A kész sárgarépát tálalás előtt csíkokra vághatjuk, vagy felkockázva bele is keverhetjük.

Bazsalikomozöldborsópüré

Hozzávalók: 150 g zseme zöldborsószem, 1 kk só, 4-5 nagyobb bazsalikomlevél, 2,5 dkg vaj.

Elkészítés: A zöldborsót pár perc alatt megfőzzük, leszűrjük. A főzövízből felfogunk valamennyit. Turmixban, vagy botmixerrel pürésítjük, a sót és a bazsalikomleveleket hozzáadva. A vajat is hozzákeverjük.

Kert-ész

Kevés vízzel!

Mivel október végétől egyre kevesebb a fény, a legtöbb szobanövény fejlődése jelentősen lelassul. Ezért kevesebb vizet is igényelnek. Csak akkor öntözzük meg őket, amikor a virágcserepben a föld felszíne kiszáradt. Ez egyaránt vonatkozik a meleg és a hűvösebb szobákban tartott növényekre. Inkább ritkábban és alaposan öntözzünk, mint gyakran kisebb vízádagokkal. Legtöbb kezdő hobby-kertész felteszi a kérdést, hogy alulról vagy felülről kell-e öntözni? Csak néhány növénynél játszik ez szerepet. A legismertebb példa erre az afrikai ibolya (Saintpaulia ionantha), amit csak alulról szabad öntöznünk, mert különben a levelei foltosak lesznek. Jó, ha betartjuk azt az arany szabályt, hogy a hűvös helyiségekben álló növények lombját mostantól védjük a víztől. Ha a cserépalátéba öntjük a vizet, egy óra múlva öntsük ki a felesleget. Addig a növény a szükséges mennyiséget felszívja. A meleg szobában álló növények öntözéséhez, mindig szobahőmérsékletű vizet használjunk. A hideg csapvíz károsíthatja a gyökereket, de szobahőmérsékletnél melegebb vizet se használjunk, mert megsínylik a növények. Az erősen fű-

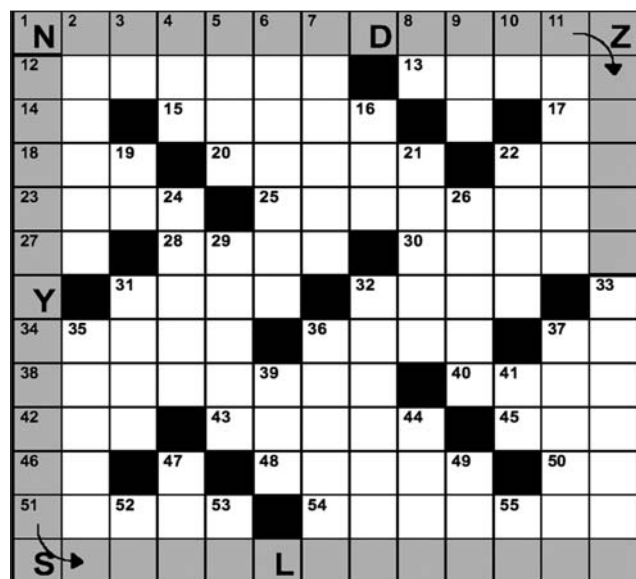
tött szobák levegője túlságosan száraz a szobanövényeknek. A levegő párasításáról legegyszerűbben úgy gondoskodhatunk, ha a növényeket rendszeresen vízzel permetezzük. Ez a levéldísznövényeknél jó módszer. De a kályhán egy edényben vizet is párolgathatunk.

Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Éjjeli kontroll

Éjszaka az országúton a rendőr leállítja a cikcakkban közlekedő autót.

– Uram, kérem a vezetői engedélyét!
– Tessék.

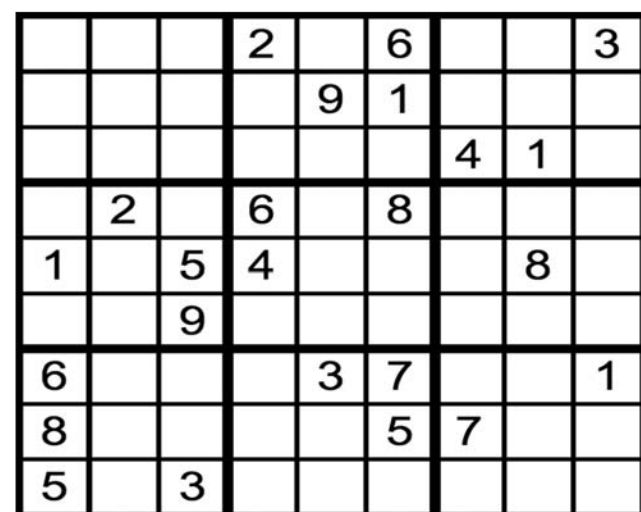
– Most pedig szálljon ki! Alkoholpróba.
– ...? (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Lehet ember, állat vagy növény. 13. Eláraszt a víz. 14. Saját kézüleg (röv.). 15. Uradalom, nagybirtok intézője, jószágkormányzója. 17. Dettó (röv.). 18. Rojtos törlóruha. 20. Keservesen sír. 22. Szomorú. 23. Szakasz. 25. Hawaii fővárosa. 27. Zsoké ül rajta. 28. Műsorszórás. 30. Szónok. 31. Kémiai elem, vegyjele: Cl. 32. Holland város. 34. Az eszmei tökély. 36. Kelemen becézve. 37. Az udvarra. 38. Padlóra folyik. 40. Repülőjegyet igazol. 42. Fenn az ernyő, nincsen 43. Ruha. 45. Kis Etus. 46. Csodás a közepén! 48. Kitaruló. 50. Értékpapír (röv.). 51. Császár, uralkodó. 54. Viszonyló.

Függőleges:

2. Dolgozó művész. 3. Terjed. 4. Elemér becézve. 5. Fehér építőanyag. 6. Fémcsupor. 7. Híg, nyúlós váladékkal teli. 8. Jemeni partszakasz! 9. Angol férfinév. 10. Választék van ilyen. 11. Híres a Radetzkyé! 12. A poén második része. 16. ... plus ultra; felülmúlhatatlan. 19. Pumabőr! 21. Ázsiai vadkecske. 22. Nem okos. 24. Könnyen váló közetet tartalmaz. 26. A legnagyobb csapategység a régi rómaiaknál. 29. Feladat. 31. Női báj. 32. Töviről 33. ... csodapók (rajzfilm). 35. Párta. 36. Borpárlatféleség. 37. Kardféle. 39. Bankpánik. 41. Keresztelő! 44. A becsületbe gázol. 47. Kormányzói rang. 49. Tas egyik társa. 52. Századrész! 53. Amon ...; óegyiptomi isten. 55. Két füttyjel!

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

1	4	2	7	3	9	5	8	6
8	9	7	2	6	5	4	1	3
5	6	3	1	4	8	9	2	7
3	7	1	9	5	6	8	4	2
4	5	6	8	7	2	1	3	9
9	2	8	3	1	4	6	7	5
7	8	4	6	9	3	2	5	1
2	3	9	5	8	1	7	6	4
6	1	5	4	2	7	3	9	8

Árva lány és édes lány

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy árva lány, akinek egy rossz gazdasszonynál kellett szolgálnia. Szegényke, akárhogyan is akarta, csak nem tudott a gazdasszony kedvében járni. Egyszer megparancsolta neki, hogy a kút szélén fonjon egy fonalat. Amint ott font, akaratlanul meglökte a rokkát és az beleesett a kútba. Nem volt mit tenni, el kellett mennie a gazdasszonyhoz, hogy elpanaszolja neki, hogy véletlenül mi történt. A gazdasszony azonban mindjárt félbeszakította:

„Mindent összevissza beszélsz, szándékosan tetted. Azonnal ugorj le a kútba a fonálért, egyébként verést kapsz.”

Az árva lány sírva a kúthoz ment, és lesz, ami lesz, életben marad, vagy nem, beleugrott. De csoda történt! A kúton át egy zöld mezőre ugrott. Azon a réten egy kanász legeltette a disznait.

„Jó fiú, nem láttad a rokkát?”

„Láttam, de egy öregember elvitte. Menj csak arra, talán találkozol vele!”

Az árva lány elindult. Egy idő múlva megpillantott egy tehéncsordát.

„Kedves csordás, nem láttál erre egy férfit egy rokkával?”

„Láttam ám, az előbb ment el mellettem. Menj gyorsan, még utoléred!”

Az árva lány szaladni kezdett és egy kis háznál utol is

érte a férfit. Ekkor megkérte: „Kedves bácsi, nincs nálad a rokkám?”

„De, lányom, azonban ingyen nem adom oda. Fűtsd be a fürdőmet. Az árokban van tövises bokor, abból jó fürdőseprő lesz.”

Este az öreg megfürdött, és köszönetet is mondott. A lány ismét említést tett a rokkáról, de az öreg így felelt:

„Ej, szorgalmas lány vagy, itt a rokkád, de ma este még ne menj haza, majd hazamész holnap reggel!”

Rendben van. A lány ott is maradt. Másnap reggel az öreg bevezette a lányt egy szobába, ahol két láda volt, egy nagyobb és egy kisebb.

„Melyik ládát akarod?” kérdezte az öregember.

„A kisebbet!” felelte az árva lány.

„Rendben! Fogd a kisebbet, én kikísérlek a kapuig.”

A kapunál a férfi ezt mondta: „Gyere utánam!”

A lány követte. Hamarosan egy csorda mellett kellett elmenni. A kutya hangosan ugatni kezdett: „Vau, vau, vau!”

A lány nem törődött vele. Hamarosan egy konda mellett kellett elmenni. Ott is volt egy kutya, az is ugatni kezdett: „Vau, vau, vau!”

A lány nem törődött vele. Hamarosan egy nagy kapuhoz értek. Az öregember kinyitotta azt a kaput, és bevezette a lányt a gazdasszony udvarába. A ládát a lány azonban nem nyitotta ki, ott

hagyta a fészkerben. Másnap reggel nyitotta csak ki, és mindenki nagyon elcsodálkozott: a láda tele volt csillogó arannyal. Ezt látva a gazdasszony ráparancsolt a lányra, hogy mesélje el, honnan szerezte az aranyat.

„Így meg úgy, – mesélte – a kútba ugrottam a rokkáért – kijutottam egy zöld rétre, amint ott mentem, eljutottam egy kis házba, ahol egy öregember lakott, őnála volt a rokkám. De nem adta mindjárt vissza, előbb be kellett gyűjtanom a fürdőjében. Nos, miután az öreg megfürdött, visszaadta nekem a rok-

kát, és nekem ajándékozta még ezt a ládát.”

„No, hát akkor legyen!” mondta a nő, és azonnal a kúthoz küldte a lányát fanni, hogy le ne maradjon az árva mögött.

A gazdasszony lánya font, font, de semmi sem történt. Ezért a lány maga belelökte a rokkát a kútba. Az anyja mindjárt kiáltotta is:

„Ugorj utána mindjárt! Ugorj utána!”

Le is ugrott, és mindjárt kijutott a zöld mezőre, ahol disznók legeltek.

„Nem láttad a rokkát?” „De láttam, elvitte egy

öregember, menj utána!”

A lány ment tovább, és meglátott egy marhacsordát.

„Nem láttátok a rokkát?”

„De láttam, elvitte egy öregember, menj utána!”

A lány követte és utolérte egy kis háznál. „Nincs nálad a rokkám?” kérdezte.

„De, itt van nálam, de ingyen nem adom vissza. Fűtsd be a fürdőmet.”

Az öreg bement a fürdőbe, de ott mit talált. Nincs pára, éppen csak meg nem fagyott.

A fürdés után a lány ismét említést tett a rokkáról. Az öreg visszaadta a rokkát egy

szó nélkül. A lány azonban még várja az aranyat, ezért ezt-azt tett, és nem indult aznap este haza. Reggel az öreg bevezette a szobába, és megkérdezte, hogy melyik ládát választja, a kisebbet vagy a nagyobbat.

„A nagyobbat!” – kiáltotta mindjárt a lány, mert így azt remélte, hogy az árva lánynál több aranyat kap.

Az öregember odaadta neki a nagyobb ládát, és kikísérte a kapuhoz. Ott ezt mondta:

„Eredj tovább egyedül, hiszen ismered az utat. Én visszamegyek.”

A lány elindult, és hamarosan elért a marhacsordához. Ott a kutya ugatni kezdett:

„Vau, vau, vau!”

A lány nem értette, és ment tovább. Hamarosan elért a kondához. A kutya ott is megugatta:

„Vau, vau, vau!”

A lány hamarosan eljutott egy nagykapuhoz, és amikor azt kinyitotta, az anyja udvarán találta magát. A gazdasszony azon nyomban a lányához szaladt, hogy vigye be a ládát a fészkerbe, mutassa meg, mit hozott. Mindjárt ki is nyitották a ládát. De mekkora volt a csoda, amikor meglátták, hogy az arany helyett lobogó lángok voltak benne. Leégett az egész fészker, csak az árva lány ládája maradt sértetlen.

*Letl népmesék
(Fordította: Dabi István)*

Tizenkét hónap a természetben

A legutóbbi madarászásból hazafelé tartva vettem észre, hogy a mezőkön „T” alakú fák vannak kihelyezve. Évekkel ezelőtt kampányt indítottunk falvakon azzal a céllal, hogy ismertessük a lesőfák hasznát és alkalmazását. Azóta évről évre több ilyen lesőfát, vagyis „T” fát látok a

mezőkön, sőt olyan helyt is, ahova a kampányunk során nem értünk el.

A „T” fák alkalmazása nagyon egyszerű, elkészítésük nem igényel szaktudást, mindössze egy karvastagságú két méter hosszú karóra van szükségünk, aminek egyik végére keresztbe egy

ötvencentis lécet szegünk, és már vihetjük is ki a mezőre. Ősszel kell kihelyezni a „T” fákat, hektáronként két-tőt, hármat és tavasszal beszedni, raktározni, majd ősszel újra használni. Egyetlen szabály van, mégpedig, hogy az úttól legkevesebb húsz méterre legyen beásva a föld-

be. A „T” fák tulajdonképp a mezőkből kivágott fákat helyettesítik, így a ragadozó madarak leszállhatnak a mezőre, és a lesőfák tetejéről kényelmesen figyelhetik a környéket. Ahol éger-, pocokmozgást észlelnek, azonnal lecsapnak, így természetes módon történik a kártékony rágcsálók elszaporodása elleni védekezés. A „T” fákat előszeretettel keresik fel az egerészölyvek, gatyás ölyvek, de éjszaka baglyok is igénybe veszik, így a madárbarát gazda területén éjjel, nappal felügyelet van. Tehát a gyakorlati madárvédelem egyik érdekes és hasznos ágazata a „T” fák működtetése.

Szomorú, hogy a mai világban még mindig vannak garázda, természetkárosító, madárpusztító egyének, akik mérsárlást végeznek a madárvilágban. A hétfői lapszámból megtudhattuk, hogy nagylaki átkelőnél egy román teherautóból tízezer védett madár teteme került elő. Azt is megtudhattuk, hogy többségben mezei pacsirta volt az áldozat. Jó lenne, ha megtudnánk azt is, hogy hol gyilkolják le a madarainkat.

Kiscsibe főtt krumpliból

Mielőtt megennéd a főtt krumplit, kicsit eljátszadodsz vele, elkészítheted ezt az aranyos kiscsibét.

Szükséges eszközök, hozzávalók: 1 db krumpli, egy sárgarépa, egy levél kínai káposzta, tej, tejföl, krumplireszelő, kés.

Elkészítés: A krumplit főzd meg héjában jó puhára, majd miután teljesen kihűlt,

a reszelő apróbb fokán reszeld le. Gyúrjál bele egy kis tejet vagy tejfölet, hogy a massa összeálljon. Formázz belőle két golyót, az egyik legyen picivel kisebb. Ez lesz a csibe feje. Főtt sárgarépából vágd ki a csibe lábait, csőrét és szemét a képen látható minták szerint. Faroktollnak pedig tegyél le-
vél kínai káposztát.

Mezei pacsirta

Hétfői mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette